NATIONAL LIBRARY
SEP 181972
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telefones: 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

33. N-RS. Trešdiena, 1972. g. 9. AUGUSTS 22. GADS

WEDNESDAY, AUGUST 9, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Republikāņu partijas kongresa priekšvakarā

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

DIENVIDAKOTAS SENĀTORS MEKGAVERNS NESPĒJ ATRAST ĪGLETONA PĒCTECI ● SARDŽENTS ŠRAIVERS PIEŅEM NEGAIDĪTO PIEDĀVĀJUMU ● REPUBLIKĀŅU PARTIJAS KONGRESS SANĀKS 21. AUGUSTĀ MIAMI ● EIROPĀ TOP LIELĀKĀ PASAULES BRĪVĀS TIRDZNIECĪBAS APVIENĪBA ● MASKAVAS IECERĒTĀ EIROPAS DROŠĪBAS KONFERENCE VAR SAGĀDĀT PĀRSTEIGUMU.

Savienoto Valstu prezidenta priekšvēlēšanu kampaņā demokratu partija līdzšinējā norisē drīzāk atkāpusies divus soļus atpakaļ nekā tikusi soli uz priekšu. Partijas izraudzītā kandidāta prezidenta vēlēšanām senātora Mekgaverna atbalsts viņa paša izraudzītam kandidātam viceprezidenta amatam izrādījās tikai retoriska un maldinoša fraze. Par Ēgletona personības piemērotību vai nepiemērotību atbildīgajam politiskajam amatam var būt dažādos ieskatos, bet tas, ka pats Mekgaverns atsauca atbalstu un faktiski piespieda Īgletonu atteikties, tagad gan vairāk nāk par ļaunu pašam Mekgavernam nekā Misūri senātoram. Daži periodiskie izdevumi pat atļāvās Mekgaverna soli nosaukt par „politisku slepkavību paša mājās".

Gandrīz visu nedēļu Mekgaverns veltīgi izmēģinājās dabūt Īgletona atvietotāju. Te jāpiezīmē, ka partijas izraudzītā viceprezidenta amata kandidāta „labprātīgā" atteikšanās pirms vēlēšanām notika pirmo reizi Savienoto Valstu vēsturē. Vašingtonā šajā nedēļā runāja, ka Mekgaverns ir viceprezidenta amatu piedāvājis gandrīz vai it visiem demokratu partijas senātoriem. Tas neapšaubāmi ir pārspīlēts apgalvojums. Viņa izvēle krita uz Sardžentu Šraiveru. Interesanti piezīmēt, ka tikai divas dienas iepriekš Mekgaverns viņa kandidātūru ieskatīja par nenozīmīgu. Pats lielākais brīnums bija tas, ka debonārais Sardžents Šraivers piedāvāto godu bez liekas apdomāšanās arī tūlīt pieņēma.

Šraivers līdz šim nav ieņēmis nevienu publiski ievēlētu posteni, bet viņa vārds ameri-

(Turpinājums 13. lp.)

Lieli svētki Saulainē

Aizvadītās nedēļas nogalē Toronto Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē risinājās šis latviešu nometnes 20 gadu pastāvēšanas svētki. To norise mijās ar sauli un lietu, kas svētku dalībniekus gan sāka traucēt tikai 6. augusta pēcpusdienā, kad notika peldēšanas sacīkstes un sekojošā volejbola spēle starp Saulaines vasaras nometnes un Sidrabenes komandām.

Svētku degpunktā bija Saulaines 20 gadu darbības atceres akts ar organizāciju pārstāvju apsveikumiem un ugunskuru 5. augusta vakarā. To aizdedzināja Saulaines garīgās dzīves vadītājs archibīskaps A. Lūsis. Ugunskura vakara programma iezīmējās ar īpašiem uzvedumiem, pie kuriem bija daudz piestrādājis Saulaines vasaras nometnes vadītājs māc. Jānis Mednis ar dzīvesbiedri Irēni no ASV. Svinīgs bija ugunskura nobeiguma brīdis ar lāpu gājienu uz Kritušo karavīru piemineklī, kur uzrunu teica latviešu leģionāru cīņu līdzgaitnieks māc. J. Mednis. Vakara tumsā aizkustinoši izskanēja dziesma „Svēts mantojums", un lāpu nesēji ar viesiem aizvirzījās uz bērnu nometnes laukumu, kur pacilāti atbalsojās „Daugav's abas malas", lāpām nodziestot ar dūmu pavedienu.

Svētdienas rīta pusē bija dievkalpojums pie Kritušo karavīru piemineklja, svētbrīdi vadot māc. J. Mednim ar archibīskapa A. Lūša piedalīšanos. Apkārtējos kokos ieskanējās putnu balsis, it kā aicinot svētrīta stundas dievkalpojuma dalībniekus uz Saulaines bērnu svētkiem, kur E. Barušas vadībā darbojās desmit novietnes. Tās pulcināja ap 300 ciemiņu. Vakarā bija balle, kuŗā spēlēja DV deju kapella „Runči trimdā" no Hamiltonas, A. Grīnberga vadībā, deju priekos piedaloties ap 200 apmeklētājiem, galvenokārt jauniešiem. Lietus gāzes, kas vēlajās stundās pārsteidza balleniekus, jūtami traucēja arī nākošās dienas vieglatlētikas sacensības.

Svētku noorganizēšanā daudz pūļu bija veltījusi Saulaines pārvalde ar priekšnieku A. Gaiķi. Tie pulcināja ap 800 dalībnieku. Svinīgo aktu ievadīja archibīskaps A. Lūsis. Programmu, kā arī ugunskura vakaru vadīja skautu vad. St. Leimanis.

Sīkāku atreferējumu par svētku norisi un spēļu sacensībām sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā.

O. K.

3. EIROPAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI
Ķelnē 1973.gadā no 19. līdz 22. jūlijam.

3. Eiropas latviešu dziesmu svētku plakāts, kas aicina jau tagad gatavoties latviešu dziesmusvētku simtgadei nākamgad no 19. — 22. jūlijam Ķelnē.

Gaidāmi vērtīgi priekšlasījumi DV nodaļās

DV KANADAS VALDES SĒDE

DV Druvas nodaļa 5. augustā bija rīkojusi nodaļas priekšnieka A. Kalniņa saimniecībā pie Oranžviles šaušanas sacensības starp DV Druvas un Bramptonas nodaļām, ar sekojošiem dārza svētkiem un zaļumballi. Šai pašā laikā notika arī DV Kanadas valdes sēde.

Ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsauktos DV organizācijas dalībniekus: goda biedru, bij. Latvijas sūtni ASV Dr. A. Spekki, Aleksandru Pizānu no Kičeneras nodaļas, Leonīdu Putniņu no Sadberijas nodaļas un Kanadas DV vīru koŗa dalībnieku Ati Anšmitu. Iepriekšējās valdes sēdes protokolu pieņēma bez grozījumiem.

R. Britāls ziņoja par piedalīšanos DV dienās Vankuverā. Aptuveni no Kanadas DV dienās piedalījušies turpat 200 vanagi un vanadzes. Saņemts DV dienu rīcības komitejas pateicības raksts.

Uz valdes sēdes dienu par 14. jūnija līdzekļu vākšanas akciju bija norēķinājušās tikai 5 nodaļas, kopā iesūtot 1995,15 dol. DV KV lūdz pārējās nod. pasteigties ar norēķinu iesūtīšanu valdes kasierim.

Valde akceptēja DV bēŗu fonda izmaksas A. Pizāna un L. Putniņa piederīgajiem, katram 300 dol.

Apstiprināja 273 dol. (Kanadas DV daļu) E. Rodzes-Ķiseles ceļa izdevumiem no Austrālijas uz Vispasaules pretkomūnistiskās līgas konferenci Meksikā šāgada augustā, kā arī 205 dol. ceļa naudu Kanadas DV pārstāvim-novērotājam uz šo konferenci un 100 dol. ceļa izdevumus DV KV delegācijai uz DV dienām Vankuverā. DV Londonas nodaļa piesūtījusi 125 dol., lūdzot segt pusi no E. Ileka rokas protēzes izgatavošanas izdevumiem. 25 dol. no šīs summas devušas Londonas DV nodaļas vanadzes. Bez tam Londonas nodaļa bez jau agrāk tiešā 50 dol. ziedojuma skautu un gaidu jubilejas nometnes „Rīga dimd" vajadzībām, vēl iemaksājusi 50 dol. caur DV KV šim pašam mērķim.

E. Rodze-Ķisele pēc piedalīšanās Vispasaules pretkomū-

(Turpinājums 20. lp.)

Apspiesto tautu nedēļas proklamācijas aina pie Ņudžersijas gubernātora Viljama Kehila (William Cahill) Trentonā. Uzņēmumā apspiesto tautu pārstāvji ar tautu meitām. Vidū proklamāciju paraksta gubernātors, pa labi pie galda latviešu pārstāvis Daumants Hāzners.

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 9. AUGUSTS 33. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šimane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

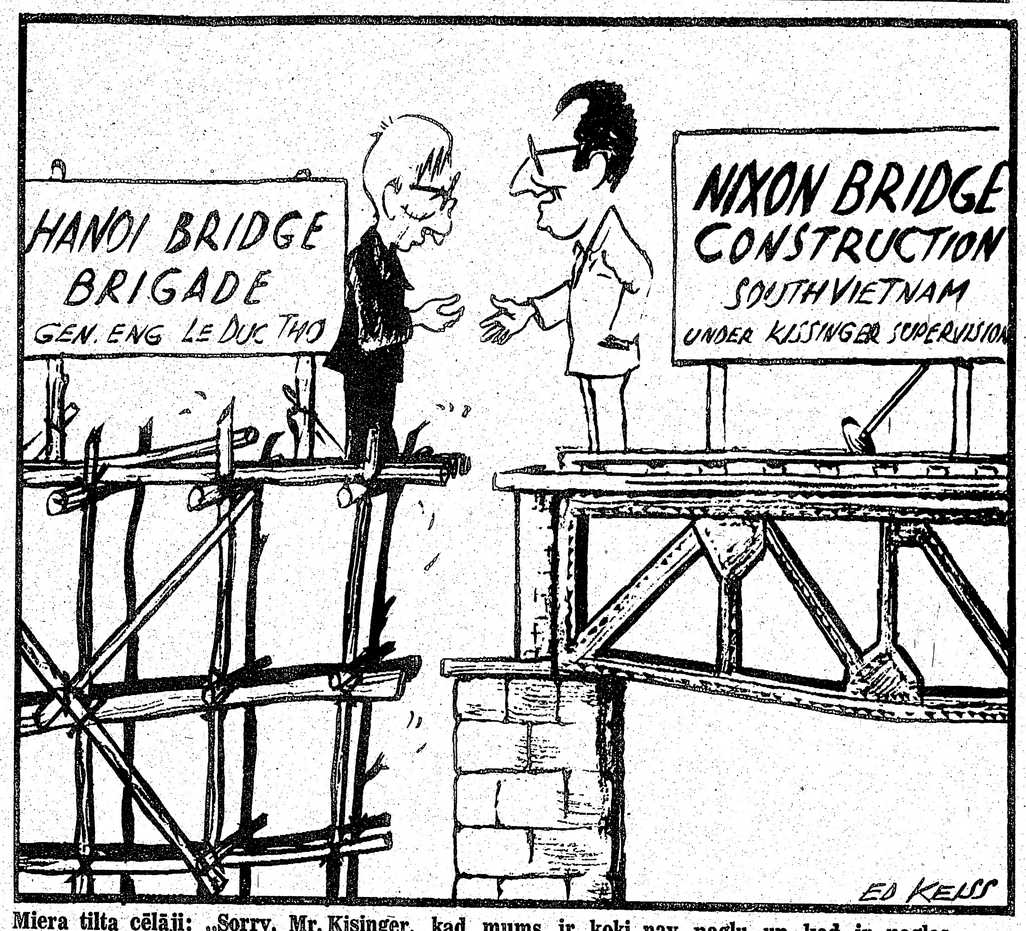

Miera tilta cēlāji: „Sorry, Mr. Kisinger, kad mums ir koki, nav naglu un kad ir naglas, nav atkal koku"
Ed. Keiša zīmējums

Aivars Runģis

ETNISKO VĒLĒTĀJU LOMA PIEAUG

KĀDAS IESPĒJAS LATVIEŠU VĒLĒTĀJIEM ASV PREZIDENTA VELĒŠANAS?

Liela daļa latviešu, būdami ASV pilsoņi, ir visai ieinteresēti prezidenta vēlēšanu sacensībā. Latviešu vidū ir arī dažī, kas ar baltiešu vai amerikāņu politisku organizāciju starpniecību tieši un profesionāli iesaistīti vēlēšanu kampaņā. Kāda loma vēlēšanu sacensībā ir tā dēvētām etniskām grupām? Kāda loma latviešiem, kas skaitliski ir ļoti maza grupa?

ASV iekšpolitikas analizētāji atzīst, ka 1972. gada prezidenta vēlēšanās Amerikas italiešu, īru, poļu, žīdu, melno, portorikāņu, čikāno (spāniski runājošo) un citu balsis kopā sastādot ap 65 miljoni „etnisko" vēlētāju un tie turot svaru kausos prezidenta vēlēšanu iznākumu vairāk nekā 12 ievēlēšanai svarīgās valstīs, kā piemēram Nujorkā, Nudžersijā, Pensilvēnijā, Viskonsinā, Ohaio, Indiānā, Ilinojā, Masačuzetā, Rodailendā, Misūrī, Merilendā, Kalifornijā u. c.

Marks R. Levijs (Mark R. Levy), grāmatas „The Ethnic Factor" līdzautors, šai sakarā izsaucas: „Patiešām, Amerikas etnisko vēlētāju balsis ir tik izšķirīgas, ka neviens kandidāts, demokrats vai republikānis nevar iegūt vairākumu vēlētāju kolledžā (electoral college) bez ietekmīgas etniskās stratēģijas."

Abu ASV lielo politisko partiju, demokratu un republikāņu, vēlēšanu cīņā, cik var secināt no analizētāju atzinumiem, tā dēvētā „etniskā stratēģija" ieņem visai ievērojamu vietu. Bet visu iepriekš vārdā nosaukto lielāko etnisko grupu prasības vai intereses ir tīra ASV iekšpolitikas lieta, kā „kārtība likuma ietvaros", „ticība un paļaušanās uz nāciju", privāto un arī reliģisko skolu atbalstīšana, skolēnu pārvadāšana autobusos ut.t. Šīm etniskām grupām, viņu prasībām un interesēm tiks veltīta liela vērība un, nav šaubu, viņu vadītājus abu partiju kandidāti aicinās uz vakariņām savās mājās vai izbraucienos ar jachtām.

Bet abu partiju stratēģi, nav šaubu, apzinās, ka „etnisko spēku sakustināšana un izmantošana var būt ne tikai nāciju vienotājs, bet arī nāciju sašķēlējs spēks. Kaut kur būs robežas, ko neviens nepārkāps.

Tāpat jāievēro, ka tādu etnisko grupu kā baltiešu, ukraiņu, kubiešu, „nacionālo" ķīniešu u. c. antikomūnistiskās prasības un intereses jau ietilpst, ja tā varētu teikt, ASV ārpolitiskās lietās. Tās ieinteresētiem kandidātiem daudz grūtāk manipulējamas, izmantojamas. Tāpēc še vēlētāju prasītā „cena" var izlikties tik liela, ka abas partijas nācijas vienības labad un rēķinoties ar tautas pašreizējo noskaņojumu, vienkārši „kopsolī" var paiet šīm etniskām grupām garām, nedzirdot un nekādā veidā nereaģējot uz viņu prasīšām. Tādā gadījumā šim noklusētam mazākumam jāzina, ko darīt?

Nevēlamāko iespēju apzināšanās nedrīkstētu ietekmēt latviešu politiķu rīcību. Bez vilcināšanās demokratiem un republikāņiem jāprasa jaunas politiskas deklarācijas Pad. savienībā iekļauto tautu interesēs. Tas jādara, ja vien iespējams, piebiedrojoties skaitliski un politiski nozīmīgajai lietuviešu grupai.

Bet tiem latviešu cēluma vēlēšanu cīņu pārstāvjiem, kas aicina balsot par demokratiem vai republikāņiem tikai kādu agrāku vai vecu solījumu vārdā un kas nespēj dot nevienu jaunu savas partijas publisku politisku deklarāciju, tiem skaidri jānoprasa, ko viņi saņem par mūsu vēlētāju balsu medīšanu, it kā apspiesto tautu intereses aizstāvēdami?

Lasītāju vēstules

KO SĒSIM, TO PLAUSIM

Ja kādu no pēdējās LNAK sesijas dalībniekiem ir skāruši mani dūres sitieni pa galdu vai arī vārds „žaunas", tad es atvainojos. Nekādā gadījumā neatvainojos par mēģinājumu atmodināt pārticīgajā omulībā aizsnaudušos.

Ja gribam panākt, lai katra vienpadsmitā ģimene Ziemeļamerikas kontinentā no savas pilnības nacionālajam kapitālam un ne tekošajiem izdevumiem aizdotu tik niecīgu summu kā 10 dolarus mēnesī, ar milīgu smaidīšanu un roku berzēšanu vien nepietiks.

Neapšaubāmi, mūsu vecākajā paaudzē, kas mūsu sabiedrisko darbu uzturēja ar nepārspējamu devību pirmos 25 trimdas gadus, atrodas cilvēki un ģimenes, kuriem 10 dolaru menesī ir bezgala daudz. Par daudz. Pret šiem latviešiem mēs cienībā noliecam savas galvas.

Visiem pārējiem gudru padomu devējiem un kritizētājiem, par spīti Runo rājienam, es vēl aizvien esmu gatavs skatīties acīs un, dūri galdā sisdams, teikt: „Izbeidziet vārstīt rožu mutītes (ja jums tas patīk labāk), vārstiet makus."

Atkārtoju Latviešu Fonda priekšsēža V. Muižnieka vārdus LNAK sesijā: „Ar to, ka nevien Latviešu Fonda vadību, bet arī līdzekļu piešķirumus nosaka Fonda dalībnieki, individuāli balsojot, esam radījuši demokratiskāko organizāciju trimdā."

Esam zemnieku tauta. Zemnieki ir apdomīgi, kādreiz mazliet viltīgi un nogaidoši. Bet arī bezgala gudri: pļaut var tikai to, kas laikā sēts.

Ja gribam jaunu un spēcīgu ražu latviešu kultūras un sabiedrības nākotnē, sēsim šī darba līdzekļu sēklu šodien.

Brunis Rubess, Toronto

„NEBŪSIM TIK NAĪVI"

Ar tādu virsrakstu Jānis Ozols no Virdžīnijas ievada savu vēstuli Latvija Amerikā 26. n-rā. Būtu visai patīkami, ja vēstules autors arī pats pie tā būtu pieturējies un nenāktu ar virkni nepatiesu apgalvojumu. Nepareizs ir apgalvojums, ka ASV atbalstījusi nacionālās Ķīnas izstumšanu no Apvienotajām nācijām, jo patiesība ir gluži otrāda — ASV cīnījās pret to, bet cīņu pazaudēja, tika pārbalsota. J. Ozoliņš gan atzīst faktu, ka demokrātu prezidenti iztirgojuši komūnistiem pus Eiropas, bet grib tādu pašu izkārtni piekārt arī republikāņiem. Vai tiešām J. Ozoliņš būtu daudzus faktus aizmirsis, kur demokratu valdīšanas laikā komūnisti visvairāk parādījuši savas agresīvās tieksmes un guvuši panākumus? Trumens bija tas, kas atcēla ģen. Mekarturu no virspavēlnieka amata, kad viņš saglāba stāvokli Korejā, būdams atšķirīgos ieskatos ar toreizējo ASV prezidentu. Kad 1953. gada 20. janvārī Trumena vietā par ASV prezidentu kļuva republikānis ģen. Eizenhauers, viņam atlika tikai pārņemt no demokratiem šo bēdīgo mantojumu.

Nepiemirsīsim Eizenhauera ārlietu ministra Dalesa stingro formulu: Neatdot komūnistiem vairs ne pēdu zemes! Īsi pirms tam savu karjēru sāka arī jaunais senātors Ričards Niksons, atmaskojot Rūzvelta padomdevēju Jaltā — Aldžeru Hīsu. Niksons turpināja cīnīties pret komūnistu ekspansiju arī kļūstot viceprezidents, atklāti pasakot Chruščovam, ka komūnistiskā iekārta ir nederīga.

J. Ozoliņš nepareizi uzbrūk V. Korstam, ka tas cildinot republikāņus un prezidentu Niksonu. Patiesībā V. Korsts veic svarīgu uzdevumu cīņā ar internacionālo komūnismu un apvienojis gandrīz visas ASV etniskās grupas cīņai pret to. Arī ikvienam latvietim vajadzētu pievienoties šim ievadītam darbam.

Alberts Kalniņš, Toronto

GLUŽI BEZ PAMATA NAV

Latvija Amerikā slejās Aivars Runģis izteicis nožēlu, ka reportieru seminārs nav noticis dalībnieku trūkuma dēļ. Viņš min arī varbūtējos iemeslus — programmu, pasniedzējus u. t. t., kas liekas gluži bez pamata nav. Lai atļauts no Latvijas laika pieredzes norādīt uz vienu neminētu, bet kas ir pamatā: vai semināra rīkotāji painteresējušies, cik lielas ziņojumu ievietošanas iespējas ir latviešu avīzēm, nepiedzīvojot vilšanos?

Vērotājs, Linkolnā, ASV

REPORTIERU SEMINĀRA LIETĀ

Rakstot par iemesliem, kāpēc Garezerā iecerētam reportieru seminaram nepieteicās dalībnieki, Latvija Amerikā 21. jūnija numurā biju, cita vidū, minējis: „Priekšdarbu veicējiem nācās dzirdēt, ka preses biedrības valdes priekšsēdis rakstījis vēstules, aicinādams semināru neapmeklēt. Tam neviens neticēja, bet šādu baumu rašanos var saprast, jo LPB pašreizējam priekšsēdim ir visai neparasti atsevišķu kopu un atsevišķu biedru darba koordinēšanas veidi."

Uz to 5. jūlija numurā lasītāju vēstulēs LPB valdes priekšsēdis V. Irbe paskaidro, ka viņam „jāapbēdina lasītāji un jāliecina, ka A. Runga rakstītās baumas ir tiešām tikai baumas, bet ne avīžu ziņa."

Kas ir „avīžu ziņa" vai nav „avīžu ziņa", to izšķir katra laikraksta reportieri un redakcija individuāli. Arī baumas, ja tādas eksistē par sabiedriskām aktīvitātēm, ir fakti resp. avīžu ziņas. Baumas var atsaukt vai izskaidrot attiecīgās amatpersonas.

V. Irbe savā paskaidrojumā taisnojas šādi: „Nejūtos tomēr vainīgs pie reportieru semināra izjukšanas, un nevaru atcerēties, ka būtu rakstījis vēstules, aicinot tur nepiedalīties." Kāpēc V. Irbe lieto formu — „nevaru atcerēties"? Vai tad LPB valdes priekšsēdim visa sava sarakste ar vēstuļu kopijām nav pie rokas, lai viņš katrā laikā skaidri varētu pārliecināties, ko viņš rakstījis, ko nav rakstījis?

Aivars Runģis,
Kalamazū, Mičigenā

Alfrēds Vinčels

Pirmās latviešu aizsardzības vienības

Dokumentu un atziņu krājums „Latviešu karavīrs otra pasaules kara laikā" II daļa — „Pirmās latviešu aizsardzības vienības otrā pasaules karā, galvenais redaktors Osvalds Freivalds, militārais redaktors Oskars Caunītis, izdevusi DV centrālā valde 1972. gadā, 399 lappuses, N. Hartmaņa vāka zīmējums un grafiskais iekārtojums, 55 fotogrāfijas, 28 tekstu fotokopijas, 11 kartes un 1 zīmējums.

I

Ar šīs grāmatas iznākšanu atkal pavērts liels un nozīmīgs darbs mūsu karavīru gaitu dokumentēšanā otrā pasaules karā, apskatot vācu civīlo pārvaldi Latvijā un latviešu pašpārvaldi, kā arī pirmās militārās vienības un to cīņas. Runa ir par t. s. policijas vienībām, kuŗām, kā redaktors arī uzsveŗ priekšvārdā, ne pēc būtības, ne pēc sastāva un darbības nebija nekā kopīga ar policiju parastā izpratnē. Tās bija vienības, kuŗas sakomplektēja kārtības dienestam, bet praktiski izmantoja aizmugures nodrošināšanai un sarkano partizānu apkaŗošanai, nevairoties tās iesaistīt arī tiešajā frontē.

Lasot šo grāmatu, jāatceras un jāievēro, ka DV centrālā valde jau 1951. gada 2. decembrī nolēma vākt dokumentus, liecības un atmiņas par latviešu karavīru gaitām otra pasaules kara laikā, izraugot īpašu Latviešu leģiona vēstures komisiju ģen. R. Bangerska vadībā. bet techniskā darba veikšanu — materiālu vākšanu un sakārtošanu uzticot kapt. Lkok O. Caunītim. Tas bija grūts uzdevums, jo nācās apzināt ap 120 patstāvīgu karaspēka vienību, bet dokumentu vairums cīņās bija gājuši bojā un atkāpjoties iznīcināti. Vairākos gados tomēr radās plašs archīvs, galvenokārt cīņu dalībnieku liecinājumi, kauju apraksti un atmiņas. Tā jau 1955. gadā nolēma savāktos materiālus publicēt, taču grūtības ar manuskripta rakstītāja atrašanu un citi iemesli nodomu kavēja, tādēļ tikai 1970. gadā varēja iznākt dokumentācijas I daļa. Šī iemesla dēļ abās līdz šim iznākušajās grāmatās ir robi un trūkumi, taču jāapbrīno, ka tomēr izdevies tik daudz dokumentu savākt un apstrādāt. Par to lai pateicība un atzinība abiem gramatas redaktoriem.

Nav šaubu, ka dokumentācijas serija „Latviešu karavīrs otra pasaules kara laikā" pieskaitāma mūsu trimdas literatūras kapitāldarbiem, tādēļ lielas ir arī lasītāju prasības, kuŗas visumā apmierinātas, ievērojot autoru iespējas un rīcībā esošos materiālus. Darbs jāapbrīno, par ko sakāms daudz pozitīva, kas tomēr nenozīmē, ka nebūtu savi trūkumi, ne vien robu dēļ dokumentos. Nopietns darbs prasa arī nopietnu kritiku, taču tās militāro daļu atstāšu kompetentākiem spriedējiem — mūsu augstākajiem virsniekiem un notikumu acu lieciniekiem.

Serijas II daļā, tūlīt aiz redaktora priekšvārda ievietoti saņemtie un pārbaudītie labojumi un papildinājumi pirmai grāmatai. Jābrīnās, ka neviens no pirmo grāmatu kompetentajiem recenzentiem un vispār lasītājiem nav norādījis uz joprojām turpināto mītu, ka plkv. O. Kalpaks bijis Latvijas nacionālās armijas pirmais virspavēlnieks (16. lp.), kaut viņš kļūdaini tā atzīmēts arī Latvju enciklopēdijā. Fakts ir, ka pirmo virspavēlnieku iecēla tikai pēc Rīgas atbrīvošanas, Ziemeļniekiem un Dienvidniekiem (Baloža brigādei) apvienojoties 1919. gada 10. jūlijā, un tas bija ģenerālis D. Sīmonsons līdz 16. oktobrim, kad viņa vietā iecēla plkv. J. Balodi. Kalpaks bija tikai bataljona komandieris. Varbūt viņu varētu apzīmēt par pirmo latviešu nacionālo vienību pavēlnieku, ja nepatīk „Valdības Vēstneša" 1927. gada 4. novembŗa numurā (fotokopija grāmatas 23. lp.) lietotais apzīmējums valsts prezidenta pavēlē armijai un flotei — latviešu bruņoto spēku pirmais vadonis.

Visumā maznozīmīga ir II daļas pirmā nodaļa „Latvija atkal okupēta zeme", kuŗā konspektīvi apskatīta vācu civīlā pārvalde un latviešu pašpārvalde, jo tā neatklāj nekā jauna, taču grāmatas tālākajam saturam kā ievadījums vajadzīgs, jo sniedz nozīmīgus dokumentus. Nodaļu lasot, jau manāms, ka tajā ir robi, tāpat kā visā grāmatā, kas norādīts jau redaktora priekšvārdā, jo daudzi saglabātie dokumenti vēlāk trimdas sākuma gados aizvazāti. Jau bēdīgāk, ka manuskripta rakstītājs vāji pārvalda vācu valodu, ko apliecina iekavās dotie vācu jēdzieni un neveiklie tulkojumi, kas apgrūtina lasīšanu. Tā, piemēram, „armijas grupējums Nord" vietā daudz labāk būtu „armijas ziemeļu grupa". Šai nodaļā izdarāms arī niecīgs labojums: latviešu pašpārvaldes saimnieciskais ģenerāldirektors nebija V. Zāgers (23. lpp.), bet gan V. Zāgars. Tā nav iespiedumkļūda, jo Zāgara vārds vairākās vietās nepareizi rakstīts, arī personu rādītājā.

Nodaļā „Kārtības dienests" apskatīts pirmo latviešu pašaizsardzības vienību (kas radās pašierosmē iedzīvotāju pasargāšanai no atkāpjošās sarkanarmijas un mežu tīrīšanai) likvidēšana un organizētās kārtības palīgpolicijas izveidošana. Nodaļa ietveŗ galvenokārt pavēļu un dokumentu tekstus, tā rakstīta bez liekvārdības un sniedz vienīgi sausus faktus, taču ir ļoti informātīva, kas pats galvenais. Konspektīvais rakstības veids še slavējams, kaut lasās neinteresanti. Tomēr tas šai nodaļā, kuŗa galvenokārt sniedz dokumentu tulkojumus, ir vietā.

Tas pats sakāms par nākošajām nodaļām „Pirmo latviešu bataljonu formēšana" un „Vajadzīgs arvien vairāk brīvprātīgo". Var šaubīties, vai 54. lp. vajadzēja ievietot sarkano partizānu uzņēmumu, kas ņemts, cik spriežams, no komūnistu materiāliem. Galu galā grāmata domāta latviešu cīnītāju gaitu atspoguļošanai un dokumentēšanai. Grūti lasāmas daudzās pavēles sliktā tulkojuma un pārmērīgo, bieži neizprotamo saīsinājumu dēļ. — Vācu izturēšanās rezultātā brīvprātīgo policijas bataljoniem kļuva arvien mazāk, tā brīvprātības vietā pamazām sākās iesaukšana, tomēr par kārtības dienesta vīriem dēvēto karavīru nekad nepietika. Visā vācu okupācijas laikā kopā saformēts 41 t. s. policijas bataljons. Tos formēja arī pēc Latviešu leģiona radīšanas, bataljonus bieži pārorganizējot un pārdēvējot. Pirms leģiona bija 25 bataljoni, no kuŗiem daļu (11) vēlāk iekļāva Leģionā, kuŗā vēlējās pāriet daudzu policijas vienību dalībnieki, jo jutās kā 2. šķiras karavīri ar sliktāku apgādi, bieži nepilnīgi ietērpti un apbruņoti, kā rezultātā daudzi slepeni arī pārgāja uz leģiona vienībām. Policijas bataljonos kopā bija vairāk nekā 12.000 vīru, neskaitot muitas robežsargu un sapieŗu bataljonu piederīgos.

Daudz interesantāk lasās, jo vairāk notikumu, atmiņu un liecinājumu, kas atdzīvina tekstu, sekojošās nodaļas par latviešu bataljoniem pie Ilmena ezera, Ļeņingradas, Polijā, Baltkrievijā un Ukrainā, kuŗās katra bataljona gaitas apskatītas atsevišķās apakšnodaļās. Dažas no tām ir pavisam īsas, citas nesamērīgi garas, kas atkal liecina par robiem rīcībā esošajos materiālos. Vadoties no grāmatas stila un veida, ir jājautā, vai 115 — 120. lpp. vajadzēja garo ierosinājumu sarakstu apbalvošanai, jo nav teikts, ka tie arī pieškirti, bet it sevišķi, ja kandidātu vārdi vairumā uzdoti tikai ar pirmo burtu? Šādam „dokumentam" nav ne mazākās vērtības. Tāpat jajautā, vai vajadzēja ievietot 24. Talsu bataljonam veltīto Fr. Dziesmas dzejoli. Līdzīgu dzejojumu bija daudz. Tos varētu sakārtot speciālā krājumā, ne uzņemt vienu atsevišķu cīņas gaitu dokumentācijā. 150 lpp. sniegts krievu teksts bez tulkojuma, kas ne visiem lasītājiem saprotams, it sevišķi jaunākai paaudzei ne. Būtu bijis labāk to dot tikai pārtulkotu, jo ir taču pats par sevi saprotams, ka tas oriģinālā rakstīts krieviski.

Arī nodaļā „Latviešu rezerves un sardžu bataljoni" lieka ir un grāmatas stilam un veidam nepiemērota gaŗā ģen. R. Bangerska inspekcijas atzīme 266—E bataljonā (208. lp.), jo „lec laukā" no satura. Grāmatas nobeigumā ir nodaļas „Cīņas pie Latvijas robežas", „Kaujas pie Bauskas un atiešana uz Kurzemi", „Bataljonus apvieno pulkos" un „Latviešu policijas pulku gals" ar abu palikušo pulku padošanos rietumu sabiedrotajiem.

Pielikumos (kopā 20 lp.) dotas grāmatā ievietotās pavēles un citi teksti oriģinālajā, t. i. vācu valodā. Tas ļoti vērtīgi, jo novērš neskaidrības ne vienmēr veiklajos tulkojumos. Minēti arī latviešu policijas vienību lauka pasta numuri, dienesta pakāpju salīdzinājums un grāmatā lietotie saīsinājumi, diemžēl tikai daļa, kamēr pārējie caurmēra lasītājiem paliek nesaprotami. Ievietots arī šādos darbos nepieciešamais personu rādītājs, bet nav izmantoto avotu saraksts, kas ļoti jānožēlo, jo tas mazina grāmatas vēsturisko vērtību.

Grāmatā izmantoti ne vien DV archīva un mazliet arī Hūvera institūta materiāli, bet arī latviešu laikraksti, grāmatas u. c., arī cittautu izdevumi, bieži gan neminot rakstu autoru. Taču tas lasītājam jākonstatē pašam, jo izmantoto avotu saraksta, kā jau teikts, šai grāmatā, tāpat kā pirmā daļā, nav, kā tas vēsturiskos darbos pieņemts. Uz tiem tikai daļēji norādīts grāmatas tekstā.

Grāmatai lietots labs papīrs, kas pieļauj skaidras bildes. Iesējums ir nepretenciozs, bet glīts, arī techniskā apdare un iekārtojums visumā labs, bet lasīšanu bez citiem jau minētiem grubuļiem traucē ļoti daudzās iespiedumkļūdas, kas liecina par zināmu paviršību. Vai tajā vainojama spiestuve (Ziemeļblāzma, J. Abučs) jeb nezināmais korrektors, to recenzentam atliek tikai minēt.

Guna Ikona

BIKTS, (JEB STĀSTS PAR

LĪKLOČU IZTAISNOJUMU)

Mēģināsim runāt
patiesību, jeb
mazākais,
neteikt melus.

Tīrā prāta pāršķeltie
melnbaltie gadi,
rožaini apmiglotās
dienas.
Virvjudejotāja veiklībā
pārtipinātie bezdibeņi.
Pielabinātie lieltirgotāji
ēd no rokas.

Strauji, klusi
pazemes upju tecēšana
kalnup.
Saule briedumā.

Atšķetinājis dzeloņpinumus,
krustveidīgi iegrimst zemē.

Būriem atburto
spārnu gaisma.

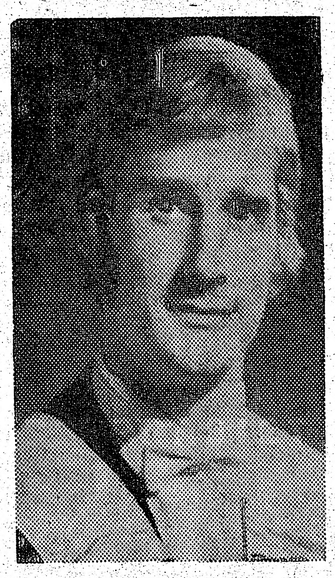

VERNERS APARS

beidzis Otavas universitāti ar civilinženiera gradu. Skolas gaitas uzsācis Beļģijā, turpinājis Kirklandlēkā un Sadberijā, Kanadā. Toronto firmas uzdevumā veic būvdarbus Sadberijas apkārtnē.

Daiļamatniecības kursi Garezerā

ALA kultūras biroja vadītājs Marģers Grīns informē, ka daiļamatniecības (rokdarbu) kursi Garezerā turpināsies no 7. — 19. augustam. Kursus noorganizējis ALAs kultūras birojs saziņā ar Garezera vadību. To apmeklētājus iepazīstinās ar Latvijas novadu tautas tērpiem, elementiem un izstrādāšanu. Kursos aicināta skolu jaunatne un vasarnieki, kas pavada atvaļinājumus Garezerā. Par pasniedzēju darbojas Austra Siliņa, mācot jostu un priekšu aušanu, vainagu gatavošanu un tautas tērpu šūšanu. Būs arī priekšlasījumi par novadu tautas tērpiem, to valkāšanu un greznošanu. Pieaugušiem teorētiskās mācības un praktiskās stundas priekšpusdienās. Praktiskie darbi notiks pa grupām. Dalības maksa 5 dol. nedēļā, sagādājot pašiem arī materiālus praktiskiem darbiem. Vidusskolas skolēni un nometnu dalībnieki izdevumus kārto ar Garezera nometnes vadību. Kultūras daļas vadītājs M. Grīns vēl piezīmē, ka tuvojoties 5. ASV Vispārējiem dziesmu svētkiem, kuŗos tautas tērpi būs lielā godā, šajiem kursiem ir ievērojama nozīme.

J. E.

Melu propagandai līdzekļus nežēlo

Pad. savienības propagandas izdevums angļu valodā „Soviet Weekly" lielāko daļu sava 22. jūnija izdevumā veltījis rakstiem par okupētās Latvijas apstākļiem. Pie kārtējās melu devas piemetināta vēl nezināšana par Latvijas ģeografisko stāvokli: 12. lp. ievietotā karte attēlo gan visu citu, tikai ne Latvijas ģeografiskās robežas. Ja nu šī izdevuma redaktori pielaiž šādas kļūdas, ko katrs trimdas latviešu skolas skolēns prot izlabot, kāda gan ticība pieškirama rakstiem, kas tik skaisti apraksta padomju iekārtas „labvēlību" Latvijas iedzīvotājiem?

Jurija Rubena rakstā, kuŗa autors pat latviski neprotot, ir tik daudz aplamu minējumu, ka visus tos atspēkojot būtu jāuzraksta otrs gaŗš raksts. Lielīšanos ar panākumiem raksturo raksts par Jāni Lūsi, pazīstamo šķēpa metēju. Sava tiesa nodota arī trimdas latviešiem: kāda Eižena Vēvera raksts esot domāts, „lai atspēkotu rietumu propagandistu un dažu bagātu latviešu emigrantu pasakas". Par šo pēdējo piezīmi būtu jāsaka „Soviet Weekly" redakcijai paldies, jo tā pierāda, ka padomju režīms spiests ievērot to darbu, ko veic mūsu trimdas organizāciju informācijas darbinieki, apgaismojot apstākļus tagadējā Latvijā.

Te mūsu lomu patieso Latvijas apstākļu apgaismošanā spēlē arī Latviešu ziņu biletens, ko izdod Iatviešu nacionālā padome Lielbritanijā un Daugavas Vanagu fonds angļu valodā. Niknie uzbrukumi un aplamā lielīšanās ar padomju iekārtas „labumiem" pamudina turpināt informācijas darbu: padomju aģentu un čekistu ausis nav vienīgās, kas sadzird trimdas latviešu balsis. Vai citādi padomju varasvīriem būtu jāveltī tik lieli līdzekļi un pūles, lai tās atspēkotu

—p—

Bērnu svētki Sidrabenē

Kopš Sidrabenes jaunatnes un bērnu nometnes vadību pārņēmuši jaunās audzes darbinieki, vērojamas pārmaiņas nometnes darbā un programmā. Šāgada svētku programmas vadītājs Jānis Zentiņš ar savu asistenti meiteņu nometnes vadītāju Kaivu Ceļdomu bija atkāpušies no līdzšinējām paražām, iztrūka bērnu svētku parādes gājiens un visas nometnes dalībnieku brīvo kustību vingrojumi sporta laukumā. Priekšnesumi risinājās pārmaiņus meiteņu un zēnu kalna nometnē, sporta laukumā un peldētavā.

Māc. Ā. Čopa vadītam dievkalpojumam brīvdabas baznīcā beidzoties, svētku dalībnieki un viesi devās uz bērnu nometni, kur svētkus atklāja mācītājs Ā. Čops. Atskanot Latvijas himnai, mastos uzvijās Latvijas un Kanadas karogi. Programmu iesāka ar jaunāko meiteņu grupu vingrojumiem, kam sekoja vingrojumi uz „zviedru baļķa". Zēni demonstrēja vingrinājumus uz „zirga", parādot lielu veiksmi. Bija arī vingrojumi uz paklāja — kūleņi un piramidas.

Mazo bērnu rotaļlaukumā apmeklētājus pārsteidza nometnes rokdarbu un gleznojumu izstāde ar bagātu un ietekmīgu nometņotāju darbu klāstu, kurā bija vērojami daudzi visai interesanti zīmējumi, kokgriezumi, keramika un citi priekšmeti. Izstādi bija lietpratīgi iekārtojis nometnes vadītājs Jānis Zentiņš rūpējoties arī par gleznojumu ielogošanu.

Nometnes sporta laukumā priekšnesumus ievadīja jauks bērnu dārza uzvedums „Zirneklītis", E. Kleperes iestudējumā. Nometnes koris akordeona pavadījumā nodziedāja Dzintras Ozolas iestudētās tautas dziesmas. Ļoti interesanti un īpati bija jaunāko un vecāko zēnu un meiteņu basketbola demonstrējumi mūzikas pavadījumā.

Programmu sporta laukumā pabeidza „hipodroma braucēju" sacīkstes. „Zirgi" bija vadītāji, bet braucēji — vadītājas, par tiesnesi esot māc. Ā. Čopam ar medību tauri rokās. Kaiva Ceļdoma bija sagatavojusi meiteņu vingrojumus ūdenī, kas bija ļoti interesanti un prasīja arī labu prasmi peldēšanā. Pirmo reizi skatītāji redzēja Tilinga firmas dāvināto ūdenskurpju demonstrējumus.

Sporta programmu pabeidza Saulaines un Sidrabenes nometņu volejbola vienību sacīkstes, kas bija pulcējušas skaļu skatītāju pulku. Pirmo setu uzvarēja Saulaine ar 17:15, bet pārējos setus Sidrabene ar 15:11 un 15:6, iegūstot ceļojošo balvu, par kuru vēl šovasar būs jācīnās.

Bija izdots arī nometnes žurnāls „Zils un balts", kurā ar rakstiņiem piedalījušies 13 bērni, no 7 līdz 13 gadu vecumam.

Īsti kupla bija arī Saulaines nometnes dalībnieku piedalīšanās, kas bija ieradušies kopā ar vadītājiem, skaitā 32.

Pēcpusdienā iesākās nodarbības svētku novietnēs, kurās bērni varēja parādīt zināšanas tautas dziesmu dziedāšanā, pasaku stāstīšanā, latviešu valodas zināšanās, Latvijas ģeografijā u. t. t. Citas novietnes deva iespēju sacensties attapībā un veiklībā. Pirmoreiz bija arī golfa stends. Vakarā bija jaunatnes balle Sidrabenes balles laukumā. Svētku izdošanos sekmēja labie laika apstākļi, pulcējoties ap 500 apmeklētājiem un nometņotājiem.

Ž. Zentiņš

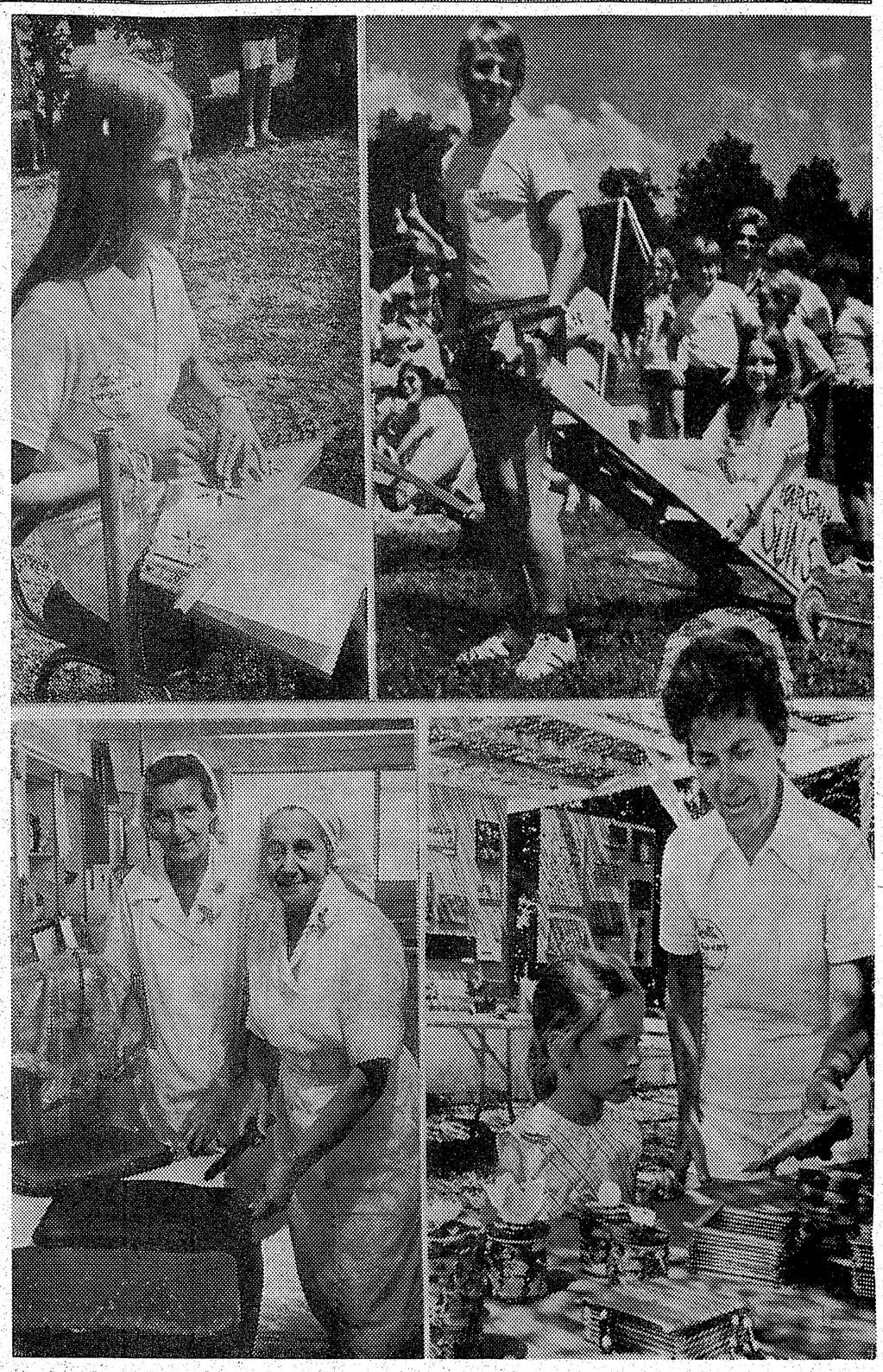

Ainas bērnu svētkos Sidrabenē. Augšējā attēlā pa kreisi: meiteņu priekšnesumus „Ceļojums mežā" ar kokli pavada Inese Millere. Pa labi: rikšotāju sacensībā startam gatavojas „karstā suņa" iejūgs — Valdis Matisons un Dace Štauvera. Apakšā: jau 14. gadu nometnes saimnieces pienākumus veic Ilze Ezerniece (pa labi); pa kreisi — Lūcija Černonoka. Apakšā pa labi — nometnes dalībnieku darbu skatē bērnu dārza vadītāja L. Klepere pastāsta Sandrai Mutikai kā izgatavot dažādus priekšmetus no dažādiem uz vietas iegūstamiem materiāliem.

Visi J. Liģera uzņēmumi

Jauni meistari vieglatlētikā

Šī gada Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs vieglatlētikā bija pamaz dalībnieku, kā arī sacensību norisi ievērojami ietekmēja karstais laiks un iepriekšējās nedēļas lietus gāzes, kas bija pārplūdinājušas skrejceļu. Tā paredzētās 400 m un 1500 m distances būs jāskrien jaunatnes meistarsacīkšu laikā. Pēdējos gados vieglatlētikas laukumu atstājuši daudzi iepriekšējos gados rosīgi atlēti, kuriem vēl nav izauguši cienīgi aizstājēji, tā rezultātu līmenis visumā zems. V. Rozenberga mūžīgi ceļojošās balvas ieguva K. Ceļdoma un J. Zivtiņa.

MEISTARSACĪKSU TECHNISKIE REZULTĀTI

Vīriešiem — 100 m J. Zivtiņa 12,2, A. Ozoliņš 12,5, M. Kārkliņš 13,4 sek. 110 m barjērās R. Grants 21,8, A. Niedra 22,8, M. Kārkliņš 24,4 sek. Augstlēkšanā R. Grants 1,70 J. Zivtiņa 1,65, I. Ķivlis 1,55 m. Tāllēkšanā J. Zivtiņa 6,22, I. Ķivlis 5,72, A. Paukšēns 5,27 m. Trīssolī J. Zivtiņa 12,14, A. Paukšēns 11,07, R. Grants 11,01 m. Lodes grūšanā I. Zvaigznīte 13,20, P. Tomass 11,63, J. Zivtiņa 10,64 m. Diska mešanā K. Pavasars 30,92, J. Zivtiņa 29,20, B. Miska 28,82 m. Šķēpa mešanā I. Zvaigznīte 61,74, P. Tomass 48,24, A. Niedra 34,54 m.

Sievietēm — 100 m K. Ceļdoma 14,5, S. Ozola 15,0 sek. Augstlēkšanā K. Ceļdoma 1,45, B. Kalna 1,35 m. Tālēkšanā K. Ceļdoma 4,68, S. Ozola 4,51 m.

G. G.

Sidrabenes šāgada bērnu nometnes vadītāji: 1. r. no kreisās — Dace Štauvera, Sarma Zubāne, Inese Millere, Daina Kaķis un Mirdza Avena; 2. r. — Gaida Rāviņa, Kaiva Ceļdoma, māc. Ā. Čops, Jānis Zentiņš un Zigrīda Kalna: aizmugurē — Sandra Ozola, Vizma Maksiņa, Valdis Matisons, Leonora Klepere, Pauls Tomass, Andis Ūdris, Andris Lagzdiņš un Aija Mazsīle.

Foto: J. Liģers

DAN'S Esso Service
66 Bayview Ave. Richmond Hill
Atvērts pirmd. — piektd. 7 — 10
sestd. 7 — 7 Tel. 884-5641
Īpašnieks D. Apenis

ED. TAURINS' Esso Service
663 Kingston Rd., pie Main St,. Toronto, Ont.
Tel. 691-9547
Atvērts pirmd. — sestd. 7 — 7
Īpašnieks Ed. Tauriņš

Ierosina Katinas noziegumu pacelt starptautiskā tiesā

BRITU PRESE PUBLICĒ SLEPENOS DOKUMENTUS

Vēstule Latvijai Amerikā no Londonas

Pirmo reizi publicēta autoratīvā britu versija par to, kas noticis Katinas mežā 1940. gada maijā, kur noslepkavoti apmēram 10.000 poļu virsnieku un citu pakāpju kaŗavīri. Līdz šim šis dokuments bija ieskaitīts tajos, uz kuŗiem attiecas 30 gadu publikācijas aizliegums. Šī gada 5. jūlijā to publicēja britu presē. Dokuments bijis ievietots 1943. gada maija konfidenciālā ziņojumā, ko rakstījis toreizējais britu vēstnieks Polijā Ovens O'Malijs (Owen O' Malley), vērsdams toreizējā britu ārlietu ministra Antonija Īdena uzmanību uz ziņojumā minēto faktu nopietnību.

Kad vācu valdība paziņoja par masu kapu atklāšanu Katinā, vispārējais sašutums bija liels, bet padomju valdība atkārtoti noliedza savu vainu un apvainoja vāciešus, ka tie noslepkavojuši poļu cietumniekus. Šis notikums izsauca diplomātisko attiecsmju pārtraukanu starp Londonā esošo poļu un Staļina valdībām. Ar O'Malija ziņojumu iepazinās augstākie britu ierēdņi; karalim Džordžam VI un ministru kabinetam piesūtīja ziņojuma norakstus. Informāciju nepiesūtīja nedz dominiju valdībām, nedz sabiedrotiem.

Britu vēstnieks O'Malijs rakstīja 1943. gada 24. maijā:

„Tikai pēc ilgākas šaubīšanās, esmu izšķīries jums piesūtīt šo ziņojumu, kas dod pamatu bažām par tagadējo Krievijas valdnieku raksturu un politiku. Mēs droši nezinām, kas nonāvēja Katinas mežā lielo skaitu poļu virsnieku 1940. gada aprīlī un maijā; bet jau tagad ir neapšaubāmi skaidrs, ka tur notikušās šausmīgās slepkavības ilgi paliks poļu tautas atmiņā.

Kad krievu armijas iebruka Polijā 1939. gada septembrī, tās saņēma gūstā apm. 180.000 poļus. 1940. gada sākumā trijās nometnēs — Kozieļskā, Starobieļskā un Ostaškovā — bija apm. 10.000 virsnieku un apm. 6000 citu pakāpju kaŗavīru, policistu un civīlo iedzīvotāju.

1940. gada martā klīda baumas, ka saskaņā ar Maskavas pavēli, apcietinātos pārvedīšot uz citām nometnēm, kur būšot labāki apstākļi. Tas ļoti iepriecināja visus apcietinātos, un pat viņu sargi likās vēlam cietumniekiem labu. Gūstekņus salādēja vilcienos grupās pa 350 līdz 500, un tie cerēja, ka tos vedīs uz to vietu, kur tie tiks galīgi atbrīvoti.

Dažreiz gūstekņiem atņēma viņu poļu dokumentus, bet bieži vien tos atdeva atpakaļ pirms tālāk sūtīšanas. Visiem izdalīja uzturu ceļojuma laikam, un kā sevišķu uzmanību virsniekiem — viņiem domātās sviestmaizītes bija ietītas tīrā baltā papīrā. Visu 10.000 virsnieku „ielādēšana" vilcienos noritēja visu aprīli un pusi maija. Priecīgās sejas, kas raudzījās pretī no smagajām automašīnām ceļā no nometnes uz staciju, bija beidzamais, ko liecinieki redzējuši no dzīvo visa lielā aizvesto pulka.

Līdz vācu radio ziņojumam 1943. g. 12. aprīlī, izņemot dažu cietuma sargu izteicienus, par aizvesto likteni nebija citu liecību, kā tikai daži ieskrāpējumi vagonu sienās. Kaut gan līdz Katinas kapu atrašanai nebija pozitīvu norādījumu, kas ar virsniekiem noticis, tagad ir pietiekami negātīvo liecību, lai rastos nopietnas šaubas par krievu liegšanos uzņemties atbildību par šo slepkavību."

Tālāk O'Malijs norāda, ka vācieši iebruka Smoļenskā 1941. gada jūlijā, bet virsnieku piederīgie neesot saņēmuši nekādas ziņas, kaut arī tieši šajā apgabalā virsnieki esot pēdējo reizi dzīvi redzēti. Viņš atgādina nepārtraukto sarakstī starp krievu valdību un poļu virspavēlnieku ģenerāli Sikorski un citām poļu oficiālām personām, mēģinot noskaidrot virsnieku likteni; visas izziņas beidzās ar noliedzošām vai pretrunīgām atbildēm.

Savelkot kopā triju izziņas komisiju atzinumus, kas apmeklēja Katinu 1943. gadā tūliņ pēc slepkavības atklāšanas, O'Malijs piemetina, ka esot pamats pieņemt, ka vācu radio ziņojums esot tos pareizi atstāstījis. Komisijas bija konstatējušas, ka līķi bijuši aprakti ne mazāk kā trīs gadus, tas nozīmējot — pirms vācu armija izdzina krievus no Smoļenskas apgabala. Atkārtojis, ka šie konstatējumi rada pamatotas šaubas par krievu nevainīgumu šajā noziegumā, ziņojuma autors piemetina, ka šīs šaubas nemazinot baumas, ka daži vai visi Kozieļskas, Starobieļskas un Oštaškovas gūstekņi gājuši bojā ceļā uz Kolimu, Franča Josefa zemi vai Novoju Zemļu.

Tālāk O'Malijs analizē krievu izturēšanos pret poļiem, kā to raksturo un izskaidro poļu valdība un slepenais dienests.

„Ļenins būtu sašķaidījis 10.000 poļu virsnieku galvas ar to pašu bezrūpību, ar kādu mērkaķis pārspiež riekstus." Poļu valdība saskata šajā rīcībā Staļina vēlēšanos atbrīvoties no potenciāli naidīgas poļu augstākās sabiedrības.

Britu ziņojums attēlo virsnieku noslepkavošanu šādi:

„No krātiņa — cietuma ieslodzītos aizveda pa lauku ceļu uz Kazu kalnu — Katinu. Tikai tad, kad pēc izkāpšanas no automašīnām viņu rokas tika sasietas, viņu nepatika pārvērtās izmisumā. Ja kāds pretojās, tad soda izpildītāji uzmeta viņam uz galvas mēteli un tā, aizklātām acīm, viņu noveda bedres malā. Par to liecina vairāku līķu stāvoklis: to galvas ietītas mēteļos, kam ir šāviena caurumi tieši pret nelaimīgā pakausi. Bet tie, kas devās mierīgi pretī savai nāvei, skatīja šausmīgas ainas. Platajā, dziļajā bedrē viņu biedri gulēja cieši viens pie otra kārtīgās rindās — viena kājas pie otra galvas. Tikai bedres vidū rindas bija nekārtīgākas. Slepkavas mīņājās pa samestajiem ķermeņiem, vilkdami līķus no vienas vietas uz otru. Pēc tam šie miesnieki ķērās pie ļoti nevainīgas nodarbošanās: tie nolīdzināja zemi un sastādīja mazas priedītes, lai apsegtu kautuves vietu. Bija gan mazliet par vēlu pārstādīt jaunus kociņus, bet tomēr — ne pārāk vēlu.

Šīs mazās priedītes pelna lielāku ievērību nekā tām piešķirta. Vispirms tās ir apliecinājums, ka noziegumu izdarījuši krievi. Nav domājams, ka vācieši būtu pūlējušies apstādīt savu upuru kapus ar jauniem kociņiem. Pārbaudot kādu no stādītajiem kociņiem, botaniķis - lietpratējs varēja konstatēt, vai tas pārstādīts 1940. gadā vai pēc 1941. gada jūlija (kad vācieši iebruka Smoļenskas apgabalā.)

Šim ziņojumam nerūp britu sabiedrības, preses vai parlamenta reakcija, kam nav tik labas iespējas izvērtēt notikumus kā Viņas Majestātes valdībai.

Mums, turpretī, ir pieejami visi attiecīgie materiāli un liecības, un, kaut arī mēs nevaram dot galīgo spriedumu, secinājumi ir tik pārliecinoši, ka mūsu lielākā daļa ir vismaz pusē pārliecināti, ka krievi patiešām ir nonāvējuši lielāku skaitu poļu virsnieku.

Kas attiecas uz Katinas lietas publicitāti, mēs esam bijuši spiesti ievērot zināmu atturību, lai netraucētu drau-

Valentīne Hermane

Vējš uzpūta debesīs
Pieneņu pūkas,
Tās pārvēršot
Mākoņu burās.

Saulstaros jaunas
Pienenes plauka
Nenovīzdamas
Debešu dārzā.

Koķetē saule
Ar mākoņiem, vēju,
Es mākoņos redzu
Mīļotā seju . . .

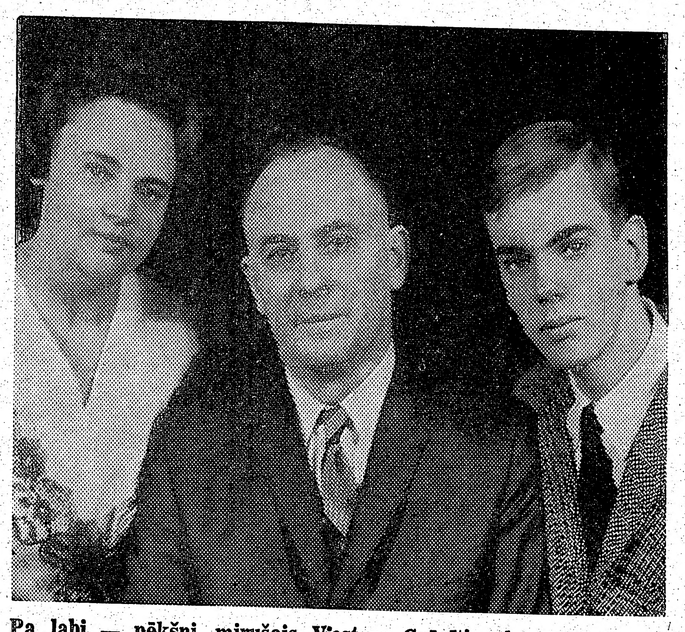

Pa labi — pēkšņi mirušais Viesturs Grāvītis kopā ar saviem vecākiem, tēvu Vili un māti Hertu.

PĀRAGRI BEIDZIES MŪŽS

Nedziedināma slimība ātrā nāvē vecākiem un latviešu sabiedrībai 22. jūlijā Bostonā atrāva 25 g. veco Viesturu Grāvīti, kuŗam nākošā dienā slimnīcā piepildījās 25 mūža gadi, bet pēc pāris dienām pacients jau atradās aizsaules ceļā. Ziņa par Viestura Grāvīša nāvi dziļi satrauca visu vietējo latviešu sabiedrību, jo viņš bija šeit izaudzis, beidzis latviešu skolu un ieguvis akadēmisko izglītību Sufolkas universitātē ar diviem gradiem.

Viesturs Grāvītis šī gada pavasarī beidza universitāti ar maģistra gradu. Kopā ar Dr. Zariņu no Ņujorkas viņš ar automašīnu devās uz Vankuveras dziesmu svētkiem, pa ceļam Jāņus nolīgodams Garezerā, svētdien vēl bijis Piesaulē, bet ceturtdien ļaundabīgā slimība spontāni uzliesmoja, un pārtrauca īso mūžu. Nelaikis piederēja pie korporācijas Lettonia.

Viestura tēvs Vilis Grāvītis kopā ar dzīves biedri Hertu vada Bostonā savu fotouzņēmumu, kuŗā darbojās arī nelaikis. V. Grāvīša foto attēli par svarīgākiem latviešu sabiedriskās dzīves notikumiem parādījās arī mūsu trimdas presē.

Sēru akts notika Trimdas draudzes baznīcā, kur dievvārdus teica mācītājs A. Galiņš. Pie nelaika šķirsta stāvēja Lettonia goda sardze. Dziedāja baritons Ernests Āboliņš, bet korāļus atskaņoja Dr. Karina Gūtberga. 25. jūlijā šķirstu iznesa Bostonas jaunieši, un ap 50 automašīnās devās uz Getzemenes kapsētu, kur no nelaika atvadījās Lettonia pārstāvis, noliekot lauru vainagu. Piedalījās pāri par 300 bērinieku.

O. A.

dzīgās attieksmes ar padomju valdību. Mums pat bija jāizliekas, ka piešķiram liecībām mazāk ticamības nekā to darītu citos, piemēram, mūsu privātās dzīves apstākļos; mums bija šķietami jāizķēmo mūsu normālā un veselīgā saprāta darbība un morālais spriedums. Mēs bijām spiesti atturēt poļus no šī notikuma publicēšanas presē un atrunāt presi un sabiedrību pārbaudīt šo pretīgo stāstu līdz pat pamatam. Mēs pat bijām spiesti nelietīgi pielietot Anglijas labo vārdu, lai apsegtu noziegumu, tāpat kā nozieguma vietu apsedz mazās priedītes. Ņemot vērā, cik svarīga ir sabiedroto vienotība, un cik varonīga ir krievu pretošanās vāciešiem, liekas, neviens nešaubās, ka šis ceļš bija vienīgi pareizais.

Apzinoties starpību starp mūsu izturēšanos atklātībā un mūsu personīgām jūtām, ko mēs esam spiesti ievērot, mums rodas bažas, ka šādā veidā varam aptumšot paši savu skaidro skatu. Ja nu šo briesmīgo noziegumu bija izdarījusi sveša, mums draudzīga, valdība un mēs, ļoti svarīgu iemeslu dēļ bijām spiesti ticēt, ka tā to nav izdarījusi, vai mēs tagad neriskējam apmānīt ne tikai citus, bet arī paši sevi?"

Ārlietu ministrijā bija no šī „neparastā lieliskā un uztraucošā ziņojuma gluži apmulsusi. Kāds ierēdnis piezīmējis, ka „nelaimīgā kārtā, poļu lieta esot nevērības dēļ atstāta novārtā", jo Katinas jautājums esot pacelts sevišķos apstākļos. Viņš iesaka šo ziņojumu saīsinātā veidā piesūtīt visiem ministriem, bet tagadējais lords Strengs esot ieteicis izsūtīt šī spēcīgā ziņojuma pilnu tekstu.

Toreizējais ārlietu ministrijas vadītājs lords Kadogens piezīmējis: „Tas viss ir ļoti satraucošs. Man jāatzīstas, ka esmu novērsies no Katinas lietas diezgan gļēvā veidā — aiz bailēm no tā, ko tur redzēšu. Varbūt, ka tur atrodas liecības, kas norāda uz citu vainīgo. Bet no tā, ko mēs tagad zinām, ir grūti noliegt pieņēmumu, ka vainīgie ir krievi."

Lords Kadogens konstatē, ka krievi ir nonāvējuši tūkstošiem paši savus tautas brāļus. — „Es nezinu, vai poļu asinis brēc skaļāk pret debesīm nekā krievu. Bet mēs bijām spiesti pieņemt krievus kā savus sabiedrotos, un tagad mums ir ar viņiem jāturas kopā mierā un kaŗā." — Lords Kadogens paredz, ka visgrūtāk atrisināmais politiskais jautājums nākotnē būs krievu un poļu sadzīvošana kaimiņos: „Kā mēs varam sagaidīt, ka poļu nākošās paaudzes dzīvos draudzīgi līdzās krieviem, ja pierādās, ka krievi ir vainīgi? Otrs jautājums, uz ko lords Kadogens meklē atbildi, ir iespējamā „ass valstu" kaŗa noziedznie-

(Turpinājums 16. lp.)

„Uz tām Ķīnas robežām...

LIELA NĀKOTNES KONFLIKTA DRAUDOS

Kaut vieni Pad. savienības un Ķīnas attiecību vērotāji saskata, ka, piemēram, Tālo austrumu kara apgabala komandiera 57 gadu vecā ģenerāļa un raķešu speciālista Vladimira F. Tolubko atsaukšana no Ķīnas robežām un iecelšana par Pad. savienības stratēģisko ieroču komandieri atspoguļo saspīlējuma mazināšanos, citi ir pretējās domās.

Ļoti populārais Džeks Andersons jūnija beigās savā slejā, ko ASV publicē „no krasta līdz krastam", rakstīja: „Krievija un Ķīna gatavojas karam. Nevar citādi raksturot spēku koncentrāciju abpus 5000 jūdžu garajai robežai." Viņš izskaidroja, ka spēku koncentrācijas veids esot dziļi satraucis politikas plānotājus Vašingtonā un licis pat sasaukt kādu apspriedi pulkstenis trijos no rīta.

Propagandas karā, kas pa radio kopš gadiem noris pāri Pad. savienības un Ķīnas robežām dažādu tautu valodās, atspoguļojas arī mazo tautu un Pad. savienībā iekļauto nāciju problēmas. Ķīnas raidījumi, piemēram, skāruši arī Pad. savienībā iekļauto tautu karavīru nostāju.

Kāds agrāko gadu „Pekin gas radio" raidījums ukraiņu valodā, kad Pad. savienības un Ķīnas domstarpības nebija vēl pat eksplodējušas atklātā konfliktā, pēc Varšavā iegūtiem materiāliem bijis šāds:

„Ukraiņi! Kādēļ jūs esat novietoti pie Amuras, Klusā okeana krastos un pie Ochotskas jūras un Sachalīnā? Kas jums šeit darāms un kas jūs šeit interesē? Jūs esat šeit atvesti paši pret savu gribu! Kāpēc jūs neesot Dņepras krastos, pie Melnās un pie Azova jūras? Kāpēc tur, jūsu dzimtenē, ir novietoti galvenokārt krievu tautības karavīri? To visu dara Maskava tikai tādēļ, lai iznīcinātu visu, kas ir ukrainisks, lai visu rusificētu, arī to, kas nekad nav bijis krievisks un nekad negribētu būt krievisks."

Pad. savienības un Ķīnas militārs konflikts, ja tāds izceltos un risinātos cilvēce jaunākā un liktenīgākā veidā, vienkāršam un mazāk informētam pasaules notikumu vērotājam varbūt nemaz nav pilnīgi aptveramš. Ir arī ļoti jāšaubās, vai vienkāršais cilvēks un mazās tautas kaut kādi šodien var ietekmēt šāda neaptveramā konflikta ieslāšanos.

Tāpēc uzdrīkstēsimies prasīt — jā, bet ko tad darīt? Vai ar hipnotizēta truša acīm vērties savā liktenī kā milzu čūskā? Mazam cilvēkam un mazai tautai tik svarīgi apzināties savu rīcību. Sena pasaules gudrība māca: kad zīļoņi spēkojas, skudriņas notek malā. Vai mazais cilvēks iedrošinās turpināt domu gaitu? Ja visas Pad. savienības „skudriņas" notecētu malā, kas tad paliktu pāri no „zīļoņa"? ...

Kad okupētās Latvijas populārais un sabiedrisko domu ietekmēt spējīgais dzejnieks Ojārs Vācietis pirms kāda laika metās palīgā Maskavas propagandistiem anti-Ķīnas kampaņā, sacerēdams latviski savu anti-Mao dzejoli ar līgo dziesmas veida piedziedājumu: mao-o, mao-o, ko kā satīras dzejas šedevru demonstrēja arī kādā latviešu sarīkojumā Toronto, par Ojāra Vācieša centību bailēs bija jānodreb! Vai tad mēs, latvieši, patiešām nespējam no savām kļūdām mācīties? Kāpēc mēs katrā ziņā gribam līst iekšā konfliktos resp. nevajadzīgi bāžam savu degunu citu, īpaši lielu tautu darīšanās? Vai tad neesam diezgan uz savas tautas ādas izjutuši, kur ir vislielākā iespēja dabūt pa kaklu vai tapt nokautam?

Aivars Ruņģis

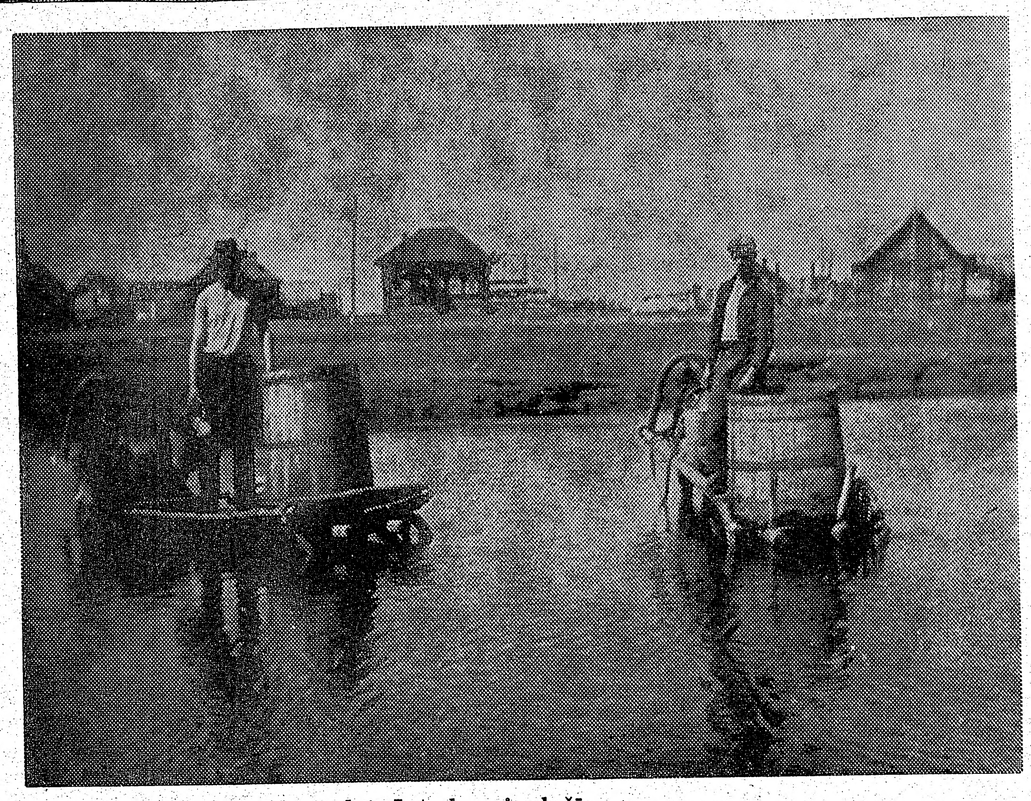

Padomijas „centrālais ūdensvads" Latgales pierobežā.

Latv. nacionālā fonda archīvs

Hermanis Kreicers

Ekskursija vēsturē

2.

Ja tā, tad vēsture metama pār bortu — neauglīga laika un enerģijas izšķiešana. Taču tādiem noraidīgiem spriedumiem ir tikai daļēja taisnība. Katrā ziņā vēstures zināšana dara mūs redzīgākus tagadnes problēmu izvērtēšanā un ceļu izraudzīšanā nākotnei. Cīnoties jāzina, kas ir aizmugurē, tāpēc ekskursijas vēsturē var apauglot šodienu un rītdienu.

Iestādamies par vēstures nozīmību, mēs laužamies valējās durvīs. Tā ir atzīta visos režīmos, jo vai gan citādi ar to mocītu bērnus un jauniešus visu zemju skolās? Vēstures mācīšanas mērķis visur viens un tas pats: ieaudzināt mīlestību pret savu tautu un valsti, tās iekārtu un iestādījumiem un visiem spēkiem, ziedojot pat dzīvību, vērsties pret „iekšējiem un ārējiem ienaidniekiem!"

Te sākas divējāda nostāja: viena pret sevi, otra pret „ienaidniekiem". Viena liekas mīļga, salda, rožaina, otra nikna un nežēlīga. „Lai ienaidnieki trīs priekš viņa (t. i. ķeizara) rokas!" kāreiz dziedājām vecās Krievijas himnā.

Šie divi mēri ir vēstures posts un negals. Neviena zinātne nav tā locīta, mocīta, kropļota un pielaikota dažādiem režīmiem, reliģiskiem, nacionāliem un sociāliem strāvojumiem. Kurš uzvar, tas taisa savu vēsturi — bez mēra slavē sevi un bez mēra nogāna pretiniekus. Mēs izredzēti, viņi — nolādēti.

Tautām patīk izskaistināta salkani izskaistināta vēsture. Kur kaut kā trūkst, tur piedzejo klāt, kur kas netīkams, to noklusē un atmet. Ja šim saldumam vēl pieliek bijušus un nebijušus varoņdarbus, tad tā ir ideāls darinājums skolām un plašam masu patēriņam. Tāda mēdz būt oficiālā „kroņa vēsture", ko varmācīgi režīmi uzspiež ar varu. Citi vēstures skatījumi un tulkojumi tad ir liegti kā pretvalstiski un bargi sodāmi. Kunga dots jāēd, patīk vai ne. Tautai vismz ārēji tā jāpieņem, tikai dumpinieki uzdrīkstas šo barību noraidīt.

Piemēri nav tālu jāmeklē. Hitlera nacisti tādu uztaisīja „izredzētai tautai" vāciešiem, tāda ir komūnistu ražojums Padomju savienībā. Ir tikai viena gaisma pasaulei, tikai viena cilvēces pestīšana — komūnisms. Trockis, Maļenkovs, Molotovs, Berija, Žukovs un lielā mērā pat „pasaules darba ļaužu vadonis Staļins" gan tiek norauti no komūnisma spīdekļu augstumiem, izrauti no enciklopēdijām, pat apkrauti lāstiem, bet ģenerāllīnija paliek.

Mauzolējā marmorkaltā
Ļeņins gudrais atdusas;
Dienā nebaltā un baltā
Smelsim viņa mācības.

Gudrais komūnistu pravietis Ļeņins ir atstājis ne vien mācības, bet arī ko reālāku — gudro, nemaldīgo partiju. Tā ir uzkundzējusies plašajai padomju zemei un satelītiem un tīko uzkundzēties visai pasaulei. Partija prasa, lai vēsture tās darījumus „zinātniski" nopamato, izskaidro un cildina kā gājumu uz cilvēces laimi un brīvību.

Un padomju vēsturnieki cenšas cik varēdami, un baigi pārcenšas. Smejies un skumsti — tā vairs nav vēsture,bet nožēlojama butaforija padomju propagandai. Mūsu pašu komūnistiskie vēsturnieki Drīzulis, Krastiņš, Miške, Zutis, Svimpulis - Sakols u, c. izveidojuši mūsu tautas vēstures.

Mūsu zemei un tautai uzmākušies vācieši, poļi un zviedri — visi laupītāji, izmantotāji un apspiedēji. Pat samērā humānie zviedri padomju vēsturnieku skatījumā nav labāki. Vienīgi lielā krievu tauta visos laikos un apstākļos, bijusi mūsu draugs un palīgs. Latvieši to apzinājušies un visos karos simpatizējuši krieviem un tos atbalstījuši. Livonijas un lielajā Ziemeļu karā patiesībā bija — otrādi. Krievu karaspēka mežonības (slepkavošana, dedzināšana, laupīšana, izvarošana) bija tik šausmīgas, ka citādi nemaz nevarēja būt. Par tām komūnistu vēsturnieki klusē.

Lai kaitētu jaunajai Padomju valstij, rietumu kapitālisti 1918. g. nodibinājuši „tā saukto neatkarīgo Latviju" Ulmanis un viņa līdzgaitnieki bijuši nožēlojami Sabiedroto rokas puiši un tautas nodevēji. Vispār, Latvijas neatkarību viņi raksta tikai pēdiņās, jo neatkarīga tā nekad neesot bijusi, tikai rīks rijīgo kapitālistu rokās.

Tiesa, nekādi sevišķi draugi rietumnieki mums nebija. Vecās Krievijas nacionālās problēmas tiem bija svešas, un kad nu pēc Krievijas un Vācijas sabrukuma tās radās, rietumniekiem pašiem nebija skaidrības, kā lai tās kārto. Viņu politiskai domai un nostājai bija pagrūti atrauties no gadu simtos ierastās vecās Krievijas. Taču Baltijas tautām izdevās izcīnīt neatkarību, par kuru komūnisti nicīgi vīpsnāja. Viņu skatījumā patiesi neatkarīga bija Padomju Latvija, kas dzima Ļeņina ierosmē. Sakarā ar Latvijas un Padomijas miera līgumu Ļeņins to oficiāli arī likvidēja. Oficiāli tās nebija līdz 1940. g. iebrukumam. Ar PSRS atbalstu tā gan visu laiku darbojās pagrīdē, pūlēdamās graut neatkarīgo Latviju. Nu tā atkal ietelpināta „brālīgo republiku saimē", bet cik tā neatkarīga, to labi zina kā trimda, tā dzimtene.

Un kā tad Padomju Latvija atdzimusi?

Tauta sakostiem zobiem cietusi buržuāziskās Latvijas apspiestību un ilgot ilgojusies padomju iekārtas. Beidzot sagēlusies un ar PSRS draudzīgu atbalstu savas ilgas īstenojusi. Atkal — visi labi zinām, ka tie ir meli.

Ar niknu sašutumu komūnistu vēsturnieki atzīmē „asinspirti", kādu vācieši sarīkojuši 1919. g. pēc Rīgas ieņemšanas. Tāpat plaši un sulīgi notēlota žīdu un citu pilsoņu slepkavošana un mocīšana vācu okupācijas laikā no 1941. — 45. gadam. Bet viņi noklusē revolūcionāro tribunālu slepkavības 1919. g., tāpat Baigajā gadā, tāpat deportācijas un Sarkanās armijas lopiskās orģijas kara beigu posmā, sevišķi Vācijā.

Patiesības slēpšana Kremļa valdniekiem ir visai raksturīga. Viņi ļoti pūlas, lai ārzemes neuzzinātu Padomijas necilo īstenību un lai padomju tauta pati arī nezinātu īstenību ārzemēs. Viņi slēpj patiesību arī pagātnē, vēsturē. Patiesības slēpšanā viņi ir sasnieguši rekordu.

4.

Citi vēstures kropļošanā un viltošanā ir tālu aiz komūnistiem. Taču, kā jau teikts, tautām patīk izskaistināta vēsture. Skaudrā īstenība dažreiz nesaskan ar mūsu vēlmēm: vienam otram iemīļotam vēstures varonim mazina spožumu, vienam otram pretiniekam, ko labprāt redzētu tikai melnu un netīru, pieliek arī šo to baltu.

Kā šai ziņā ir ar mums, latviešiem? Protams, arī mēs neesam nekāds izņēmums. Arī mums savu senatni gribas skatīt daiļu, dzejisku.

„Tur burvīgā gaismā viss
zaigo un laistās."
(J. Rainis)

(Turpinājums sekos)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)
Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
m a k s ā
5% par noguldījumiem,
5½% par ilgtermiņa noguld.
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl 12 — 8 vakarā,
Sestdienās līdz 15. septembrim slēgts.
TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

☆

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz LATVIJU vērtīgāku par naudu vai paciņām SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS
INTERTRADE EXPRESS CORP.
to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, jo katrs SPECIĀLAIS RUBLIS ir vismaz 4 reiz vērtīgāks par parasto rubli. Tas ir apm. tā, kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 rubļu vērtībā, vai pat vairāk.
Speciālo rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.
PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀTS.
Tikai INTERTRADE EXPRES Corp. dod jums ātru pakalpojumu. Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.35
ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.
Jūs varat sūtīt katru summu, ko vēlaties. PIEPRASIET MŪSU ILUSTRĒTOS KATALOGUS.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI
c a u r
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, piektā stāvā
fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530
Ļoti svarīgi — Automobiļi
Tikai uz īsu laiku.
Ātra piegāde.

	Cenas US$
ZHIGULI VAZ 2101	$3,214.-
MOSKVITCH 412 IZH	$3,155.-
MOSKVITCH 408 IE	$3,033.-
ZAPOROZHETS ZAZ 968	$2,026.-

Pieprasiet mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu. Pieņemam pasūtinājumus arī DĪVOKĻIEM. Mums šajos darījumos ir 23 gadu pieredze un tūkstošiem apmierinātu klientu.

(5. turpinājums)

Abi jaunekļi klusēja. Šai brīdī Raitis vēlējās krist ceļos un pateikties Dievam par Viņa neiedomājami lielo žēlastību — par māti, Iveti, Bobu, pacietīgo instruktoru Braunu un cilvēcīgo cietuma priekšnieku Nilsonu. Visi gribēja viņam palīdzēt. Drīz vien to atbrīvos, viņš atsāks darbu un abi ar Iveti plānos kopēju dzīvi. Vienā gadā viņš bija mācījies dzīvi un cilvēkus redzēt un vērtēt no neparastas un dīvainas perspektīvas.

„Tev varbūt liekas," Ārvilis atsāka sarunu, it kā Raiša domas lasīdams, „ka lielākā daļa cilvēku iemanto zināšanas un dzīves gudrību no pašu kļūdām un pieredzes. Manā gadījumā tas, šķiet, ir citādi. Kā straumes nests vētrā lauzts koks es peldu nezināmā, kādai svešai varai un gribai pakļautā virzienā. Man ir zudusi ticība dzīvei, cilvēcībai un pašam sev. Desmit gadi ir gaŗš laika sprīdis, jo laiks un brīvība ir tās dārgākās un neaizstājamākās vērtības cilvēka dzīvē."

Raiša skats neviļus krita uz jaunekļa rokām, kas bija saliktas viena otrai pāri uz kreisās kājas ceļgala. Ārvilis likās mierīgs un apmierināts. Bet tad viņa rokas atkal savilkās dūrēs.

„Šī doma, šie desmit no dzīves zaudētie gadi man nedod miera, tie mani vajā un moka. Desmit gadus man bija liegta pat vispieticīgākā cilvēcīgā dzīve ar tās priekiem un bēdām, radošu darbu, tuvāku mīlestību un piederības sajūtu. Es nevienam neesmu bijis vajadzīgs, neviens manu trūkumu nav izjutis..."

Raitis piecēlās un uzlika roku uz jaunekļa pleca. Arvilis tai pieglauda vaigu un klusi raudāja.

„Slimnīcā mēģināju sevi analizēt. Lasīju filozofiskus un psiholoģiskus rakstus, it sevišķi amerikāņu psihologa Dr. Skinnera, kas visvairāk iedziļinājies un pētījis cilvēka izturēšanos, uzvešanos, kā arī pieeju lietām un pasaulei. Kamēr citi psihologi it kā siešus piesieti domai, ka visi labie un ļaunie gari ir cilvēkā pašā, Skinners ar izmēģinājumiem pierāda, ka individa darbību ietekmē vide, kādā viņš dzīvo, no kā arī izriet viņa ļaunās vai labās darbības sekas. Ja arī neviens cits pasaulē šo domu nepieņemtu, es pats esmu vislabākais pierādījums viņa tezes pareizumam."

„Savādi, bet Skinnera grāmatas man nekad nav paticis lasīt, jo tās sarakstītas tik smagā zinātniskā valodā, kas man, architektam, bija vesela ķiniešu ābece," Raitis smaidot atzinās. „Pēc tava izskaidrojuma mēģināšu ķerties pie tām no jauna."

„Skinners, piemēram, raksta, ka pusaudži nebūtu jānosoda, ja viņi aiziet no skolas vai izvairās darba. Tā nav nekāda ļauna pazīme cilvēka raksturā, bet gan rezultāts no negātīvi noskaņotās vides, kādā jaunietis uzaudzis. Mani audžu vecāki sūtīja mani uz baznīcu, bet paši negāja, aizliedza pīpēt un lietot alkoholu, bet paši bez tā nevarēja dzīvot, spieda mani lasīt grāmatas, kamēr paši tām nekad nepieskārās."

Ieskanējās spalgs vakariņu zvans.

„Iesim, draugs," Raitis palīdzēja Ārvilim piecelties un abi aizgāja uz ēdnīcu.

Ne viens, ne otrs no viņiem nebija manījis cietuma priekšnieku Nilsonu, kas jau ilgāku laiku vērojā jaunekļus.

„Vai viņi abi bijuši agrāk pazīstami?" sirmais iestādes vadītājs ieprasījās instruktoram Braunam.

„Nē, tikai šodien, jo slimnīcā Lauberts stāstījis, ka esot gluži viens."

„Nabaga zēns," Nilsons nopūtās un aizgāja uz savu kabinetu. Instruktors Brauns palika pēdējais darbnīcā un apstaigāja izstādāmos priekšmetus. Viņš bija nodomājis lūgt savu meitu, mākslas akadēmijas studenti, palīdzēt izstādi iekārtot. Viņa laipnais skats apstājās pie Raiša melnās plāksnes ar zelta burtiem.

„Dod man drosmi labot to, ko vēl spēju..."

Brauns juta, ka Raitim vienu gadu bija daudz grūtāk izturēt nekā Ārvilim desmit. Cietuma ierēdnis mīlēja jauno Vizumu kā savu dēlu. Dienās, kad jauneklis likās nervozs un neiecietīgs, Brauns vēroja viņu no tālienes. Kad Raitis bija labā garastāvoklī, viņi abi pārrunāja Brauna jaunceļamās vasarnīcas plānus un apkārtnes izdaiļošanu. Ik reizes, kad cietumā ieradās Vizuma kundze ar Iveti, instruktors aizveda viņas uz savu biroju, no kurienes abas sievietes vēroja ieslodzītos viņu pastaigā. Būdams atraitnis, ar katru gadu vairāk viņš izjuta vientulības slogu, jo meita ilgojās savas sabiedrības. Kad Vizuma kundze ieradās pirmo reizi, Braunam bija grūti apslēpt izbrīnu par Raiša mātes jaunavīgo daiļumu un stalto gaitu. Visu pagājušo gadu viņš labprātīgi uzņēmās svētdienas maiņu, bieži vien pieķeŗot sevi pie domas, ka daiļā dāma ir viņa viesis.

Kad viņš pirmo reizi ielūdza Vizuma kundzi un Iveti vakariņās, meitene juta, ka laipnais instruktors to nedara labsirdības vai līdzjūtības pēc, tādēļ nākamo reizi viņa aizbildinājās ar mācībām un mudināja Raiša māti iet vienai. Brauns iekšēji smaidīja un pateicās meitenei par viņas nemaldīgi sievišķīgo intuiciju.

Tie bija klusi un brīnišķi vakari. Arī Vizuma kundze ilgojās pēc šiem brīžiem un arvien vairāk sāka domāt par savu ārieni, par tērpu izvēli.

Kādu svētdienas vakaru viņi atkal sēdēja pie balti klāta vakariņu galda sveču vibrējošā gaismā. Instruktors Brauns pārvietoja savu krēslu tuvāk Vizuma kundzei.

„Aija, kad šorīt izgāju dārzā, neticēju savām acīm. Neraugoties uz agro salnu un pirmo sniegu, zem mana ēdamistabas loga bija uzplaucis rožu zieds. Mana meita Laura to uzmanīgi nogrieza un ienesa istabā. Un zini, ko viņa teica? — Vēlās rudens rozes ir tās skaistākās, tāpat kā mīlestība pusmūžā."

Džims Brauns pacēla mazu kārbiņu no blakus krēsla, uzlika to uz galda, atvēra un izņēma zeltainu rožu ziedu.

„Vai drīkstu tev piespraust?" viņš vaicāja un, atbildi nesaņēmis, piecēlās un pārliecās Vizuma kundzes plecam, lai to piespraustu viņas tērpam. Aija pateicībā pacēla galvu un viņas lūpas ieskārās Džima mutei. Brauns atbildēja ar ātru un ciešu skūpstu, tad saņēma un pateicībā noskūpstīja Aijas abas rokas.

Vizuma kundzes mīlestības stiprināts, instruktors Brauns pats apmeklēja miljonāru Velsu.

Vēl pirms kaŗa sākuma šis druknais, vidēja auguma vīrs, galvu gludu un apaļu kā lielceļa oli, kas likās, neurējās uz kakla, bet bija piestiprināta platajiem pleciem, bija tikai parasta juvelieŗu veikala īpašnieks. Kaŗš viņa naudas makam nāca par labu, tāpat kā lielākai daļai veikalnieku Amerikas kontinentā. Viņš bija iepircis vairākus zemes gabalus dažas jūdzes aiz pilsētas robežām, kur pēc kaŗa uzcēla vienu no lielākajiem iepirkšanās un dzīvokļu namu centriem visā Kanadā, nodēvējot to par „Velsa centru". Viņa bagātība vairojās ar katru stundu, bet paša personīgajā dzīvē uzbruka viena nelaime pēc otras. Sieva aizbrauca uz Angliju pie vecākiem un atteicās atgriezties, drīz pēc tam pieprasot laulības šķiršanu. Meita palika pie tēva. Saimniecību vadīja viņa ilggadējā kalpone Džēna, kuŗu Dorisa mīlēja vairāk kā savu īsto māti.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Pēc nedēļas ilgas viesošanās pie Venecuēlas latviešiem Karakasā, Toronto jūlija beigās atgriezās archibīskaps A. Lūsis. Viņš uz Karakasu izlidoja 20. jūlijā, lai piedalītos Venecuēlas latviešu ev. lut. Augšāmcelšanās draudzes 20 gadu pastāvēšanas atcerē un pasniegtu tās mācītājam A. Gulbim viņa darba jubilejā Baznīcas virsvaldes piešķirto zelta Nopelnu krustu. Tovinam archibīskaps pasniedza draudzes atceres dievkalpojumā, piedaloties ap 350 dievlūdzējiem, svētrunu teicot archibīskapam. Piedalījās arī Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes mācītājs Jānis Siliņš no ASV. Pēc dievkalpojuma rīkotā pieņemšanā, klātesot vairāk nekā 200 dalībniekiem, māc. A. Gulbi apsveica draudzes priekšnieks inž. A. Sade, pasniedzot draudzes velti — aploksni. Otrā dienā archibīskaps A. Lūsis vadīja vēl dievkalpojumus vācu un angļu valodā. Archibīskapam bija izdevība Karakasā satikties arī ar citiem turienes latviešiem.

● Jauniešu nometne Trejdeviņi padomiņi Sidrabenē sāksies 20. augustā. Nometnes atklāšana plkst. 4 pēc pusd., pēc tam jaunatnei un viņu vecākiem kopējs launags un plkst. 8 vak. dievkalpojums. Trejdeviņu padomiņu nometnes vadītāja Kaiva Ceļdoma un zēnu vadītājs Valdis Kopštāls. Šāgada nometnes virstemats: „Ko es no dzives gaidu, ko dzīve tev var dot". Nometnē par pasniedzējiem darbosies pazīstami sava novada speciālisti, kā arī daiļamatnieki. Paredzams šāds tematu sadalījums pa dienām: pirmdien ievada priekšlasījums par minēto virstematu, diskusijas, sporta spēles; otrdien (dienas virstemats — Latviskā diena), Tautas gara mantas pagātnē un tagadnē, vakarā ekskursijas; trešdien (dienas virstemats — Latviešu tautas tagadējais stāvoklis dzimtenē un svešumā); ceturtdien, virstemats: Kam es ticu un kam es netiču, vakarā ugunskurs; piektdien — Tiesiskais un morāliskais stāvoklis tagadējā pasaulē. Vakarā sarīkojums. Sestdien un svētdien nometnes dalībnieki varēs piedalīties Sidrabenes lielsarīkojumā par brīvu. Nometnes maksa 35 dol. Pieteikšanās pie Gaidas Rāviņas Sidrabenē: Church Camp Sidrabene, R. R. 6, Milton W., Ontario. Tālr.: (416) 878-9016.

● Toronto latviešu katoļu vienības Rudzupuķu ballē 5. augustā Mežciemā bija ieradušies 180 apmeklētāju, no tiem trešdaļa jauniešu. Jaunpiebūvēto virtuvi ar ēdamzāli atklāja ar siltām vakariņām. Pēc tam bija deja. Sarīkojumu zālē bija iekārtota Venerandas Vabales (no Niagaras) gleznu skate, kurā apmeklētāji ieguva četras gleznas. Gleznotāja vienu savu darbu,, Mežciema ainava", bija dāvinājusi mantu izlozei, ko laimēja Z. Ekšteins. Svētdienas rītā brīvdabas dievkalpojumu, ko vadīja prāvests B. Baginskis no Čikagas, piedaloties tēvam Jānim no Montrealas, apmeklēja ap 150 dievlūdzēju. Abi priesteri Mežciemā pavada savu atvaļinājumu. Pēc dievkalpojuma risinājās paneļdiskusijas par tematu: Vai ir vērts būt latvietim? Diskusijas ievadīja katoļu studentu apvienības Dzintars seniors Toronto S. Gabrāns, turpmāko vadību pārņemot Dr. V. Mileiko. Par paneļa tematu referēja Jāzeps Svilāns. Diskusijās piedalījās vēsturnieks V. Erts, A. Stivriņš un A. Niedra. Gala atzinums bija, ka paliekot latvietim neviens neko nezaudē, bet tikai iegūst, būdams divkultūru cilvēks. Nobeigumā rakstniece Biruta Senkēviča skandēja savu dzejoli „Jaunā audze".

● Kanadas latviešu katoļu apvienības valde informē, ka viena dolara nodeva no strādājošā gadā KLKA darba sekmēšanai iemaksājušas: Toronto vienība (66 dol.), Hamiltonas (55 dol.) un Kičeneras kopa (8 dol). Par pazeminātu maksu vēl dabūjamas Latgales dziesmu vakarā 1970. g. Toronto dziedāto tautas dziesmu skaņu plate. Pasūtinājumi adresējami: K. Boriss, 188 Colbeck St., Toronto 9, Ont. Turpat var pieprasīt bīskapa J. Rancāna piemiņas fonda izdevumu — Rakstu krājumu, kas maksā $3,50. Izdevums saņemams arī draudzes vienībās un kopās.

● Gadskārtējie bērnu un jaunatnes sporta svētki Sidrabenē risināsies 13. augustā. Sākums plkst. 10 rītā ar dievkalpojumu. Sacensības bērniem un jaunatnei līdz 18 gadiem vieglatlētikā, lodes grūšanā un arī šķēpa mešanā. Sacensības vadīs Latviešu sporta apvienība Kanadā.

● Māc. Ā. Čops salaulājis savu meitu skolotāju Astrīdi ar tautsaimnieku Valdi Liepiņu. Līgava pieder pie korporācijas Gundega saimes, bet līgavainis ir korp. Lettonia loceklis un darbojas LNAK valdē un citās organizācijās. Laulību svinībās bija ieradusies arī līgavaiņa māte Austra Liepiņa no Anglijas. Abi jaunlaulātie no Toronto izlidoja uz Angliju, lai piedalītos 2. vispasaules jaunatnes kongresā, kura rīcības komitejā darbojas arī V. Liepiņš.

Sv. Katrīnēs meklē

AUKLI

1. g. v. zēnam 5 dienas nedēļā.

Iespējas dzīvot uz vietas.

Lūdz rakstīt: DV Grāmatnīca,

491 College Street,

Toronto 174, Ont.

off. AUKLE

KANADAS LATVIEŠU meistarsacīkstes tenisā, LSAK tenisa nozares sarīkojumā, notiks 2. un 3. septembrī. Programmā sacensības pieaugušo un jaunatnes grupām. Sacīkšu vietu un laiku izziņos vēlāk. Dalībniekiem jāpieteicas A. Mackaram, 256 Bain Ave., Toronto 6, Ont. (463-4902)

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU meistarsacīkstes vieglatlētikā jauniešiem (līz 15 gadiem iesk.) LSAK vieglatlētikas nozares sarīkojumā, notiks 16. septembrī Sidrabenē.

Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā

19. augustā plkst. 9 rītā

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā „Lielupē". Pēc sacīkstēm uzvarētāju apbalvošana un saviesīgs vakars ar deju. Sacīkstes norisināsies šādās klasēs: meistarībā, strēlnieku, vecmeistaru un dāmu klasēs, kā arī jauniešu grupām: no 11 — 12; 12 — 15 un 15 — 18 g. v.

Sv. Katrīnu ev. lut. draudzē iesvētītie jaunieši, no kreisās: Judīte Rozentāla, Debra Andersone, Gunta Laure, Andris Lauris, draudzes priekšn. I. Dālbergs, māc. J. Praulipš, Andris Jaunzemis, Jānis Veska, Aivars Veska un Ēriks Veska.

IGAUŅU SKAUTIEM 60 GADU

LATVIEŠU SKAUTU UN GAIDU DELEGĀCIJA PIEDALĪJĀS AR LATVIJAS KAROGU

Tikai dažas dienas pēc tam, kad bija izdzisuši latviešu skautu un gaidu lielās nometnes „Rīga dimd" ugunskuri, igauņu gaidas un skauti no visām pasaules malām pulcējās savā nometnē „Kothajärve" pie Hantsvilles, lai atzīmētu igauņu skautu 20 gadu pastāvēšanu. Te jāpiezīmē, ka igauņu skautisma vēsturē lasāms, ka pirmos igauņu skautu pulciņus dibinājuši latviešu skautu vadītāji, kuri 1. pasaules karam sākoties bija evakuēti uz Igauniju līdz ar savām skolām no Latvijas territorijas.

Skautu nometni oficiāli atklāja 16. jūlijā, bet faktiski tā sākās jau 13. jūlijā, tūliņ pēc igauņu pasaules festivāla beigšanās Toronto. Nometnes atklāšanas dienā piedalījās 572 gaidas un skauti no Kanadas, 320 no ASV, 142 no Zviedrijas, 26 no Austrālijas, 14 no Vācijas, 7 no Brazilijas un 3 gaidas bija ieradušās no Argentīnas. Šim skaitlim vēl pieskaitāmi ap 50 nometnes technisko darbinieku, tā kā jau pirmajā dienā bija pāri par 1100 nometņotāju. Pēdējā nedēļas nogalē vēl bij gaidu un skautu pieplūdums no Kanadas, un kopējais nometņotāju skaits sasniedza 1200.

Nometnes atklāšanā 16. jūlijā piedalījās Kanadas skautu priekšnieka vietnieks Denijs, kā arī igauņu diplomātiskā korpusa un centrālo organizāciju pārstāvji. Skautu nodarbībās tika mācīta arī laivu būvēšana, izturēšanās briesmu gadījumos un igauņu tautas dejas un dziesmas. Šī bija galvenokārt draudzības nometne, tādēļ tā neizcēlās ar grandiozām būvēm un darbiem, kas dažkārt bija vērojami iepriekšējās igauņu skautu nometnēs.

Toties katru vakaru pāri pusnaktij jaunieši varēja nodoties deju priekam, spēlējot pašu gaidu un skautu orķestrim un dejojot uz tikko uzbūvētās plašās ugunskura uzvedumu estrādes.

Pie nometnes lielā ugunskura 22. jūlija vakarā pulcējās ap 3500 personas, ieskaitot arī pašus nometņotājus. Ugunskura programmu ievadīja simboliska igauņu jaunatnes sasaukanās un lielgaidu koŗa dziedātās igauņu tautas dziesmas akordeona pavadījumā. Lielu jautrību izsauca Brazilijas igauņu līdzatvestie kafijas pupiņu maisiņi, kuŗi tika mesti publikā. Tika arī rādītas Austrālijas iedzimto ķenguru medības oriģinālos kostīmos, tāpat Amerikas indiāņu teika par ērgli, kuŗa vārdā nosaukta arī šī igauņu nometne. Pieminams arī lāpu gājiens, kuŗu bija noorganizējuši igauņu skauti no ASV.

Nākošā rītā notika kopējs dievkalpojums, piedaloties 4 mācītājiem, divi no tiem bija skautu mācītāji. Nometnes slēgšanā pēc dievkalpojuma, un parādē piedalījās arī latviešu skautu un gaidu delegācija ar Latvijas karogu. Latviešu skautus un gaidas pārstāvēja vadītāji A. un Z. Gaujenieki, M. Vilka, G. Upīte, R. Čaks, E. Priedītis, S. Leimanis, J. Treimanis un Edm. Ozols, kā arī lielgaida Anna Majoriņa un roveri R. Ārgals, N. Batraks un R. Freimūts.

Īsā pieņemšanā cittautu skautu un gaidu pārstāvjiem latviešu skautu pilnvarnieku padomes priekšsēdis vēd. A. Gaujenieks un latviešu gaidu priekšniece M. Vilka pasniedza igauņu skautu un gaidu organizācijām latviešu veltes — kokgriezēja Lapiņa darinātus tautiskus šķīvjus. Savu organizāciju veltes pasniedza arī ungāru un lietuviešu gaidu un skautu pārstāvji.

Atzīmējama igauņu gaidu un skautu vienveidīgo un kārtīgo formas tērpu valkāšana, kas bieži trūkst citu tautību gaidu un skautu nometnēs.

Edmunds Ozols

Kristīni Liģeri ar Alni Bāliņu Sv. Andreja baznīcā Toronto salaulājis māc. Ā. Čops. Līgava ir korp. Gundega, bet līgavainis korp. Fr. Lataviensis loceklis. Dievkalpojuma laikā latvisku kāzu mūziku spēlēja komp. I. Saksš. „Latviešu kāzu taures" bija ērģeļu solo pirmatskaņojums.

Foto: V. Cinis

Edmontonas latviešu draudzei 20 gadu

Edmontonas latviešu ev. lut. draudzes 20 gadu darbības atceres dievkalpojumu 16. jūlijā vadīja šīs draudzes dibinātājs, tagadējais Dienvidkalifornijas latviešu draudzes mācītājs Elmārs Caune, piedaloties vairāk nekā simts dievlūdzējiem. Pie draudzes dāmu komitejas darbinieču, E. Saujas vadībā, klātā kafijas galda, mācītājs pakavējās atmiņās pie draudzes izveidošanās.

Pēc otrā pasaules kaŗa, sākoties izceļošanai, Baznīcas virsvalde Eslingenā paredzējusi mācītājiem nākošās darba vietas. Mācītājs Caune sākumā nozīmēts uz Otavu, bet vēlāk ar prāvesta A. Skrodeļa gādību viņš devies no Zviedrijas uz Edmontonu, kur nozīmētais mācītājs P. Namgauds jau saistījies darbā Anglijā.

Edmontonas draudze dibināta 1952. g. 13. janvārī. Izplānots četros gados uzcelt dievnamu, sākuši ienākt arī ziedojumi. Taču dievnams, tāpat biedrības nams, palicis neuzcelts. Sākuma gados pie draudzes darbojusies arī svētdienas skola. 1956. gadā draudze uzdāvinājusi gaidu pulciņam Latvijas karogu. Darbojies arī skautu pulciņš.

Ap 1960. gadu dievkalpojumus draudzei sāka noturēt mācītājs A. Avotiņš, bet pagājušā gada rudenī viņš pārcēlās atpakaļ uz Britu Kolumbiju. Draudze cer ar archibīskapa A. Lūša gādību, draudzes gana jautājumu atrisināt.

A. Štāls

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

No 25. — 27. augustam — Lielsarīkojums — sarīkojumu talka Sidrabenē.

12. augustā pl. 9 no rīta — Toronto Latviešu Mednieku un Makšķernieku klubs rīko ekstērnās šaušanas sacīkstes Bērzainē. Plkst. 6 vak. Vasaras balle. Ieeja brīva.

SV. KATARĪNĀ

9. septembrī plkst. 10.00 no rīta Sv. Katarīnu latviešu mednieku - makšķernieku klubs rīko ekstērnās mālbaložu un mazkalibra šaušanas sacensības „St. Catharines Gun Club" šautuvē. Pēc sacensībām pl. 8.00 vakarā notiks uzvarētāju apbalvošana un saviesīga dzīve 101 Garnet ielā. Visi laipni ielūgti.

Savienotajās Valstīs

KLĪVLENDA

● Apvienotā draudzē 16. jūlijā viesojās māc. Jēkabs Mekšs no Sanpaulas Brazilijā. Pēc labi apmeklētā dievkalpojuma, kuŗu ar dziesmām kuplināja dziedone Elza Mekša, tālais viesis stāstīja draudzes nama lielajā zālē par skaisto Dienvidamerikas zemi, dabu un tās ļaudīm, starp kuŗiem dzīvo arī daudz latviešu, kas organizēti draudzēs un kolonijās. Referents par tālo tropisko zemi, kuŗā labus dzīves apstākļus atraduši arī latvieši, izteicās atzinīgi. Sabiedrisko un saimniecisko dzīvi Brazilijā jūtami ietekmē kristīgā baznīca. Emigrācija uz šo zemi slēgta, jo valsts vadība baidās ielaist nevēlamus elementus. Stāstījumu papildināja ar diapozitīvu demonstrējumiem. Par atspirdzinājumiem gādāja draudzes dāmu komiteja.

● Uz 70 mūža gadiem 18. jūlijā atskatījās inž. Fricis Burvis. Viņa godināšanu rīkoja Pensionāru apvienība. Ar grāmatu veltēm gaviļnieku sveica Klīvlendas latviešu biedrības priekšnieks A. Piterāns, bet no pensionāriem K. Karnīts.

● Apvienotās draudzes vēlēšanu komisija aicina draudzes locekļus izraudzīt kandidātus draudzes pārvaldes amatiem. Pārvēlami 10 padomes locekļi, revīzijas un vēlēšanu komisijas darbinieki. Saraksti iesniedzami līdz 13. augustam.

● Klīvlendas lielajā sporta stadionā jūlija otrā pusē notika Bilija Grēma evaņģelizācijas masu sapulce. Pēc aptuveniem aplēsumiem tās apmeklējuši ap 400.000 klausītāju, starp kuŗiem atradies arī prāvs skaits pilsētā un apkārtnē dzīvojošo latviešu. Sakarā ar šīm reliģiskām masu sapulcēm Apvienotās draudzes mācītājs I. Gaide 30. jūlijā, pēc dievkalpojuma baznīcā, draudzes nama zālē uzaicināja baznīcēnus par tām izteikties. Gandrīz visi žēlojās par Bilija Grēma īsajām runām, kas ilgušas tikai ap 20 minūtes. Bija arī dažas kritiskas balsis.

J. E.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu biedrības namā bija pulcējušies pāri par 50 bijušo viesturiešu, lai atzīmētu latviešu sardžu rotas dibināšanu pirms 25 gadiem Vācijā. 8920 Viestura sardžu rota noorganizējās 1947. g. pie Nirnbergas Vācijā un pastāvēja kā latviešu sardžu vienība pie amerikāņu armijas. Tās uzdevums bija apsargāt armijas militārās iestādes un cita veida militāri nozīmīgus objektus. Salidojumu atklāja un vadīja rīcības komitejas priekšsēdis Nikolajs Šubiņš. Prāv. Jānis Turks bija ieradies no LELDAA konferences Čikagā, lai vadītu svētbrīdi un pēc tam dotos atpakaļ uz konferenci. Viņš bija rotas garīgais apkopējs. Rīkotāji priecājās redzēt kopējā saimē arī rotas pirmo un ilggadīgo komandieri Ērvīnu Cauni, kas uzrunāja viesturiešus. Vēl sveicienus nodeva agrākais Franku novada pārstāvis Roberts Nīkurs, ko viesturieši mēdza dēvēt par savu „krustēvu". Priekšnesumu daļu ievadīja ar tautas dejām, pēc kam Grand Rapidos dzīvojošie viesturieši nodziedāja vairākas karavīru dziesmas Valentīna Mežuļa akordeona pavadījumā. Uzvedumu „Abrams kolhozā" bija sagatavojis Nikolajs Šubiņš. Tajā bez viņa paša vēl piedalījās Valija un Dāvis Poļi un Berta Ostrova. Priekšnesumu daļu pabeidza Rūta Puriņa ar humoristisku sveicienu viesturiešiem. Lielu apsveikuma plakātu ar viesturiešu emblēmu bija izgatavojis un no Klīvlendas atvedis māksl. B. Sniedze. Vakara dalībnieki saziedoja Gaŗezera vajadzībām 75 dol.

● -DV Grand Rapidu apvienības vanadžu kopa 20. augustā V. Pogas saimniecībā pie Loveles rīko gadskārtējo „Bertuļu tirgu". Atklāšana plkst. 2 pēc pusd. ar L. Auzānes-Tīcmanes 1 cēlienu komediju „Zarāna nedienas". Tēlotājos apvienības vanagi un vanadzes. Būs arī nodarbības bērniem un jauniešiem.

● Jau ceturto gadu pēc kārtas Jāņa Prūša ģimene pie Bostvika ezera uzņem savā paspārnē vasaras atpūtai DV apvienības vecāko biedru un pensionāru Vilhelmu Zeidmani, neprasot par to atlīdzību.

● Bijušās Kārļa Skalbes ģimnazijas audzēkņi agrākā Fišbachas nometnē Vācijā, kas tagad dzīvo Detroitā, Kalamazū, Grand Rapidos un Čikagā, 16. jūlijā bija pulcējušies Dr. Zigfrīda Zadvinska mājā, lai suminātu savu agrāko vēstures skolotāju Mariju Rutmani viņas 80 dzīves gadu atcerē.

V. Z.

Augšējā attēlā Brāļu kapi Rotas tuvumā Elka parkā, Ņujorkas pavalstī. Apakšā pa kreisi Rotas darbinieks Jānis Zeltiņš no Ņujorkas ar viešņām Zigrīdu Fromholdi no Minchenes un Veltu Līģeri no Toronto. Pa labi— ar savu kulināro mākslu Rotas apmeklētājus pārsteidz jaunās saimnieces Brigita Kurbe un Silvija Gurtiņa (labajā pusē.). Nedēļas nogalē viņas padēdina ap 70 vasarnieku dienā.

Foto: J. Līģers

Būs arī apmeklētāji no Dienvidamerikas

INKORPORĒTA KLĪVLENDAS DZIESMU SVĒTKU PADOME

Klīvlendas apvienotās draudzes namā uz kārtējo darba sēdi pulcējās 5. ASV vispārējo dziesmu svētku padomes locekļi. Sakarā ar ciemošanos Apvienotā draudzē, sēdē piedalījās arī mācītājs Jēkabs Mekšs no Sanpaulo Brazilijā. Viņu apsveica dziesmu svētku padomes priekšsēdis A. Piterāns un svētku rīcības komitejas priekšsēdis R. Šilders.

Māc. J. Mekšs, kas ir Brīvo pasaules latviešu apvienības valdes loceklis un Brazilijas latviešu apvienības vicepriekšsēdis, savukārt novēlēja dievpalīgu dziesmu svētku rīkotājiem un sacīja, ka uz dziesmu svētkiem Klīvlendā nākošgad no Brazilijas un Arģentīnas koplidojumā ieradīsies arī turienes latvieši, kas būs varbūt lielākā apmeklētāju grupa no aizjūras zemēm.

Priekšsēdis A. Piterāns ziņoja draudžu un organizāciju pārstāvjiem par svētku padomes inkorporēšanu Ohio valsts iestādēs. Tas izsauca diezgan lielas pārrunas, jo sakarā ar inkorporāciju jāpārvēl padomes prezidijs un jāapstiprina par jaunu organizāciju nozīmētie pārstāvji. Pārrunas izraisīja arī jaunie, angļu valodā pārstrādātie darbības noteikumi, par kuŗiem runāja Dr. V. Rūtenbergs (sen.), analizējot to saturu pa paragrafiem. Statūtus ar dažiem labojumiem pieņēma.

Plašu ziņojumu par līdzšinējo darbību padomei sniedza rīcības komitejas priekšsēdis R. Šilders, kas bija apmeklējis arī rietumkrasta dziesmu svētkus Vankuverā. Daloties ar sēdes dalībniekiem gūtajos iespaidos, rīcības komitejas priekšsēdis aicināja rūpīgi pārdomāt dziesmu svētku atklāšanas sarīkojumu, lai tas neievilktos gaŗumā un nenogurdinātu apmeklētājus. Daudz tiek piestrādāts pie tautas deju lieluzveduma, tāpat citiem sarīkojumiem. Notiks divi Latviešu preses biedrības organizētie rakstnieku cēlieni, kas būs atšķirīgi ar saturu un stilu. Iepriecina labā sadarbība ar Klīvlendas latviešu sabiedrību. Daudz apmeklētāju paredzēts no rietumu krasta.

Padomes sēdē piedalījās arī ALAs valdes loceklis V. Daiga un Kultūras daļas vadītājs M. Grīns.

J. E.

Trešais baltiešu festivāls

UBA-BATUN izkārtojumā šogad risināsies 12. augustā Prestona vidusskolas dārzā Bronksā. Paredzēta pirmā baltiešu bērnu satikšanās. Būs īgauņu, latviešu un lietuviešu tautas deju un dziesmu uzvedums, ko vadīs Ints Rupners. Festivāla apmeklētāji gūs arī ieskatu par igauņu lieluzvedumu Toronto, jo daļu tās pašas programmas izpildīs Ņujorkas igauņu ritmoplastikas grupa. Vakarā paredzēta deja. Festivāla viesi varēs iebaudīt baltiešu iecienītos gārdumus un atspirdzinājumus, arī alu no muciņas, „Batuna pansu", jāņu sieru, igauņu kāpostus un lietuviešu kūkas. Darbosies loterija. Trīs baltiešu mākslinieki dāvājuši izlozei savas gleznas. Latviešus šai izlozē pārstāvēs Voldemārs Avens, kas ziedojis gleznu „Puikas", par godu pirmajai baltiešu bērnu „konferencei." Būs pērkamas arī Hamiltonas latviešu biedrības izplatītās 333 loterijas lozes. Darbosies grāmatu, skaņu plašu un tautisko izstrādājumu novietnes.

D. V.

Ceturtais latviešu ārstu un zobārstu kongress

notiks 1973. g. 18. jūlijā Ķelnē, vienu dienu pirms 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem. Kongresu rīko latviešu ārstu un zobārstu apvienība, aicinot visus latviešu ārstus un zobārstus piedalīties. Programmā zinātniski referāti, simpoziji un diskusijas. Vakarā kopējas vakariņas un balle. Kongresa vadība jau tagad lūdz visus interesentus piesūtīt referātu, diskusiju u. c. pieteikumus uz adresi: LAZA, Box 701 Stockholm 1, Sverige.

ŠACHS

Islandes galvaspilsētā Reikjavikā notiek šacha turnīrs starp pasaules meistaru, 35 g. v. krievu Borisu Spaski un 29. g. v. amerikāni Babiju Fišeru. Turnīrā jāspēlē 24 partijas, lai ar 12 punktiem paturētu vai ar 12,5 punktiem iegūtu jaunu pasaules meistara nosaukumu šachā. Uzvarētājs iegūst arī 150.000 dol., bet zaudētājam jāsamierinājās ar 100.000 dol. Kopš turnīrs sācies, miljoniem amerikāņu sākuši interesēties par šacha spēli. Visos šacha klubos iestājas jauni biedri, bet veikalos vairojušies pieprasījumi pēc šacha spēlēm. Arī bibliotēkās augusi interese par šacha literatūru. Ja agrāk ieskatīja, ka šachs piederas vecākiem cilvēkiem, tad tagad statistika rāda, ka šacha klubos jau vairāk kā trešā daļa biedru ir jaunāki par 20 gadiem. Arī vidusskolās skolēni sākuši vairāk interesēties par šachu, kas agrāk ASV nebija visai populārs.

—sts

Sarīkojumu talka Sidrabenē

Kā nosaukt šīs vasaras trīs dienu sarīkojumu virkni Sidrabenē, kas risināsies no 25. līdz 27. augustam, par to domas dalās. Dziedātāji to vēlas saukt par „mazajiem dziesmu svētkiem" vai „dziesmu svētku atskaņām", sportisti — par „Latviešu olimpiadi". Rīkotāji to nosaukuši par lielsarīkojumu, un tas arī vistuvāk atbilst patiesībai, jo 24 sarīkojumus ietilpināt trīs dienu programmā nav viegls uzdevums. Priekšlasījumi, ugunskuri, paneļdiskusijas, teātris, vakarēšana, tautas dejas, rakstnieku cēliens, kopkoru koncerts un sporta spēles — visiem šiem sarīkojumiem jānorisinājās gandrīz vienā laikā, ar dažām nakts atpūtas stundām.

Lai pulcētos kopā katru nedēļas nogali mēģinājumiem, nepieciešams liels darba prieks un uzņēmība, kas Sidrabenes lielsarīkojuma mūzikālā uzdevuma dalībniekiem, liekas, netrūkst. Ievērojot, ka sarīkojumā piedalās ap 45 personas, rodas patiess respekts uzveduma sagatavotāju uzņēmībai un drosmei, apsākt tik lielu darbu vasaras vidū, kad visu intereses piesaistītas privātiem izbraukumiem brīvā dabā un vasaras atvaļinājumam.

Kā to norāda brīvdabas uzveduma nosaukums, „Trīne Silmačos", tas sastādīts no Rūdolfa Blaumaņa trīs komēdiju izvilkumiem. Rezultātā tik daudz prieka un humora, ka tas sagādā jautrus brīžus pat pašiem uzveduma dalībniekiem. Viela pamatā ir „Skroderdienas Silmačos" fabula, bet tā ka drāmaturgam, šajā gadījumā arī uzveduma iestudētājam Osvaldam Liepam, arvien bijušas simpatijas pret Blaumaņa Trīni, tad viņš nolēmis arī viņai šoreiz dot iespēju tikt pie vīra. Par Trīni gadu gājumā diezgan smiets, un viņa jau sen sasniegusi vecumu, kad katrai sievietei jābūt pašai savs „kakla kungs". Vai Trīnei laimēsies vai ne, noskaidrosies Sidrabenē 26. augustā.

Rodas jautājums, vai šāda „izrīkošanās" ar Blaumaņa lugu varoņiem maz pieļaujama? Pēc drāmaturga domām, iestudēšanas procesā lugas šodien tiek „stieptas" un „plucinātas" tā, ka dažkārt tās kļūst svešas pašam autoram. Blaumaņa komēdiju tipi ir tik radnieciski, ka pārcelti no vienas lugas otrā nekā nezaudē, bet gan iegūst.

Uzvedumā pavisam 28 mūzikāli iestudējumi, vairums tautā iemīļotas melodijas, kuŗas iestudējusi Alma Skudra - Kārkliņa. Mūzika pieder Jāzepa Vītola, Jāņa Kalniņa, Aleksandra Būmaņa un pašas diriģentes spalvai. Trīs oriģināldeju choreografiju izstrādājuši Laimdota Morusa un Edvīns Kalviņš, Hamiltonas deju kopas Vija iestudējumā. Dekorātīvo ietērpu izrādei dod Voldemārs Kārkliņš. Dziedātāji un pa daļai arī tēlotāji galvenokārt nāk no Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudzes koŗa, papildinot ar vairākiem Dainas koŗa dalībniekiem. Pārlasot tēlotāju sarakstu, redzam daudz pazīstamu un gadu gājumā iecienītu vārdu.

Inta Purva

Lielsarīkojumā Sidrabenē no 25. — 27. augustam būs arī mūzikāls brīvdabas uzvedums „Trīne Silmačos", sakopojot tēlus no trīm Blaumaņa lugām: Skroderdienas Silmačos, Trīnes grēkiem un Zagļiem. Augšējā attēlā mēģinājuma laikā režisors Osvalds Liepa (pa labi) dod norādījumus tēlotājiem, no kreisās: Skaidrīte Darkēvica, Elga Dāboliņa, Vijolīte Alksne, Vera Ezerkalna, Ženija Vītola, Andis Cers, Dace Kārkliņa, Alberts Vītols, Alma Skudra - Kārkliņa, Gundega Upīte, Skaidrīte Liepa un Kate Lapiņa. Foto: J. Liģers

Draudze atvadās no sava dievnama

Reizē ar 75 gadu pastāvēšanas atceri, latviešu ev. lut. Cianas draudze Čikagā atvadījās arī no sava dievnama, kuŗu spiesta atstāt rajona nedrošības dēļ. Kad pirms 75 gadiem Austinas rajonā tika celts pirmais latviešu dievnams Čikagā, tas atradās vēl tikpat kā neapdzīvotā vietā. Pateicoties labai satiksmei, kā arī rūpniecības uzņēmumiem, ap baznīcu drīz izveidojās glīts ģimeņu māju rajons. Piecdesmitajos gados daudzus īpašumus šeit ieguva arī latvieši. Taču maz pamazām rajonu pārņēma nēģeŗi. Šie apstākļi tad arī spieda Cianas draudzes vadību izšķirties par dievnama pārdošanu. Ar augusta mēnesi draudzes dievkalpojumiem izraudzītas īrētas telpas Okparka priekšpilsētā. Jaunajās telpās būs iespējams novietoties arī Čikagas latviešu Kr. Barona skolai, tāpat gaidām un skautiem.

Atvadu dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs Arnolds Rautenšilds. Viņš pieminēja bijušos draudzes mācītājus, baznīcas cēlējus un kopējus, izlūdzoties Dieva svētību ikvienam draudzes loceklim, kas šeit pulcējušies, lai klausītos Dieva vārdu savā tēva valodā. Mācītājs arī izteica pateicību visiem draudzes darbiniekiem un dāmu komitejai, kuŗi nenogurstoši rūpējušies par draudzes labklājību. Dievkalpojumā, kuŗu ar dziesmām kuplināja draudzes koris diriģenta Ed. Strautmaņa vadībā, piedalījās arī mācītājs Imants Kalniņš. Atvadoties no sava dievnama baznīcēni nodziedāja Latvijas valsts himnu.

Draudzi tās jubilejas dienā sevica māc. I. Kalniņš, Jāņa draudzes priekšnieks Ed. Venters un baptistu draudzes pārstāvis O. Cakars. Pēc dievkalpojuma dāmu komiteja baznīcas lejas zālē bija klājusi pusdienas galdu, kur sveicienus nodeva Pāvila draudzes priekšnieks J. Baumanis, ČLOA priekšsēdis R. Kiršteins, Kr. Barona latviešu skolas prezidija priekšsēdis A. Birkens, ČLB pārstāvis O. Cakars, Staburaga (70) skautu vienības vadītājs J. Zaļums, Čikagas strēlnieku kopas pārstāvis H. Kreicers, Cianas draudzes Auroras kopas pārstāvis K. Matisons u.c. Sveicējiem pateicās Cianas draudzes priekšnieks Dr. J. Lācis.

Ilze Šimane

Jaunradi ne dokumentāciju

Vēnus skaņu studija vēlās pirkt oriģinālas melodijas un dziesmas, kā populārās tā arī nopietna rakstura. Vēlamas notis ar akordiem, taču pieņemama arī amatieŗu, vai pašu autoru iedziedāta vai iespēlēta skaņu lente.

Mums neinteresē hipiju gaudenības, ne arī „moderno socialogu pasaules lāpīšanas slimīgās prātulas", nav ieteicama arī bundžas vāku un krāsoto burkānu apdziedāšana.

Izlasiet Dziļlejas Poētiku un rakstiet romantiski reālā garā.

VĒNUS skaņu studija
5216 Wilson Blvd.
Arlington, Virginia 22205
U.S.A.

Lielsarīkojums (sarīkojumu talka) Sidrabenē

25., 26. UN 27. AUGUSTĀ.

Bijušo Sidrabenes nometņotāju pulcēšanās un SĀKUMS — piektdien, 25. augustā pl. 19.30, BEIGAS — svētdien, 27. augustā pl. 19.30.

PROGRAMMĀ:

KOPKOŖU KONCERTS (11 koŗi, dir. A. Skudra - Kārkliņa, A. Purvs, V. Rundāns un J. Barušs, sol. D. Kārkliņa), **TAUTAS DEJU UZVEDUMS** (4 deju kopas, vad. Z. Miezītis), **DZIESMU SPĒLE „TRĪNE SILMAČOS"** (R. Blaumaņa teksti, mūz. vad. A. Skudra - Kārkliņa, sakārt. O. Liepa, solisti A. Cers, A. Vītols, S. Darkēvica, D. Kārkliņa, Ž. Zantiņš u. c., tēlotāji G. Upīte, V. Alksne, V. Ezerkalne, E. Dāboliņa u. c., dejotāji, koris), **LITERĀRS „PALAUNADZIS"** (vad. P. Vasariņš, autori I. Batraks, O. Cakare, G. Ikona, J. Kļaviņš, L. Muižniece, V. Nollendorfs, D. Rauna, V. Toma, I. Vīksna, A. Zemdega u. c.), **VAKARĒŠANA** (vad. B. Senkēviča, pied. A. Bencone, E. Kreimane, J. Vandelis, F. Vilmanis un dziedātāju ansamblis), 6 **PRIEKŠLASĪJUMI** par tēmatiem „Latviešu izturības pārbaudes", „Pusaudžu problēmas", „Pašreizējā situācija Latvijā", „Prese un sabiedriskā doma", „Pasaules nozīmīgākais cilvēks" un „Mūsu uzdevumi pašreizējā politiskajā situācijā", 7 **PANEĻDISKUSIJAS** par nometņu, valodu, preses, dziesmu svētku, sabiedriskām, teātŗa un rakstniecības problēmām (lektori, vadītāji un panelisti: V. Aldiņš, I. Ancāne, R. Baruša, A. Budrēvics, O. Cakars, K. Ceļdoma, A. Čops, M. Čulītis, J. Dreifelds, P. Dzintars, I. Gubiņa, J. Kļaviņš, U. Kopštāls, D. Krēsliņa, T. Kronbergs, S. Leja, I. Morgenšterna, A. Pērkons, J. Peniķis, S. Pūpēde, I. Purva, A. Purvs, Aivars Ruņģis, Austris Ruņģis, I. Sakss, K. Sidars, V. Upeslācis, I. Vīksna, H. Vilks, A. Zaķis, A. Zaļinskis, P. Zariņš, A. Zemdega, Ž. Zentiņš, Z. Zichmane, J. Zommers u. c.), **DIEVKALPOJUMS** (māc. A. Čops, Sv. Andreja draudzes koris), 2 **UGUNSKURI** (vad. E. Dāvidsons u. c.), **BĒRNU DĀRZS** (vad. L. Klepere), **SPORTA SACĪKSTES UN SPĒLES** (futbols Klīvlande — Toronto u. c., LSAK vadībā) un **BALLE** (vad. P. Plīsis), **KOPĀ VAIRĀK NEKĀ 400 IZPILDĪTĀJU.** Visi sarīkojumi brīvā dabā vai telšu nojumēs. Pārnakšņošanas un pārtikas sagādes iespējas Sidrabenē (ieteicams „apbruņoties" ar guļammaisiem, segām u.t.t.).

Ieejas maksa: uz visiem sarīkojumiem visām 3 dienām — $5.-, skolēniem, studentiem un pensionāriem — $3.-; sestdienai vien — 4.- un $2.-; svētdienai vien — $3.- un $1.50. Bērniem līdz 14 gadiem ieeja brīva.

Apmeklēt lūdz Sidrabenes pārvalde

Dzi

Latviešu kat
vienība Dzintar
uz 25 darba gad
1947. gada 2. f
nā, Vācijā, kur
latviešu katoļu
stāvji no va
universitātēm.
ķis bija apzināt
viešu katoļu st
darbam garīga
jā aprūpē; au
jaunatni kristīg
atbildīgiem k
ķiem; cīnīties
sībām iespējam
saglabāt nākotn
ir katra īsta la
un pienākums.

Jau 1948. ga
nacionālu vien
pilntiesīgu bie
katoļu studentu
Romana". Ar t
studentiem rad
boties starptau
meklēt draugu
ķiem. „Pax
visu brīvo pasa
pēdējos gados
kristīgo akadē
Organizācija a
simtu nacionālu
milj. studējošo
ķu. „Pax Rom
tver visu kris
personīgo un s
— palīdzēt pašr
pasauli tuvāk
arī ciešu inter

Longailendas
piekrastē vai
tiņas. Makšķ
rīga, arī ēsm
tārpi sālajos
bet tiek lieto
tāja ir Kanad

★ Padomju
tijas laikraksts
ka Anglijai ur
ēlas apellāci
tiešām miera
ti. Pravda ra
un ASV domā
labākais laiks
Ēģipti un pār
stis iesaistīties
sarunās ar Iz
tes prezidents
noraidījis tāp
spoguļo ieinte
listu aprindu
★ Anglijā 42

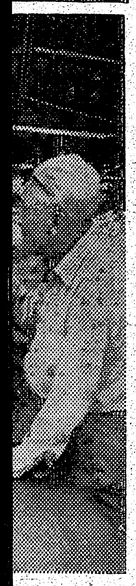

...ms „Trī-
...ines grē-
...dod no-
..., Vera
...Kārkliņa,
...J. Liģers

...ma

...itos Dieva
...lodā. Mācī-
...ceicību vi-
...niekiem un
...ri nenogur-
...r draudzes
...ojumā, ku-
... kuplināja
...iģenta Ed.
... piedalījās
...s Kalniņš.
... dievnama
...a Latvijas

...ejas dienā
...niņš, Jāņa
...s Ed. Ven-
...udzes pār
...ēc dievkal-
...teja bazni-
...klājusi pus-
... sveicienus
...ldzes priekš-
...is, ČLOA
...šteins, Kr.
...las prezidi-
...rkens, ČLB
... Staburaga
...as vadītājs
... strēlnieku
...I. Kreicers,
...roras kopas
...ns u.c. Svei-
...iānas drau-
...r. J. Lācis.

Ilze Šimane

...S (māc.
...UGUNS-
... DĀRZS
...UN SPĒ-
...SAK va-
...VAIRĀK
...prīvā da-
...pārtikas
...apbrunо-

...m 3 die-
...pensionā-
... svētdie-
... gadiem

...ārvalde

Dzintara 25 gadi

Latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars šogad atskatās uz 25 darba gadiem. Tā dibināta 1947. gada 2. februārī Getingenā, Vācijā, kur toreiz pulcējās latviešu katoļu studentu pārstāvji no vairākām turienes universitātēm. Apvienības mērķis bija apzināt un apvienot latviešu katoļu studentus kopīgam darbam garīgajā un materiālajā aprūpē; audzināt studējošo jaunatni kristīgā sadzīvē par atbildīgiem katoļu akadēmiķiem; cīnīties par Latvijas tiesībām iespējamā veidā un sevi saglabāt nākotnes Latvijai. Tas ir katra īsta latvieša uzdevums un pienākums.

Jau 1948. gadā Dzintaru kā nacionālu vienību uzņēma par pilntiesīgu biedru vispasaules katoļu studentu apvienībā „Pax Romana". Ar to latviešu katoļu studentiem radās iespēja darboties starptautiskā laukā un meklēt draugus latviešu mērķiem. „Pax Romana" aptver visu brīvo pasauli. Šajā kustībā pēdējos gados piedalās arī poļu kristīgo akadēmiķu pārstāvji. Organizācija apvieno pāri par simtu nacionālu federāciju ar 2 milj. studējošo un vecakadēmiķu. „Pax Romana" idejas aptver visu kristīgo akadēmiķu personīgo un sabiedrisko dzīvi — palīdzēt pašreizējā krizē vest pasauli tuvāk Kristum, radot arī ciešu internacionālu saskaņu un sadarbību. Pašreiz tā ir vienīgā internacionālā organizācija, kurā brīvi var runāt par komūnisma briesmām pasaulē.

Pirmajos pēckara gados pie visām Vācijas universitātēm pastāvēja Dzintara vienības, bet pēc izceļošanas izveidojās atsevišķo valstu vienības, pašreiz lielākajos centros nodibinoties arī pilsētu vienībām. Tagad Dzintars apvieno 260 biedru. Galvenā prezidija sēdeklis atrodas Čikagā, kur dzīvo prezidents Olģerts Počs.

Vācijas vienība skaita ziņā nav liela, taču tā katru gadu sasauc divas sanāksmes, parasti kopā ar Latviešu katoļu biedrību Vāvijā Druvu. Vācijas vienība apvienības 25 gadu jubilejas svinīgo konventu un kopēju tautiešu vakaru rīkoja 14. un 15. jūlijā Kēnigšteinā pie Frankfurtes. Nobeiguma vakarā piedalījās ministrs R. Liepiņš, latviešu katoļu garīgās misijas vadītājs un LCK izglītības daļas vad. prāvests M. Lizdiks, LCP vicepriekšsēdis un DV Rietumvācijas valdes jaunatnes daļas vad. Dr. J. Platais, vairāki aksīltautu garīdznieki un ap 50 tautiešu.

Dzintara galvenās 25 gadu jubilejas svinības risinājās Čikagā no 11.—13. augustam, piedaloties Austrālijas, Vācijas u. c. vienību pārstāvjiem. —ģis.

Ainas no latviešu grupas apspiesto tautu parāde Čikagā. Augšā no kreisās: Līvija Lamberte, Māra Dunkele un Ruta Lamberte uz parādes platformas. Pa labi ASV himnas laikā, no kreisās parādes ziņotāja F. Keija (Kay), Apspiesto tautu komitejas Čikagā priekšsēdis V. Vīksniņš ar dēlu Ansi, ALAs valdes priekšsēdis I. Spilners un Detroitasf apspiesto tautu komitejas priekšsēdis S. Rudzītis. Apakšā parādes gājienā, ar karogu V. Jaunkalnietis no Viskonsīnas, Čikagas korporāciju kopas pārstāvji G. Kārkliņš, R. Griķis un R. Kalunds, priekšā DV apvienības pārstāvji A. Aruma, R. Arums un L. Jēkabsone. Foto: Irma Vīksniņa

Apspiesto tautu parāde Čikagā

Čikagā 22. jūlijā notika Apspiesto tautu nedēļas parāde, ko kongresa loceklis R. Pucinskis apzīmēja par lielāko un ietekmīgāko, kāda jebkur notikusi. Parādes ievadījumā apspiesto tautu delegācijā piedalījās vainaga nolikšanā pie pieminekļa, ko Čikagas pilsēta cēlusi par godu brīvības cīnītājiem un pilsoņu tiesību sargiem. Vainagu nolika Apspiesto tautu komitejas Čikagā priekšsēdis Viktors Vīksniņš, iespraužot tajā ASV karodziņu par godu un piemiņu brīvības cīnītājiem. Tautību grupas vainagā pievienoja savus nacionālos karodziņus.

Parādē piedalījās arī armijas daļas, Čikagas pilsētas policijas vienības, ugunsdzēsēji, veterāņu organizācijas u.c. To vadīja parādes maršals ģen. F. Keins un apspiesto tautu komitejas priekšsēdis V. Vīksniņš. Čikagas latvieši piedalījās ar karognesējiem, soļotāju grupu un parādes platformu. Latviešu grupu kārtoja un vadīja A. Kandrovičs. Parādes iela (State St.) bija dekorēta apspiesto tautu karogiem, kas tur plīvoja no 16. — 23. jūlijam.

Tribīnē Čikagas pilsētas galvas R. Deilija vārdā parādes dalībniekus un skatītājus uzrunāja Čikagas speciālo uzdevumu direktors plkv. J. Reilijs, izsakot pateicību apspiestajām tautām par brīvības ideālu sargāšanu. Parāde ilga stundu un 20 minūtes.

„Conrad Hilton" viesnīcā, kur bija rīkotas pusdienas, apspiesto tautu grupas uzrunāja komitejas priekšsēdis V. Vīksniņš. Pēc ASV himnas un karoga solījuma lūgšanu vadīja veterānu organizācijas mācītājs L. Kalkins. Tika nolasītas ASV prezidenta R. Niksona, Ilinojas gubernatora R. Ogilvija, Čikagas pilsētas galvas R. Deilija un Ilinojas asamblejas izdotās apspiesto tautu proklamācijas. Par runātājiem bija aicināti Ilinojas kongresa loceklis R. Pucinsks, ģen. F. Keins un Indianas kongresa loceklis E. Lendgrebs. Pēdējais nevarēdams ierasties, savā vietā bija atsūtījis savu dēlu, mācītāju R. Lendgrebu. Runātāji uzsvēra Apspiesto tautu nedēļas lielo nozīmi un aicināja nepagurt pretkomūnisma cīņā, tā pakalpojot ne tikai ASV, bet visai pasaulei.

Apspiesto tautu centienu atbalstītāji un pretkomūnisma cīnītāji saņēma īpašas goda plāksnes, atzinības rakstus un Apspiesto tautu piemiņas medaļas. Daudzo apsveikumu vidū bija arī nacionālās Ķīnas prezidenta Čangkaišeka vēstule.

Par apspiesto tautu parādi atreferējumi un uzņēmumi parādījās vietējā presē un televīzijā, bet Apspiesto tautu nedēļā laikraksti izmantoja šo tautu komitejas Čikagā piesūtītos preses materiālus.

—ns.

Longailendas (ASV) latvieši bieži pēc lomiem dodas okeana piekrastē vai ezeru līčos, lietojot ēsmai tārpus vai mazās zivtiņas. Makšķerēšana saldūdeņos un okeanā ir stipri atšķirīga, arī ēsma katrai vietai jāizvēlas piemērota. Lielie naktstārpi sāļajos ūdeņos, piemēram, neder — tie ātri nobeidzas, bet tiek lietoti ezeros. Vislielākā makšķernieku tārpu piegādātāja ir Kanada. Foto: J. Liģers

★ Padomju komūnistu partijas laikraksts Pravda uzbrūk Anglijai un ASV par Izraēlas apellācijas atbalstīšanu tiešām mierasarunām ar Ēģipti. Pravda rakstīja, ka Anglija un ASV domā, ka tagad ir labākais laiks, lai spiestu Ēģipti un pārējās arabu valstis iesaistīties tiešās miera sarunās ar Izraēlu, bet Ēģiptes prezidents priekšlikumu noraidījis tāpēc, ka tas „atspoguļo ieinteresēto imperiālistu aprindu nostāju".

★ Anglijā 42.000 ostas strādnieku 28. jūlijā uzsāka streiku visā valstī. Valstij draud pārtikas trūkums un pakāpeniska rūpniecības produkcijas samazināšanās, jo Anglija importē vairāk nekā 50 proc. savas pārtikas. Līdz šim jau 500 kuģi novirzīti no Anglijas ostām uz Eiropas cietzemes ostām. Sagaida, ka ostas strādnieku streiks ieilgs. Valdības zemkopības ministrs sacīja, ka veikalos ir pietiekami pārtikas un arī rezerves, lai namamātes nesāktu krāt lielos vairumos pārtiku.

ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU

jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā Sidrabenes sporta svētku ietvaros risināsies svētdien, 13. augustā plkst. 11 Sidrabenē. Programmā visas populārās disciplīnas meitenēm un zēniem līdz 18 gadiem. Šo sacensību laikā notiks arī 400 m un 1500 m skrējieni Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkšu ietvaros, kas laukuma apstākļu dēļ nevarēja notikt meistarsacīkšu laikā, 16. jūlijā.

Pēc vieglatlētikas sacensībām (plkst. 4) gadskārtējās peldēšanas sacensības Sidrabenes kausu izcīņā.

Apspiesto tautu nedēļas sarīkojums Bostonā pie Džordža Vašingtona pieminekļa. Pie runātāju pults ukrainis O. Čudlaks, aiz viņa R. Liepiņš, lietuvietis A. Čapliks, J. Raudseps, ukraiņu mācītājs un Bostonas pilsētas valdes pārstāvis Džons Mekelijs (McAkley). Foto: Osvalds Akmentiņš

Baltiešu luterāņu baznīcas iesniegums

Pasaules baznīcu apvienības (World Council of Churches) centrālās komitejas sēde augusta vidū notiek Holandē, Utrechtā. Baltijas tautu ev. lut. baznīcas trimdā iesniegušas kopīgu memorandu centrālajai komitejai un lūdz Pasaules baznīcu apvienību iestāties par neatkarības atjaunošanu trīs Baltijas valstīm. Iesniegumu parakstīja 19. jūlijā šo trīs baznīcu augstākie vadītāji: igauņu archibīskaps Konrads Vēms (Veem), archibīskaps Arnolds Lūsis un lietuviešu seniormācitājs Ansis Trakis. Memoranda latviskais tulkojums ir šāds:

„Mīļie draugi Kristū! Dr. Martins Luters Kings dažas dienas pirms savas nāves teica: Mums šai paaudzē būs jānožēlo ne tikai ļauno cilvēku dzēlīgie vārdi un darbi, bet arī labo ļaužu baismīgā klusēšana.

Pēdējos gados Rietumu pasaule pati sevi bargi kritizējusi par nespēju savus augstos ideālus pārvērst darbos, un tas bijis dibināti. No otras puses, liekas, vērojams rietumnieku drosmes trūkums, kautrība un pat izvairīšanās pārrunāt komūnistu režīma agresijas un apspiešanas aktus un elementāro cilvēka tiesību liegšanu. Šajā sakarībā vēlamies atgādināt jums Baltijas tautu nožēlojamo stāvokli un ciešanas pašreizējos komūnistu režīmos.

Kopš sarkanarmija okupēja agrāk neatkarīgās Igaunijas, Latvijas un Lietuvas republikas,, Baltijas tautām laupīta viņu nacionālā eksistence un lepnums, un tās padarītas par Maskavas valdnieku kalpiem. Ar deportācijām, pārvietošanām un intensīvu krievu ieplūdināšanu no citām padomju republikām, šais Baltijas republikās notiek sava veida genocīds. Sekojošās statistiskās ziņas ilustrē, kādā mērā samazinās šo nacionālitāšu iedzīvotāju relatīvais skaits pašu zemēs.

Ja stāvokli uzskatīja par kritisku 1959. g., kad latviešu skaits Latvijā bija samazinājies no 75,5 proc. (1935. g.) uz 62 proc. no iedzīvotāju kopskaita, tad vēl kritiskāks tas bija 1970. g., kad to skaits bija nokrities līdz 56,8 proc. Ievērojami samazinājies arī igauņu skaits Igaunijā. Igauņi 1934. g. sastādīja 93. proc. no valsts iedzīvotāju kopskaita, 1959. g. to skaits jau bija samazinājies līdz 75 proc. un pašreiz nokrities līdz 67 proc. Lietuvā situācija liekas kļuvusi gluži draudīga. Lietuviešu protesta kustības apspiešanai Kauņā nesen pat lietoti bruņotie spēki.

Lai jums dotu ilustrāciju par Baltijas valstu traģēdiju, pievienojam (Toronto Daily Star) ievadrakstu, kuŗa autors Dr. J. Iairs (J. Eair) ir pazīstams Toronto universitātes starptautisko attieksmju profesors.

Tuvojoties Eiropas drošības konferencei, mēs apellējam pie Pasaules baznīcu apvienības centrālās komitejas, lai tā:

1) dara zināmu, ka Pasaules baznīcu apvienība ir pret agrāk neatkarīgo Igaunijas, Latvijas un Lietuvas republiku anaktēšanu Padomju savienībā;

2) mudina Eiropas drošības konferencē reprezentētās valdības atjaunot Baltijas valstu jautājumu apspriešanu, un norāda uz mazo nāciju izmisīgo stāvokli 20. gadu simtenī: to liktenis atrodas spēcīgāku kaimiņu rokās, kuŗi var būt gatavi bez liela vilcināšanās upurēt šīs mazās nācijas savu mērķu labā;

3) mudināt neatkarības un pašnoteikšanās atjaunošanu agrākajām Igaunijas, Latvijas un Lietuvas republikām.

Mēs vēlamies vērst jūsu uzmanību uz Dienvidafrikas evaņģeliski luterisko baznīcu federācijas nesen pieņemto rezolūciju: 'Baznīcas pienākums ir runāt mūsu sabiedrības klusējošo cietēju vārdā. Tās pienākumos ir kritiskas funkcijas sabiedrībā, kas mums jāpilda bez bailēm un saskaņā ar mīlestības bausli. Daļa no šīm funkcijām ir bieža, tieša un konkrēta apellēšana pie iestādēm šo ļaužu vajadzībās'.

Mēs ceram, ka mūsu apellācija gūs labvēlīgu apsvēršanu, un paužam savu atzinību un lūgšanas jūsu darbam Tā Kunga valstības labā."

☆ Rietumvācijas ārlietu ministrijas referents Gerhards Šreders informēja ārlietu ministru Valteru Šēlu, ka Ķīna ir ieinteresēta nodibināt diplomātiskas attieksmes ar Rietumvāciju. Šrēders atgriezās pēc 2 nedēļu Ķīnas apmeklējuma, kur viņš apspriedās ar Ķīnas premjērministru Čuenlaju un ārlietu viceministru Čia Kuanghua. Tas bija pirmais svarīgais Rietumvācijas politika apmeklējums Ķīnā pēc Otrā pasaules kaŗa.

☆ Par šāgada „Miss Universe" ievēlēta austrāliete Kerija Velsa (Kerry Wells). Viņa ir 20 g. veca un savā dzimtā pilsētā Pertā strādā televīzijas raidītājā. Šī ir pirmā reize, kad austrāliete iegūst pasaules skaistuma karalienes titulu. Otrās vietas ieguvēja ir 18 g. vecā brazīliete Rejeane Viera Kosta (Costa).

Agrākais Latvijas sūtnis Vašingtonā un mūsu goda biedrs

Dr. Arnolds Spekke

aizgājis mūžībā 1972. gada 27. jūlijā

DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJA

Dedzīgais un priekšzīmīgais latviski nacionālu pasākumu nerimtīgais balstītājs, Daugavas Vanagu organizācijas goda biedris

Roberts Hirsš

iegājis lielajā mūžībā.

Teiciet man zemi plašajā pasaulē,
Kuŗa būtu tik mīļa kā tu, mana dzimtene,
Lai klīstu, kur klīzdams, lai ietu cik tāl',
Tava atmiņa sirdī nekur nenobāl!
(Vilis Plūdons)

Viņu goddevīgā pateicībā, atceroties kopēji veikto sabiedrisko darbu, skumjās piemin

Voldemārs Antiņš, Bostonā

Mūsu neaizmirstamais draugs, dedzīgais patriots, Rīgas Auduma izveidotājs un daudzu citu nacionālu pasākumu nozīmīgs balstītājs

Roberts Hirsš

pievienojies aizsaules pulkiem.

Tavas dzīves nozīmīgais,
Tā arī pēdējais vārds bija
Latvija, Tu dārgā!

Par viņa aiziešanu skums un viņa nesavtīgo nacionāli veikto darbu ar cieņu piemin

Māc. Osvalda Blūmīša Piemiņas Fonds Bostonā.

Repub

(Turpinājums
kāņiem labi pa
vērs ir Kenediju
nis — viņa dzīve
ļu Kenediju vecā
desmito gadu s
dents Džons K
svaini iecēla p
Amerikāņu mier
rektoru. Šajā da
atzīstami panāku
denta Kenedija
pieņēma Kenedi
prezidenta Lind
aicinājumu uz
Saimniecisko ie
trūkumciešanas
šanai. Arī te K
darbā metās ar
bu, bet Džonson
Kenediju intri
Šraiveru „uzlikt
ceļot to par sūtn
zē viņš palika
dam, kad pārbr
pievienojās kād
atdvokātu firma

Kādēļ gan M
dzot izšķīrās
Šraivers ir katoli
ir laba skaņa a
aprindās. Vēl jā
ra dināmiskā p
noliedzamās o
diplomāta spēja
jumā viņš var
oponents Nikso
Spiro Agņū. Jāp
viceprezidenta a
ti nāk no Meril

Miami kongre
kur demokratu
gumu sagādāja
gaverns, šajās
republikāņu pa
kongress, lai f
nātu Ričarda Ni
Agņū nominēša
būs arī Niksona
nas gadu politis
dzama pasnieg
tautas novērtē
kāņu delegātu
redzētas tikai
das, kas sadali
ķu dienu inter
bām, televīzija
skatītāji nevar
par politiskas
mu. Parastā iz
kandidāta sla
šoreiz izpaliks.
kas amerikāņu
bas komentēs
ņās galvenās
būs redzams
čards Niksons.
komentēs film
prezidenta pri
cits slavens
aktieris Džim
komentātors fi
prezidenta dzī
dzams, ka šīs
mas ar savu
vēl vairākas
venības: Pats
rets, Bobijs G
nijs Kašs.

Republikāņu
resa mērķis
patiesu vieno
gubernātors R
ar republikāņ
kongresā Ford
sa prezidenta
jorkas guberna
kefellers, kas
Niksona sāncē
lēts Niksona n
ievēlēšanai pr

Republikāņu
velti būs mek
jā valdīšanas

Republikāņu partijas...

(Turpinājums no 1. lp.)

kāņiem labi pazīstams. Šraivers ir Kenediju dzimtas iegātnis — viņa dzīvesbiedre ir brāļu Kenediju vecākā māsa. Sešdesmito gadu sākumā prezidents Džons Kenedijs savu svaini iecēla par tā dēvētā Amerikāņu miera korpusa direktoru. Šajā darbā viņam bija atzīstami panākumi. Pēc prezidenta Kenedija nāves Šraivers pieņēma Kenediju acīs necilā prezidenta Lindona Džonsont aicinājumu uzņemties vadīt Saimniecisko iespēju direkciju trūkumciešanas cēloņu apkarošanai. Arī te Kenediju svainis darbā metās ar lielu aizrautību, bet Džonsons, reagējot pret Kenediju intrigām, izšķīrās Šraiveru „uzlikt uz ledus", iecelot to par sūtni Parīzē. Parīzē viņš palika līdz 1970. gadam, kad pārbrauca mājās un pievienojās kādai Vašingtonas atdvokātu firmai.

Kādēļ gan Mekgaverns beidzot izšķīrās par Šraiveru? Šraivers ir katolis. Viņa vārdam ir laba skaņa arī žīdu vēlētāju aprindās. Vēl jāpiemin Šraivera dināmiskā personība un nenoliedzamās organizātora un diplomāta spējas. Katrā gadījumā viņš var būt līdzvērtīgs oponents Niksona izvēlētajam Spiro Agņū. Jāpiezīmē, ka abi viceprezidenta amata kandidāti nāk no Merilendas.

Miami kongresu pilī, turpat, kur demokratu partijai pārsteigumu sagādāja Džordžs Mekgaverns, šajās dienās sanāks republikāņu partijas delegātu kongress, lai formāli apstiprinātu Ričarda Niksona un Spiro Agņū nominēšanu. 21. augusts būs arī Niksona četru valdīšanas gadu politiskās bilances redzama pasniegšana amerikāņu tautas novērtēšanai. Republikāņu delegātu kongresam paredzētas tikai 14 darba stundas, kas sadalītas trīs atsevišķu dienu intervalos. Bez šaubām, televīzijas klausītāji un skatītāji nevarēs sūdzēties arī par politiskas retorikas trūkumu. Parastā izraudzītā partijas kandidāta slavināšanas runa šoreiz izpaliks. Tās vietā vairākas amerikāņu filmu slavenības komentēs dažas filmas, kurās galvenās lomās, protams, būs redzams prezidents Ričards Niksons. Tā Džons Vēns komentēs filmu, kurā rādīta prezidenta privātā dzīve, bet cits slavens amerikāņu filmu aktieris Džimijs Stjuarts būs komentātors filmai, kas veltīta prezidenta dzīvesbiedrei. Paredzams, ka šīs „pieticīgās" filmas ar savu klātieni kuplinās vēl vairākas ievērojamas slavenības: Pats Būns, Čads Everets, Bobijs Glosboro un Džonijs Kašs.

Republikāņu partijas kongresa mērķis ir parādīt tautai patiesu vienotību. Kalifornijas gubernātors Rīgans, pārmaiņus ar republikāņu partijas līderi kongresā Fordu, pildīs kongresa prezidenta pienākumus. Ņujorkas gubernātors Nelsons Rokefellers, kas 1968. gadā bija Niksona sāncensis, soreiz izvēlēts Niksona nominēšanai atkalievēlēšanai prezidenta amatā.

Republikāņu kongresā šoreiz velti būs meklēt Niksona pēdējā valdīšanas gada uzticības vīru Džonu Koneliju. Tā ir saprotama stratēģija, jo Džons Konelijs ir uzņēmies „demokrati atbalsta Niksonu" kustības vadītāja amatu. Konelijs vēl joprojām paliek demokrats un uzsver, ka Mekgaverns nepārstāv demokratu partiju, bet ir tikai pagaidām sagrābis savās rokās daļu no partijas aparāta mašinērijas.

Interesanti atzīmēt, ka šoreiz republikāņu kongresā trešā daļa delegātu būs sievietes un pāri par 10% delegātu nepārsniegs 25 gadu vecuma robežu. Lai radītu illūziju, ka republikāņu partija ir jauno amerikāņu partija, apmēram 3000 republikāņu jauniešu izpildīs delegātu saņemšanas, pavadīšanas un aprūpēšanas lomas.

Nepieskarsimies šoreiz Niksona četru aizvadīto gadu politiskās bilances iztirzāšanai. Partijas delegātiem par to nebūs jāsarkst. Niksona veikums, sākot ar radikāļu nemiernieku nomierināšanu, saimnieciskās politikas mērķtiecību un beidzot ar Indoķīnas kara faktisku pietuvināšanu pieņemamam atrisinājumam, ir ievērības cienīgs.

Domājams, ka augusta otrā pusē Miami ielās valdīs miers. Te gan jāpiezīmē, ka tā dēvētā pretkara aktīvistu koalicija, t. i. paliekas no svešas varas uzkūdīto radikāļu vandaļiem, gan pieteikušas kongresa laikā Miami galveno bulvāri pārvērst par „nāves un asaru ielu". Šis bieds gan nebūs tik briesmīgs, jo aktīvisti paredzējuši aprobežoties ar nostāšanos abās bulvāra pusēs, aizsedzot savas sejas ar miroņgalvas maskām.

Un tā, ieskatījušies Vašingtonas vienmēr mainīgajā sejā, iemetīsim skatu Eiropā. Tur atzīmējams viens no nozīmīgākajiem beidzamo gadu politiskajiem notikumiem: 16 valstu delegācijas Briselē vienojās par to, ka ar 1973. gada 1. janvāri ir jāpiedzimst pasaules visvarenākam brīvās tirdzniecības iestādījumam, citiem vārdiem, šajā dienā muitas valņi starp Lielbritaniju, Franciju, Rietumvāciju, Italiju, Austriju, Beļģiju, Dāniju, Somiju, Islandi, Īriju, Luksemburgu, Holandi, Norvēģiju, Portugāli, Zviedriju un Šveici pazudīs. Šīs valstis kopā pārstāv 300 milj. eiropiešu un viņu savstarpējo tirdzniecisko darījumu kopbilance gadā izteicās astronomiskā skaitlī — 275 bilj. dolaros. Šī bilance ir gandrīz divtik liela kā Savienoto Valstu, Pad. savienības un Japānas kopbilances šajā pašā laika sprīdī. Šai 16 Eiropas valstu saimnieciskai kopdarbībai nenoliedzami būs arī savas politiskas sekas, un šīs politiskās sekas ir liels solis uz priekšu ceļā uz Eiropas apvienošanos. Jau runā par kopēju valūtu. Brīdī, kad būs piedzimušas „Eiropas savienotās valstis", šī apvienība neaprobežosies ar 16 locekļiem vien. Arī Baltijas valstīm, agri vai vēlu, būs sava vieta.

1973. gada nozīmīgs politisks notikums nenoliedzami būs arī plānotā Eiropas drošības konference. Tajā piedalīsies 23 NATO un Varšavas pakta valstis, kā arī 11 citas valstis. Sagaidāms, ka Pad. savienība šajā konferencē mēģinās panākt pašreizējo Eiropas robežu galīgu apstiprināšanu. Ja Maskava savu mērķi sasniegtu, tad tas būs liels trieciens visām Austrumeiropas tautām un arī latviešu tautas cerībām un brīvības atgūšanu. Taču pesimismam nav vietas. Labi informētās aprindās Vašingtonā jau tagad runā, ka Eiropas drošības konference, droši vien, būs spožs 1973. gada politiskas retorikas kongress, kas beigsies bez konkrētiem rezultātiem. Labākā gadījumā pieņems daiļskaņu deklarāciju par miera vēlamību un kara nešķīstumu, un tas arī pagaidām būs viss.

Aleksandrs Ķegumnieks

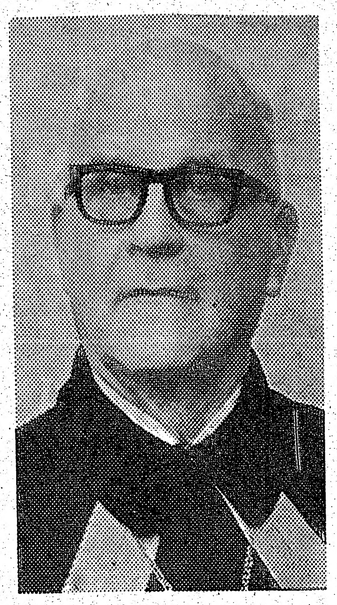

Mācītājs Teodors Zīraks

SVĒTĪTIE GADI

Mācītājam Teodoram Zīrakam 25. augustā aprit 70-tais mūža gads. Dzimis Līgatnes pagastā. Teoloģiju studējis Latvijas universitātē, beidzis 1932. gadā, bet nākošā gada 12. februārī Rīgas Doma baznīcā ordinēts mācītāja amatā. Ir korp. Lettonia saimes loceklis.

Jubilārs sava teoloģiskā darba sākuma posmā strādāja par Rīgas apriņķa vikārmācītāju V. Rozenieka vadībā, kad viņu aicināja patstāvīgam darbam Daugavgrīvas Baltās baznīcas un Bolderājas draudzēs. Līdztekus to aprūpei, ar 1934. gadu māc. T. Zīraks strādāja arī par reliģijas un ētikas skolotāju Viļa Olava komercskolā Rīgā. 1944. gada rudenī māc. Zīraks ar ģimeni devās bēgļu gaitās, Sudetijā, iesaistoties bēgļu garīgās aprūpes darbā, bet frontei tuvojoties pārvietojās uz Bavāriju. Izveidojoties Memingenas latviešu nometnes draudzei, uzņēmās tās aprūpi, vienlaicīgi strādādams arī latviešu tautskolā un ģimnazijā. 1950. gadā izceļoja uz ASV, bet jau nākošā gadā māc. T. Zīraku aicināja Apvienotās amerikāņu luterāņu baznīcas (ULCA) mācītāja treniņa programmā, lai iepazītu šīs baznīcas darbu un īpatnības. Pēc pārbaudījumiem viņš ieguva mācītāja tiesības ASV. Ņujorkas un Jaunanglijas sinodes viņu aicināja uzņemties latviešu garīgo aprūpi. Sirakūzu un Ročestras latviešu draudzes ievēlēja Z. par savu mācītāju. Abas draudzes uzņēma ULCA draudžu sarakstos. Bez tam māc. T. Zīraks apkalpo arī latviešu dievkalpojumu kopas Jutikā, Itakā un Binghamtonā rediģē arī draudžu „Baznīcas Vēstis".

Nākošgad māc. T. Zīrakam apritēs 40 gadi garīdznieka amatā. Viņš apbalvots ar mācītāja Nopelnu krustu zeltā.

A. Sed.

Atceras 20. jūlija atentātu

PIRMS 28 GADIEM MĒĢINĀJA NOGALINĀT ĀDOLFU HITLERU

Bonnā un Rietumberlīnē 20. jūlijā svinībās godināja pirms 28 gadiem notikušā, pret Ādolfa Hitlera vērstā atentāta dalībniekus.

„Pēc daudzajiem gadiem sazvērestības atcere zaudējusi savu nozīmi," izteicās Fabians fon Šlabrendorfs, kas reiz bija novietojis sprāgstbumbu Hitlera privātā lidmašīnā. Bumba neeksplodēja. Šlabrendorfs tagad ir vācu augstākās tiesas tiesnesis, kas atceres dienā ieradās kopā ar pārējiem tā saucamo agrāko Treškova aprindu pret Hitleru noskaņotiem virsniekiem uz privātu mesu kapellā, Bonnas tuvumā.

Francs Ludvigs fon Štaufenbergs, kuŗa tēvs 1944. gada 20. jūlijā novietoja bumbu Hitlera galvenā mītnē Austrumprūsijā, teica piemiņas runu Bonnā, Bēthovena zālē. Runāja arī valsts kancelejas ministrs prof. Emke un vēsturnieks Šarls Blochs. Šajā sarīkojumā kā goda viesis bija ielūgts arī bij. Rietumvācijas vēstniecības darbinieks Kubā, Bonnā dzīvojošais Aleksandrs Djerins, kas ir mūsu bij. aviācijas pulka komandiera un vēlākā aviācijas inspektora ģen. Jezupa Baško mazdēls. Aleksandrs Djerins no Rietumvācijas diplomātiskā dienesta izstājies un tagad vada savu uzņēmumu.

Agrākais pretestības kustības dalībnieks un tagadējais ministrs Austrumu un Rietumvācijas attieksmēs Egons Franks nolika vainagu Plecenzē cietumā, kur Gestapo nošāva 2000 aizdomās turētos 20. jūlija sazvērniekus.

Agrākais vācu armijas virsnieks Evalds Heinrichs fon Kleists, kas piedalījās 20. jūlija sazvērestībā, izteicies: „Es nevēlos piedalīties šajā ceremonijā, jo tajā piedalās daudz sliktu cilvēku; es nevēlos nekā kopēja ar komūnistiem."

Agronoma Kārļa Liepiņa 70 mūža gadi

Agronomam Kārlim Liepiņam Grand Hevenā, Mičigenā, 6. augustā apritēja 70 mūža gadi. Viņš dzimis 1902. g. Vijciema pag. Kalējos. Pēc skolas gaitām dzimtajā pagastā mācijies Luža Adamoviča vadītā reālskolā Valmierā, bet agronoma gradu ieguvis Latvijas universitātē 1927. gadā. No 1930.—1935. gadam agr. K. Lapiņš vadīja Rūjienas valsts ģimnazijas saimniecību Eriņu muižā, noorganizēja arī vakara papildskolu pieaugušajiem. No 1935.—1942. g. jubilārs bija Smiltenes lauksaimniecības skolas mācības spēks, pēdējos gados pildot arī inspektora pienākumus, pēc tam pārejot saimniekot tēva mājās Vijciemā. Atzīmējamas arī Kārļa Liepiņa ievirze un darbošanās jaunatnes centienu atbalstīšanā. Viņš studiju laikā darbojās kā lauku dzīves reportieris laikrakstā „Latvis", kādu laiku bijis „Rūjienas Balss" redaktors. Publicējis rakstus lauksaimniecības žurnālā „Zemkopis", bet Savienotajās Valstīs rakstījis par kulturāli vēsturiskiem jautājumiem „Akadēmiskā Dzīvē" u. c. izdevumos. Jo tuvs jubilāram bijis skolotāja darbs, to turpinot arī svešumā. Vācijā darbojies Alterfradeļ lauksaimniecības un Sarstedes piensaimniecības skolā. ASV bijis latviešu skolas skolotājs Grand Hevenā, gandrīz visus aizvadītos gadus Grand Hevenā un Grand Rapidos pildot arī ērģelnieka pienākumus. No 1969. gada ir agronomu biedrības priekšnieks Savienotajās Valstīs un 20 gadus pēc kārtas organizējis Zemnieku dienas Mičigenā. Agr. K. Liepiņš ir studentu biedrības Atauga loceklis, Dr. A. Karpa testamenta izpildītājs un pašreiz strādā pie viņa biografijas un rakstu izlases sakārtošanas. Kopā ar Dr. A. Karpu sastādījis izdevumu „Atauga 50 gados".

V. Zirmītis

RAIBĀ PASAULE

Spāņu kārtībnieki Barselonā 25 gadus veco skolotāju Dinu Eliu Andersoni no ASV, tērptu bikinī veida peldtērpā un saistītu rokas dzelžiem, nogādā policijas iecirknī. Viņa bija iedrošinājusies šai trūcīgajā un ķermenim apspilētajā gērbā, valdot 30 Celzija gradu karstumam ēnā, pastaigāties pa miljonu pilsētas centru, kur viņu aizturēja policijas patruļvāģis. Kad bikinī - skaitule patruļa vadītājam par to iecirta plauku, viņai uzlika rokas dzelžus. Tiesnesis ar jūtamu naudas sodu skolotājai deva nepietiekamu atzīmi priekšmetā — uzvešanās...

Miami, Floridā, par vardarbīgu uzbrukumu nesen apsūdzēja kādu demonstrantu, kas demokratu partijas konventa pēdējā dienā bija mēģinājis noskūpstīt kādu policistu. Policijas virsnieks Nils Naidams (Neal Nydam) izteicās, ka 28 gadus vecais Kērtiss Braiens (Curtis Bryant) viņu satvēris aiz abiem pleciem un mēģinājis noskūpstīt uz deguna.

Kāds sevišķi apspīlēts bikinī - tērps, kuŗā kāda glīta spāniete saulojās ceļa malā Leridā, bija vainīgs satiksmes negadījumā. Divi kabalero, kuŗi uz motocikla brauca bikinī - skaistulei gaŗām, acīs iepriecinošais skats tik ļoti aizrāva, ka viņi zaudēja uzmanību, noripoja no ceļa un ietriecās kāda nama sienā. Motocikls kritienā guva smagus bojājumus, abi braucēji vieglus ievainojumus. Viņiem pirmo palīdzību sniedza bikinī tērptā skaistule.

Ligūrijas piekrastē pie Lasperijas krastmalā izskalots nobeidzies valis spītēja visiem vietējo iestāžu mēģinājumiem to novākt. Milzīgais jūras zīdītājs, kas kopš apmēram diviem mēnešiem bija beigts, maitāja gaisu plašā apkārtnē. Vispirms ieradās ugunsdzēsēji, pārlēja milzi ar benzīnu un aizdedzināja, taču augstie viļņi liesmas apdzēsa. Arī mēģinājums beigto vali „izšķīdināt" ar ķīmiskiem līdzekļiem neizdevās. Tad nirēji pie dzīvnieka piestiprināja troses, un kāds velkonis to izvilka piecas jūdzes jūrā, lai ar dinamitu vali saraustītu mazos gabalos. Sprādziens tomēr izrādījās par niecīgu un izrāva dzīvnieka ķermenī tikai robu. Kamēr iestādēm radīsies jaunas iznīcināšanas idejas, beigtais milzenis paliks nostiprināts jūras dibenā ar smagiem enkuriem.

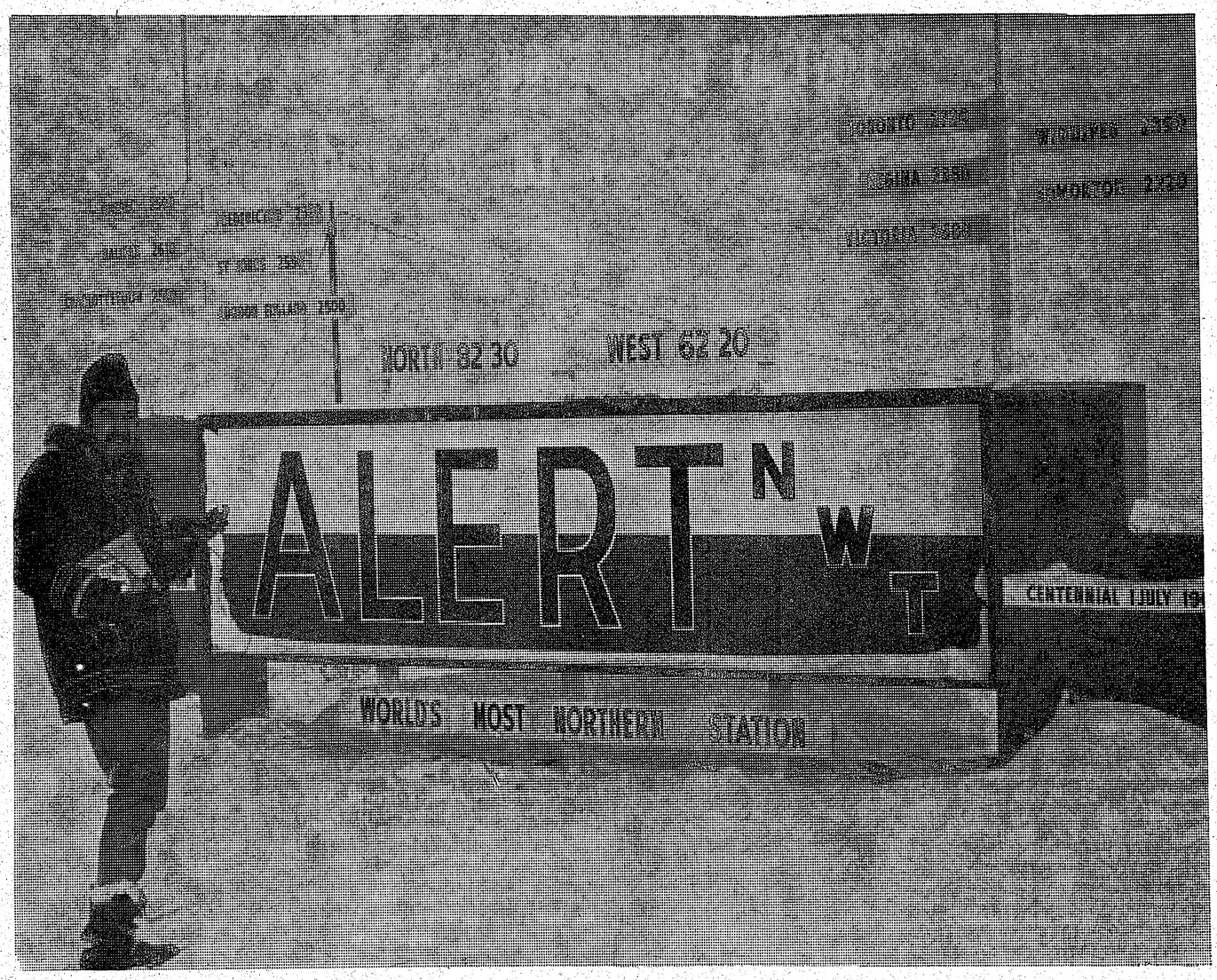

Latviešu filmu producents Leo G. Ozols pie Alertas lidlauka uzraksta. Aiz šī uzraksta vairs nav brīv lietot fotoaparātus. Skat. rakstu Latvija Amerikā 30. n-rā.

Kureliešu cīņas

(Nobeigums)

Kureļa grupa radās 1944. gada jūlija otrā pusē. Izpildot vācu rīkojumu noorganizēt no atlikušajiem Rīgas apriņķa aizsargiem aizsardzības grupas, 5. Rīgas aizsargu pulka komandieris un Rīgas apriņķa priekšnieks Veide izdeva rīkojumu organizēt pa vienam bataljonam Rīgā, Skrīveros, Slokā un Dolē. Veide pilnvaroja ģen. Jāni Kureli militārā vienībā organizēt 2., 3. un 4. iecirkņa aizsargus, nosaucot to par Rīgas aizsargu pulka ģen. Kureļa grupu. Kureļa uzdevums bija vācu atkāpšanās gadījumā aizstāvēt Daugavu starp Pļaviņām un Ķegumu, turēt gatavībā 200 vīru sūtīšanai uz Rīgu un noorganizēt partizānus krievu aizmugurē frontes tālākas atvilkšanas gadījumā. Kureliešu kustības patiesais vadītājs bija viņa stāba priekšnieks kapteinis Upelnieks, bijušais Imantas pulka virsnieks un Rīgas policijas iecirkņa priekšnieks.

Kad Kureļa grupa sāka organizēties 1944. gada 28. jūlijā, krievi bija ieņēmuši jau visu Latgali un kaujas notika Vidzemes vidienē, Zemgalē un Kurzemē. Frontē cīnījās latviešu leģions, policijas un robežapsardzības vienības. Plūda milzīgas bēgļu rindas, kas vairs nezināja, uz kurieni doties. Bija vēlēšanās, lai Kureļa grupa iesaistītu arī tos, kas vēl nebija iesaukti kādā armijas vienībā.

Izsūtīja uzsaukumus 26 pagastu valdēm, uzaicinot noteiktos termiņos sapulcināt visus cīnītspējīgos vīriešus. Tomēr atsaucība nebija tik liela, kā bija cerēts. Slēgtās vienības Skrīveros bija ap 450—600 vīru, bet pasīvā grupā 800—1200. Tie dzīvojuši savās mājās un skaitījušies policijas rīcībā.

Apbruņojuma pamats bija no Rīgas aizsargu pulka saņemtie ieroči — krievu un franču šautenes. Bez tam apmēram 2 automātiskie ieroči uz katru rotu. Grupas apgāde savākta ziedojumu ceļā.

Kureļa grupa 19. septembrī sāka atiešanu, pārvedot mantas un ieročus, bet trīs dienas vēlāk atkāpās arī vīri cauri Rīgai uz Talsu apriņķa Strazdes muižu. Strazdes perioda sākumā Skrīveru bataljonā bija 275 vīru, neieskaitot leitnanta Rubeņa rotu. Ar vācu 212. izlūkošanas vienības ziņu noorganizētas kādas 17 vai 18 partizānu grupas, katrā 10 — 40 cilvēku. Tomēr vēlāk izrādījās, ka darbojušās arī nelegālas partizānu grupas, piemēram boļševiku Sarkanā bulta.

Oktobra beigās Kureļa grupas stābs pārgāja uz stiklu fabrikas telpām netālu no Usmas dzelzceļa stacijas. Pie Jekelna Talsos 2. novembrī notika apspriede, kur piedalījās Jekelna stāba priekšnieks un SD priekšnieks Fuks, ģenerālis Kurelis un kapteinis Upelnieks. Upelnieks ziņojis, ka vienībā esot 500 vīru, kaut patiesībā bijis vismaz divas reizes vairāk. Beigās Jekelns devis rakstveida pavēli, sākot ar 3. novembra Kureļa grupai pāriet Jekelna tiešā padotībā un tai cieši jāsadarbojas ar SD priekšnieku, kas nokārtos apliecību jautājumu. Ģenerālim Kurelim uzdod apmācīt cilvēkus darbībai ienaidnieka aizmugurē, aktīvi piedalīties bandu apkarošanā un Kurzemi iztīrīt no dezertieriem. Jekelns norādījis, ka Kurelim latviešu sabiedrībā esot labs vārds un viņš varētu publicēt uzsaukumu dezertieriem un mežos klīstošajiem latviešu karavīriem pieteikties dažādās iestādēs. Uzsaukumā varot rakstīt, ka pēc kara Latvija atkal būšot brīva.

Dezertieru un Latvijas brīvības jautājums pārrunāts arī 8. novembra sanāksmē Talsos. Upelnieks norādīja, ka no latviešu viedokļa par dezertieriem nevar uzskatīt tos karavīrus, kas negrib atstāt savu dzimteni, kad viņu vienības nosūta uz Vāciju. Vajagot proklamēt Latvijas valsti, kas došot iespēju saformēt ap 50.000 latviešu karavīru. Fuks atbildējis, ka Vācijas valdībai jau esot pozitīvs lēmums par Latvijas valsts atjaunošanu, bet Latvijas proklamēšanu varētu iztulkot kā Vācijas vājuma zīmi. Viņš to pārrunāšot ar Himleru.

10. novembrī Kureļa stābā ieradies kāds SD vīrs un it kā piemiņai fotografējis latviešu virsniekus. Pēc tam ap grupu savilkti SD spēki. Atbruņošanas akcija notika 14. novembrī pl. 8 no rīta, kad pie Kureļa ieradās SS obergrupenfīrers Junklaus un nodeva Jekelna pavēli. Tur bija teikts vācu un latviešu valodā, ka Ziemeļu frontes virspavēlnieks neatzīst par iespējamu, ka armijas aizmugurē darbojas vēl citas vienības, tāpēc Kureļa vienība likvidējama. Ar dezertieriem rīkosimies pēc armijas noteikumiem. Aizsargus un policistus nosūtīs uz leģionu. Karaklausībai nepaklautos vietējos iedzīvotājus atbrīvos, bet pārējos iesaistīs darbā. Sarunu laikā sākās šaušana ar granātmetējiem, virsniekus arestēja un privātos dzīvokļos notika kratīšana. Visas rotas bija atbruņotas un nostādītas laukuma vidū.

Šinī laikā arī pie leitnanta Rubeņa bija ieradies kāds vācu kapteinis ar līdzīgiem noteikumiem. Rubenis lūdzis 24 stundu apdomāšanās laiku rīkojuma izpildīšanai. Kad vācu virsnieks otrā dienā ieradies novietnē, tur nav bijis neviena vīra. Rubeņa rota bija izveidojusies par bataljonu, kas sastāvēja no 2 smagām rotām, 1 ložmetēju un 1 strēlnieku rotas, kopā ap 450 vīru, bet kopā ar vezumniekiem 650. Tālāk sekojusi jau sākumā aprakstītā kauja, kas enciklopēdijā aprakstīta mazliet citādi. Vāciešiem atņemti 2 mīnmetēji un 1 ložmetējs, bet abās pusēs daži ievainoti un krituši. Smagi ievainots arī Rubenis, kas vēlāk miris, pēc tam paslēpts siena vezumā un pārvests uz Ilziķiem apbedīšanai.

Ar pārējiem Kureļa grupas vīriem cīņas ilgušas trīs dienas. Daļa latviešu pārnākuši pie vāciešiem, daļa izklīdusi pa mežiem, daļa krituši. Kā oficiālo atbruņošanas iemeslu minēja to, ka šauts uz Jekelna lidmašīnu. Pēc tam Kurelis aizvests uz Talsiem, kur tam atņemts ierocis, pārbaudīti dokumenti, nogādāts uz kuģa un nosūtīts uz Vāciju.

Daļa apcietināto pēc nopratināšanas Talsos aizvesti uz Liepāju, kur 19. novembrī tiesāti kara tiesā 6 locekļu sastāvā ģenerālleitnanta Dēnica vadībā. Apsūdzībā teikts, ka tie uzturējuši sakarus ar anglosakšiem un gatavojuši sacelšanos. Aizstāvēšanās atļauta 25 minūtes Upelniekam, pārējiem 5 minūtes. Pēc tiesas sprieduma nošauti pulkvedis P. Liepiņš, kapt. K. Upelnieks, kapt. J. Mucenieks un virsleitnanti Gregors, Prikals un Rasa. Latvju enciklopēdijā vēl min arī darbveža Valtera un ltn. Filipsona vārdus, bet Bangerskis savos memuāros tos nav minējis. Vācijas koncentrācijas nometnē ieslodzīti plkv. ltn. Grauduņš, ltn. Ankravs un V. Pāvulāns.

Aprādot, ka Kureļa grupa radusies pēc pašu vācu ierosmes un ar Jekelna ziņu, cīņai pret boļševikiem, ģenerālinspektors Bangerskis lūdzis atbrīvot apcietinātos 356 vīrus. Bergers uzdevis šo lietu pārbaudīt komisijai, kurā bijuši divi SS tiesneši un ģenerālinspektora iecelti latviešu juristi.

Komisija darbojās Štuthofā no 2. — 30. novembrim un atzina par atbrīvojamiem no koncentrācijas nometnes dienestam latviešu leģiona 244, darba vienībām 87, bet paturamiem darba nometnē 34. Pēc attiecīgā rīkojuma tika atzīts šāds izkārtojums. No latviešu puses komisijā darbojās pulkveži Palkavnieks un Gailītis. Darba nometnē atstāja komūnistus, politiski neuzticamos un dezertierus no sevišķu uzdevumu bataljona.

V. I.

Leonards Krūmājs

KAMENE

Sūnās uz cinīša klusi
kamene nolaidās vāra,
bija diena uz vakara pusi
vai kamene viena un bāra?

Kamene, samtaini brūnā,
stājies tavs lidojums cēls
nakts mieru atradi sūnās —
vakars drīz satumsīs vēls.

No rīta staros zeltaini sārtos
vai sāksies tavs lidojums dairs?
Trauksies tu ziedlapu vārtos,
vai lidosi atpakaļ, vairs?

Zilgmē tālajā trauksi,
varbūt atpakaļ nāksi
noglāstīt man sevi ļausi
no ziedkausiem medu kad vāksi.

B. E. King Funeral Home

7783 YONGE STREET
THORNHILL, ONTARIO

TELEPHONE:
889-7783

Ja esat nodomājuši iegādāties jaunu 1972. gada automašīnu, apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

Chevrolet - Chevelle - Camaro

Oldsmobile - Chevy II - Vega

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6.

PAD. SAVIENĪBA IETEIC ARABIEM BŪT MĒRENIEM

Pad. savienības militārie eksperti savā laikā aizrādījuši Ēģiptes un Sirijas valdībām, ka kara gadījumā apvienotie arabu spēki nevar cerēt, ka uzvarēs Izraēlu. Nedēļas žurnāls „El Rajah", kam sakari ar komūnistu aprindām Beirutā, publicējis padomju paziņojuma tekstu, kas noteikti brīdina arabus, ka var atkārtoties tas pats, kas notika 1967. gadā, kad Izraēla sakāva arabus sešās dienās. Ziņojumā arī norādīts, ka Pad. savienība negrib sanaidoties ar Sav. Valstīm, kas var novest pie trešā pasaules kara.

Pad. savienības vadoņi, kuru vārdi šai paziņojumā nav minēti, ieteic arabu valdībām būt mērenām, norādot, ka katrā ziņā jāpanāk politiska vienošanās ar Izraēlu uz Apv. nāciju pieņemtās rezolūcijas pamata: Izraēla atstāj ieņemtās territorijas, par ko tiek garantētas drošas un kopīgi atzītas robežas visām Tuvējo austrumu valstīm.

Maskavā nesen ieradušies pieci Sirijas komūnistu partijas politbiroja locekļi, kuŗi ierosinājuši apvienoties arabu komūnistiem ar nacionālistiskiem elementiem, lai radītu vienotu fronti pret Izraēlu. Bet Maskava šo plānu noraidījusi un ieteikusi ievērot mērenību un uzmanību. Sadusmotie delegāti pēc atgriešanās no Maskavas publicējuši Maskavas paziņojumu, kas radījis Sirijas komūnistu partijā pilnīgu šķelšanos un sajukumu.

Maskava starp citu Sirijas komūnistiem ieteikusi arī nepiedalīties Arabu republiku federācijā un pārāk nesaistīties ar Ēģipti un Libanonu. Arabi brīdināti, ka viņu uzsaukumi pilnīgi iznīcināt Izraēlu var tikai kaitēt arabu lietai — ne Pad. savienība, ne arī citi arabu draugi nevar tam piekrist. „Jautājuma izšķiršana ar jaunu karu", brīdinājusi Maskava, „novedīs tikai pie progresīvo režīmu likvidēšanas arabu valstīs." „Kas notiks," jautāts padomju dokumentā, „ja Izraēla sāks lieluzbrukumu no gaisa un uz sauszemes? Nav nekādu garantiju, ka neatkārtotos 1967. gada jūnija notikumi."

Dokumentā arī norādīts, ka Pad. savienība visādi gatava palīdzēt atklāt Suecas kanāli, „kas var radīt nesaskaņas starp imperiālistiem". St.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. Babre — Gaisma no austrumiem	$4.00
A. Erss — Muižnieki, rom.	$5.00
L. Zariņa — Sarkanā migla	$8.50
A. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$2.50
A. Jansons — Koklēšana	$3.00
A. Eglītis — Es nepievienojos, romāns	$6.50
I. Grebzde — Meitene un puķes, romāns	$6.00
Latviešu karavīrs Otrā pasaules kara laikā, 2. d.	$11.00
J. Rainis — Uguns un nakts, daudzkrāsainām gleznu reprodukcijām	$7.00
A. Dziļums — Lai neaizmirstam (leģ. d. gr.)	$4.00
Prof. A. Spekke — Vecākie latvju tautas apģērba zīmējumi	$2.00
A. Platbārzdis — Latvijas nauda	$15.00
A. Voitkus — ČETRI SIMTI, rom.	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — SIRMĀ GRĀMATA	$5.50
Latviešu kultūras dienas Austrālijā 1951—1970	$9.00
Janis Gailis — 30 daudzkrāsainas gleznu reprod.	$25.00
K. Hamsuns — Bads, rom.	$5.50
J. Lejiņš — Mana dzimtene	$7.50
P. Ērmanis — Pelēkā puķe, dzejoļi	$6.50
G. Grīslītis — Varavīksnes lokā, dzejoļi	$3.50
H. Biezais — Kristiānisms laikmetu maiņā	$3.50
K. Hamsuns — Vēstules Marijai	$5.80
E. M. Remarks — Ēnas paradīzē, rom.	$7.00
J. Zariņš — Kāvu gados, kara atm.	$6.50
U. Sepenens — Marku un viņa cilts, rom.	$6.50
A. Bērziņš — Tāls ir ceļš atpakaļ uz dzimteni	$7.00
A. Dziļums — Vienas vasaras zieds, rom.	$5.00
J. Rudzītis — Starp provinci un Eiropu	$6.50

Pasūtinājumus adresējiet

Daugavas Vanagu grāmatnīcai
491 College Street, Toronto 174, Ont.
Telefons: 921-7121

LATVIEŠU LIELLOTERIJA 333

Jā! Es atbalstu!

Pievienoju ceku/money order uz 333 Lottery vārda par
☐ 10 LOZĒM ($13.50) ☐ 2 LOZĒM ($3.00)
☐ 1 LOZI ($1.50) ☐ Piesūtiet vēl ..... grāmatiņas
tālākpārdošanai: P. O. Box 6280, Station F, Hamilton.
333 Lottery, 16 Queen St. N., Hamilton, Ontario. —

333 loterijas pilsētu pārstāvji:

Toronto: K. Zichmanis, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont., vai Toronto latviešu kreditsabiedrība, 491 College St.,
St. Catharines: P. Vasariņš, 154 Woodside Ave., St. Catharines
Niagara: A. Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls.
Sudbury: V. Kārkliņš, 1170 Ramsey View Ct., Apt. 604, Sudb.
Ottawa: J. Galdiņš, 142 First Ave., Ottawa.
Kitchener: V. Karnupis, 21 Eaton Drive, Kitchener.
Brampton: E. Ronis, 56 Mill St. S., Brampton.
London: G. Brikmanis, 1168 Sorrel Rd., London 32.
Oshawa: Fr. Berķis, 275 Wentworth Street, Apt. 715, Oshawa.
Hamilton: 333 Loterijas komiteja.

LATVIJAS KAPA AKMEŅI

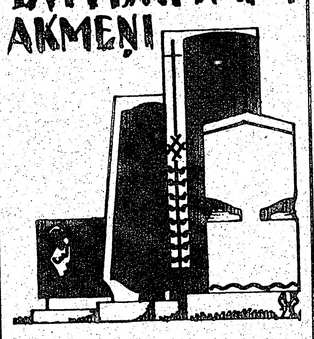

latvieša izpildījumā

A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

FOTOGRAFS

A. Liepiņš

Don Mills
449-2853
45 Valley Woods Rd.
STE. 39

piedāvā laipnus pakalpojumus, fotografējot aicinātāja dzīves vietā

Mums ir krājumā

METALLA NAUDAS KOLLEKCIJAS, VISĀDAS GODA ZĪMES (MEDAĻAS), SKAŅU PLATES UN GRĀMATAS.
Viss līdz 1941. gadam.

L. GOLDBERG,
2000 Antwerpen,
Belgielei 50. Belgium.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

LASIET

KATRA LATVIEŠA LAIKRAKSTU
LATVIJA AMERIKĀ
KAS TAGAD IR PĀRVEIDOTS PAR VIENU NO LABĀKIEM LATVIEŠU LAIKRAKSTIEM BRĪVAJĀ PASAULĒ

PIEPRASIET

BRĪVEKSEMPLĀRU PA TĀLRUNI (416) 465-7902
VAI PA PASTU:
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD.
125 BROADVIEW AVE.
TORONTO 250, ONTARIO, CANADA.

PASŪTINIET LATVIJA AMERIKĀ UZ

☐ 3 mēnešiem $ 6.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ vienu gadu $21.—

M., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

IETAUPIET $6.- (sešus dolarus)

Pasūtinot Latviju Amerikā diviem abonentiem ar vienu pasūtinājumu uz vienu gadu tikai par **$36.- dolariem.**

Mr. Mrs. Miss. ..... *Mr. Mrs. Miss.* .....

Adrese ..... *Adrese* .....

....

....

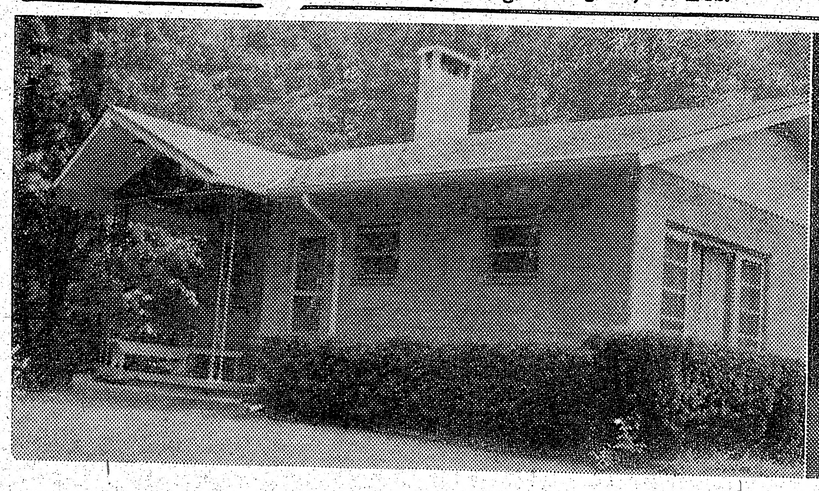

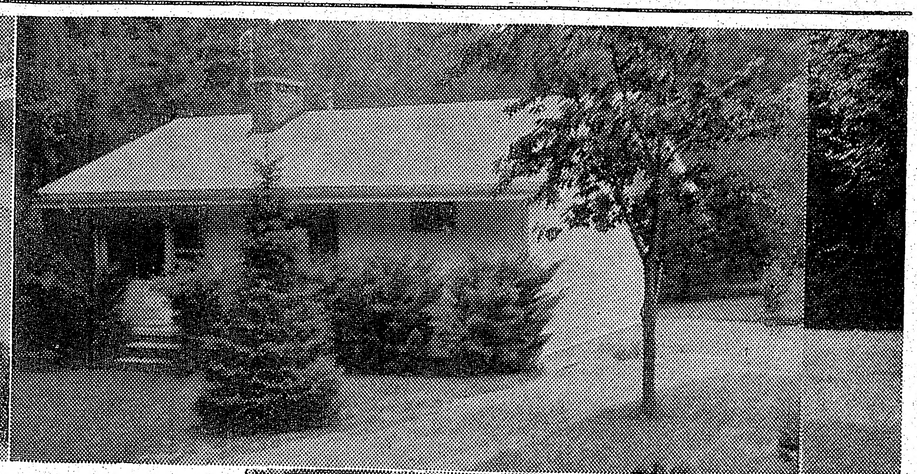

Latviešu ciems Ohio pavalstī

Kad Kanadā sāka izvietoties Otrā pasaules kaŗa bēgļi, daudzi latvieši Ontario provincē iepirka lauku saimniecības, galvenokārt Šelburnas apkārtnē, ap 70 jūdzes no Toronto, kur izveidojās t. s. Latviešu pagasts. Gadu gājumā vairākās saimniecībās mainījās īpašnieki, bet daudz latviešu ar labiem panākumiem saimnieko jau nepārtraukti 20 gadus, kā piemēram DV Druvas nodaļas valdes priekšsēdis A. Kalniņš, kuŗa saimniecībā bieži notiek DV un pārējo latviešu saieti.

Par latviešu ciemu savukārt var runāt Savienotajās Valstīs, Ohio pavalstī, ap 70 jūdzes austrumos no Klīvlendas, pie Pimatuningas ezera. Uz turieni var nokļūt braucot pa 322 autoceļu. Šeit pie pašas Pensilvēnijas robežas, ezera tuvumā, privātīpašumus ieguvušas ap 20 latviešu ģimenes, kas uzbūvējušas vasaras un ziemas mājas, bet citi apbūvēšanos turpina, iegūstot jaunus apbūves gabalus ēnainā, lapu kokiem apaugušā apvidū. Daži iekārtojušies pārvadājamās mājās (Mobile homes), kuŗas uz sava zemes gabala atstāj arī ziemā.

Pirmie latviešu iebūvieši šeit sāka savus apbūves gabalus iegādāties jau piecdesmitajos gados, domājot par klusu apmešanās vietu, kur pavadīt savus atpūtas gadus. Tagad šajā latviešu ciemā jau dzīvo daži pensionāri, bet citi gatavojas vēl piebiedroties, galvenokārt no Klīvlendas pilsētas.

Apbūves gabala maksa pašlaik ir ap 1000 dol., kas, ievērojot ezera tuvumu, nav augsta. Pimatuningas ezers, kas pieder Ohio un Pensilvēnijas pavalstīm, robežai šķērsojot ezeru, ir 17.000 akru liels, bagāts zivīm, ar vairākām peldvietām, izkoptiem publiskiem parkiem un asfaltētiem ceļiem abu pavalstu robežās. Pāri ezeram, kuŗā ir vairākas salas, ved 35 pēdu augsts un 2½ jūdzes garš dambis, kas uz 285. ceļa savieno Pensilvēniju ar Ohio, un pa to abos virzienos notiek autosatiksme. Šeit aizvien redzami makšķernieki velkot bagātus lomus.

Latviešu ciema tuvumā dažiem tautiešiem pieder savas saimniecības, kur iespējams iegūt svaigos lauku produktus. Tā tad savā ziņā „latviešu pagasts". Tuvākās pilsētiņas ir Andovera, Ohio un Džēmstauna, Pensilvēnijā, apm. 10 un 20 minūšu autobraucienā.

rd.

☆

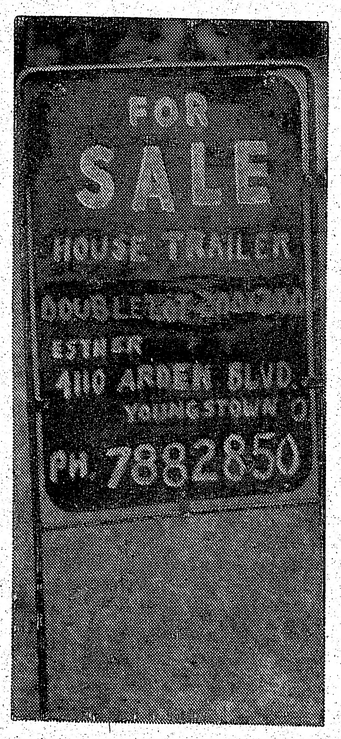

Filma no Rigas vēl nav saņemta

UZ 2. VISPASAULES JAUNATNES KONGRESU NO ASV DOSIES 200 JAUNIEŠU

Okupētajā Latvijā uzņemtā filma Mērnieku laiki, kuŗu ALJA valde nolēma izrādīt ASV latviešu centros, vēl joprojām nav saņemta. Tā it kā kaut kur „aizķērusies" vai pat pazudusi ceļā starp Rīgu un Pad. sūtniecību Vašingtonā.

ALJA valde bija sagatavojusi jau izrāžu plānu latviešu centros un paredzējusi pat izrāžu dienas. Pēc norunas ar Rīgu izrādēm vajadzēja notikt jau jūlija mēnesī un 1. augustā filmu nosūtīt atpakaļ. ALJA valde par šādu nekorrektību ļoti neapmierināta. Kultūras sakaru komitejas priekšsēdis Imants Ļešinskis ziņojis ALJAs priekšsēdim M. Zandbergam, ka filma Mērnieku laiki izsūtīta un saņemama Pad. savienības sūtniecībā Vašingtonā, bet pēc vairākiem pieprasījumiem sūtniecība atbildējusi, ka filma vēl vienmēr no Rīgas nav saņemta. Gadījums lieku reizi pierāda, ka komūnistiem neinteresē nekādi kultūras sakari ar latviešiem svešumā.

ALJA priekšsēdis M. Zandbergs jau devies uz Eiropu. Viņš līdz 2. Vispasaules jaunatnes kongresa sākumam uzturēsies Vācijā, lai satiktos ar Eiropas jaunatnes vadību, apmeklējot arī Latviešu ģimnaziju Minsterē. Uz 2. Vispasaules jauniešu kongresu Anglijā no ASV dosies 200 jauniešu, kuŗu koplidojumu kārto Ieva Greize Filadelfijā.

J. E.

Ierosina Katinas . . .

(Pārnesums no 5. lp.)

ku tiesāšana un sodīšana, tajā pašā laikā ciešot klusu par Katinas noziegumu. „Atzīstos, ka man ir ļoti grūti tam tikt pāri. Bet pagaidām cita ceļa nav."

Antonijs Īdens atzīmējis šī dokumenta malā ar sarkanu tinti: K. C. D., kas nozīmē, ka dokuments jāpiesūta karalim, kabinetam un dominijām; tomēr tas piesūtīts tikai abiem pirmajiem.

Sērs Vinstons Čērčils savās atmiņās raksta, ka padomju vēstnieks Maiskis viņu apmeklējis un ziņojis, ka Staļns noraida šos „riebīgos apvainojumus". Viņš piemetina, ka Nirnbergas tiesa tomēr neesot Katinas meža slepkavības piedēvējusi vāciešiem.

Līdz ar šī gaŗā vēsturiskā ziņojuma publicēšanu, atdzīvojusies lasītāju vēstuļu iesūtīšana laikrakstiem. Kādā no tām, bij. poļu virsnieks, kam izdevies no nāves Katinā izbēgt, pezīmē, ka trūkstot jebkādu ziņu par apm. 10.000 citiem poļu kaŗavīriem. Viņš ierosina šo lietu tagad pacelt starptautiskā tiesā.

Jūlija sākumā Anglijas parlamentā notika Katinas filmas izrāde, uz ko bija aicināts arī LAK EC priekšsēdis P. Reinhards. Britu ārlietu ministrijas publicētais dokuments ir vissmagākais apvainojums Pad. savienībai; tā apvainota Katinas meža slepkavībās un arī atkārtotā savas vainas noliegšanā.

—s.

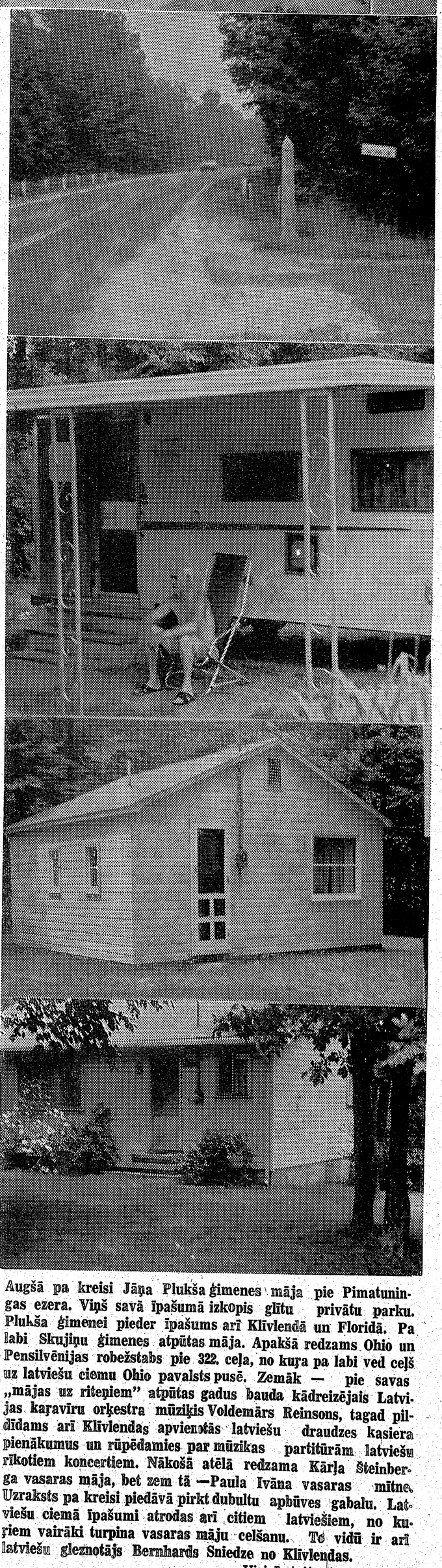

Augšā pa kreisi Jāņa Plukša ģimenes māja pie Pimatuningas ezera. Viņš savā īpašumā izkopis glītu privātu parku. Plukša ģimenei pieder īpašums arī Klīvlendā un Floridā. Pa labi Skujiņu ģimenes atpūtas māja. Apakšā redzams Ohio un Pensilvēnijas robežstabs pie 322. ceļa, no kuŗa pa labi ved ceļš uz latviešu ciemu Ohio pavalsts pusē. Zemāk — pie savas „mājas uz riteņiem" atpūtas gadus bauda kādreizējais Latvijas kaŗavīru orķestra mūziķis Voldemārs Reinsons, tagad pildīdams arī Klīvlendas apvienotās latviešu draudzes kasiera pienākumus un rūpēdamies par mūzikas partitūrām latviešu rīkotiem koncertiem. Nākošā atēlā redzama Kārļa Šteinberga vasaras māja, bet zem tā —Paula Ivāna vasaras mītne. Uzraksts pa kreisi piedāvā pirkt dubultu apbūves gabalu. Latviešu ciemā īpašumi atrodas arī citiem latviešiem, no kuŗiem vairāki turpina vasaras māju celšanu. Tā vidū ir arī latviešu gleznotājs Bernhards Sniedze no Klīvlendas.

Visi Latvija Amerikā uzņ.

Kāpēc č

VAI VAINOJAMA

Kā Skabarga iztēlo Vladimira Sējas a

Okupētās Latvi parādījusies ziņa, jas PSR augstākā prezidijs nolemj:: ru Jāni Brolišu p PSR iekšlietu mini

Pēc tam varēja l pats prezidijs no vot biedru Vladimi Latvijas PSR iekš tra pienākumiem."

Ja padvalstī „ pāriet citā darbā pensijā, tad dekrē na, ka viņš atbrīv rākā amata viena mesla dēļ. Bet at kā bez iemesla i cits. Tā acumirklī das spekulācijas.

Īstenībā notika tu ministra Vladi kabinetā ieradās kontroles komisij biedrs Dimitrijs kijs. Kad abi au valsts ierēdņi kā

„Vai atceraties,

du bija baudīju konjaku, Maskava gaŗāmejot iemin atceraties, biedri rijs nāca no Kau

„Labs konjaks Vladimirs Sēja. izbaudīja pāris ru.

Tad piepeši Ma trolieris teica: „ rālmajor, jūsu i modrība nodevīgā pitulējusi nacionā denču priekšā."

Biedrs Sēja pie ma no skapīša j un nolika uz gal kavas viesis uz nepaskatījās.

„Biedri generālm Latsektora mikro vis mums Mask sams. Jūsu mini ietilpe pārsniegu mūsu iecietība mas. . ."

Dimitrijs Boļšo nāja lēni un ilgi Sēja bija divu tēv rās pakāpes or sarkanā karoga kanās zvaigznes ordeņa „goda z lieris. Pēc nopeln ša ievada Mask teica: „Biedri S vāt 17 latviešu ko tulei nokļūt ai valsts robežām."

Kāpēc krita Latvijas čekas galva?

VAI VAINOJAMA 17 LATVIEŠU KOMUNISTU VĒSTULE

Kā Skabarga iztēlojas Vladimira Sējas atbrīvošanu

Okupētās Latvijas presē parādījusies ziņa, ka „Latvijas PSR augstākās padomes prezidijs nolemj:: iecelt biedru Jāni Brolišu par Latvijas PSR iekšlietu ministru."

Pēc tam varēja lasīt, ka tas pats prezidijs nolemj atbrīvot biedru Vladimiru Sēju no Latvijas PSR iekšlietu ministra pienākumiem."

Ja padvalstī „aparatčiks" pāriet citā darbā vai aiziet pensijā, tad dekrēts pasludina, ka viņš atbrīvots no agrākā amata viena vai otra iemesla dēļ. Bet atbrīvošana it kā bez iemesla ir kaut kas cits. Tā acumirklī rada dažādas spekulācijas.

Īstenībā notika tā. Iekšlietu ministra Vladimira Sējas kabinetā ieradās Maskavas kontroles komisijas loceklis biedrs Dimitrijs Bolšoijruskijs. Kad abi augstie padvalsts ierēdņi kādu pusstundu bija baudījuši Kaukāza konjaku, Maskavas viesis kā gaŗāmejot ieminējās: „Vai atceraties, biedri Sēja, ka Bērijs nāca no Kaukāza?"

„Labs konjaks," atbildēja Vladimirs Sēja. Un abi vēl izbaudīja pāris glāzīšu saturu.

Tad piepeši Maskavas kontrolieris teica: „Biedri ģenerālmajor, jūsu internacionālā modrība nodevīgā veidā kapitulējusi nacionālinterno tendenču priekšā."

Biedrs Sēja piecēlās, paņēma no skapīša jaunu pudeli un nolika uz galda. Bet Maskavas viesis uz to pat vairs nepaskatījās. Viņš teica: „Biedri ģenerālmajor, čekas Latsektora mikroklimats kļuvis mums Maskavā nepanesams. Jūsu ministrijas darbietilpe pārsniegusi jebkuŗas mūsu iecietības mērnormas..."

Dimitrijs Boļšoijruskijs runāja lēni un ilgi, jo biedrs Sēja bija divu tēvijas kaŗa otrās pakāpes ordeņu, darba sarkanā karoga ordeņa, sarkanās zvaigznes ordeņa un ordeņa „goda zīmes" kavalieris. Pēc nopelniem atbilstoša ievada Maskavas viesis teica: „Biedri Sēja, jūs jāvāt 17 latviešu komūnistu vēstulei nokļūt aiz padomju valsts robežām."

„Tādas vēstules nemaz nav!" čekas galva atbildēja.

„Biedri ģenerāl, nerunājiet muļķības... Jūs vēl esat tikai 49 gadus vecs, dzimis Krievijā. Jums vēl visa dzīve priekšā."

Bet biedrs Sēja neatlaidās: „Tāda vēstule ir tikai amerikāņu centrālās izlūkošanas aģentūras, radioraidstacijas „Brīvība" un Bruno Kalniņa safabricējums."

„Beidziet izrunāties!" sauca Maskavas viesis. „Jūs nemaz neapzinaties stāvokļa nopietnību. Maskavai nav ne mazāko šaubu, ka jūs esat viens no vēstules 17 autoriem."

Vladimirs Sēja nosarka, nobālēja un, kad viņš taisījās ko iebilst, Maskavas viesis teica: „Tagad, biedri ģenerāl, nosauciet visus pārējos 16 vēstules autoru vārdus!"

Kopš šī brīža Vladimirs Sēja apklusa un nav bildis vairs ne vārda. Kur tāds der par čekas galvu?

Lai pārbaudītu faktus, es piezvanīju uz Rīgu Latvijas telegrafa aģentūrai. Bet LTA man paskaidroja, ka radies tikai neliels padvalstiskās procēdūras miseklis. Tad, kad biedrs Jānis Brolišs, kas sevišķi populārs trimdinieku vidū Zviedrijā, bijis iecelts par Latvijas iekšlietu ministru, tikai tad atklājies, ka nu Latvijai ir divi iekšlietu ministri. Viens par daudz. Viens bijis jāatbrīvo. „Augstākās padomes prezidijs taču nevarēja pieņemt jaunu dekrētu par tikko apstiprinātā ministra atcelšanu," man paskaidroja LTA. Tāpēc atcēla Vladimiru Sēju.

Ej nu sazini!

Man tas izliekas tikai kā atrunāšanās un mēģinājums slēpt lietas patiesos apstākļus.

Skabarga

„Vai atceraties, biedri Sēja?..." (Zīm. Cukurzirnītis)

Mūsu mīļā

Austra Emīlija Ozols

piepulcināta Aizsaules
korim 1972. gada 30. jūnijā.
Apglabāta Evergreen kapos, Edmontonā.

Viņas tālās saules laukos
Dziedātāju gari iet,
Nenobeigtā zemes dziesma,
Sauc tos atkal vienuviet.

Viņu mīļā piemiņā paturēs studentu biedrība

Dziesmuvara

Kičeneras - Vaterlū nodaļas biedrs

Aleksandris Pizans

miris 1972. gada 24. jūlijā

Daugavas Vanagu Kanadā Bēŗu Fonds

Arī angļiem apnikuši streiki

Pagājušā nedēļā uz pāris dienām Anglijā iestājās pamiruma stāvoklis visās saimnieciskās dzīves nozarēs. Nebija laikrakstu, apstājās Londonas autobusu satiksme, pilnīgā klusumā un bezdarbībā grima Londonas un citu lielāko pilsētu ostas. Oficiāli streika pamatā bija jau ieilgušais strīds starp ostas strādniekiem un smago automašīnu šoferiem: kam ir tiesības izkraut automašīnu kravu?

Tā kā pēdējā laikā firmas savus ražojumus ievieto sevišķos iesaiņojumos, ko veselā veidā iekrauj kuģos, tad ostas strādniekiem atkrīt iekraušanas peļņa. Sakarā ar to, izcēlās sadursme starp abu strādnieku grupām, kur iejaucās arī policija. Piecus strādniekus apcietināja. Tos sodīja ar ievietošanu cietumā, vēlāk gan atbrīvojot. Tā bija zīme uzsākt streikus.

Kas gan ir šie 5 „upuŗi"- — Bernards Stīrs — komūnists, arodbiedrības sekretārs; Viktors Terners, pazīstams kreisā novirziena aģitātors; Džims Saims — kreisā novirziena Liverpūles ostas strādnieku komitejas priekšsēdis, Dēvids Marks, arī kreisais — Tilburijā un Valters Kaninghams, tāds pats — Hullā. Ostas strādnieku sakaru komitejā no 10 locekļiem pieci ir komūnisti. Tie strādā, cik vien spēj, lai sagrautu britu saimniecību, dezorganizētu valsts saimniecisko polītiku un radītu nemieru un chaosu pilsoņu dzīvē.

Tieši krizes dienā interviju televīzijas raidītājā deva premjērs Hīts. Viņš analizēja stāvokli, un atzina, ka „pilsoņiem līdz kaklam apnicis ciest neērtības un zaudējumus" kādas nelielas ļaužu grupas kaprīžu un nesavaldības dēļ.

Pašreiz konflikts centralizēts uz arodbiedrību un valdības konfrontāciju par rūpniecības attiecību likuma paturēšanu vai grozīšanu. Šajā sakarībā jāmin kāda lasītāja vēstule lielā vakara laikrakstā:

„Vai nevarētu aizsūtīt visus streikotājus un musinātājus uz to zemi, kuŗas ideoloģiju viņi tik ļoti mīl? Tad viņi varētu pārbaudīt praksē, ko šī ideoloģija nozīmē." Bet vai „strādnieku paradīze" ņemtu šādus dumpīgus strādniekus pretī? Britu valdībai būs pašai jāatrod ceļš, kā tikt ar tiem galā.

Pa to laiku kuģi stāv rindā pie ieejām ostās, noliktavās bojājas augļi un saknes, tirgū sāk aptrūkt gaļas un sviesta. Par pārtikas trūkumu Anglijā nav ko raizēties, bet cenas, diemžēl, tomēr celsies.

Al.

Sv. Katrīnu tautas deju kopa Jandāls, ko vada H. Šternbergs, ik gadus rīko „Jandālvakaru", piedaloties arī ansamblim Ceļinieki, korim Senatne, koklētāju ansamblim u. c. Šāgada sarīkojumā piedalījās arī lietuviešu tautas deju grupa Nemunas. Deju kopa Jandāls uzsācis jau 11. darbības gadu, dejojot arī kanadiešu publikai un divas reizes uzstājoties televīzijā. Tautas deju sacensībā 1970. g. dziesmu svētkos Toronto Jandāls ieguva 3. vietu. Augšējā attēlā Jandāla un lietuviešu Nemunas dejotāji.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Māc. Mārtiņš Ozoliņš

Bet tu nezini

Nikodēms nāk pie Jēzus ar savām šaubām, ar saviem nemiera jautājumiem. Viņš jautā droši un atklāti: kā tas var notikt? Un, izsekojot uzmanīgi Jēzus un Nikodēma sarunai, mēs redzam pie tam, ka Jēzus izskaidro Nikodēmam divus jautājumus. Vispirms atbilde satur nodrošinājumu un apstiprinājumu viņa ticībai. Kā dzirdējām iepriekšējā svētrunā, papriekšu Jēzus šim augstajam jūdu vīram noskaidro, ka šaubas ir atvērtas durvis, caur kuŗām ceļš ved pretī ticībai. Šaubas var būt vienkārši negātīva ticības izpausme. Ja nepastāvētu ticība, nebūtu arī šaubu. Šaubas tikai no jauna apliecina Dieva esmi. Nekad taču nešaubāmies par to, kas neeksistē.

Bet, apklusinot Nikodēma šaubas, atbildot uz viņa pirmo jautājumu, Jēzus paskaidro arī vairāk: Viņš atbild uz otro un reizē izsaka brīdinājumu. Šis brīdinājums izskan astotajā pantā: „Vējš pūš, kur gribēdams, un tu dzirdi viņa pūšanu, bet nezini, no kurienes viņš nāk un kurp viņš iet." „Bet tu nezini!" — Jēzus saka Nikodēmam un varbūt jau šai brīdī saskata nākotni, kad Nikodēms vairs nevarēs Viņam jautāt, jo Jēzus būs no šīs pasaules aizgājis.

Šajā naktī Jēzū klausoties, Nikodēma šaubas bija zudušas, viņa nemiera jautājumi bija atbildēti un noskaidroti. Bet ļoti iespējams, ka līdzīgi jautājumi Nikodēmam var izraisīties atkal no jauna — un kas tad uz tiem atbildēs?

Tādēļ Jēzus atbildē saklausāms līdz arī brīdinājums. „Tu nezini!" — šie vārdi uz Jēzus lūpām skanēja tonakt Nikodēmam, bet viņi joprojām skan cauri gadu simteņiem un arī mūsu paaudzei.

Tu nezini — daudzas lietas mums atklāj Svētie Raksti, bet aizvien pastāv arī jautājumi, uz kuŗiem netiek atbildēts. Kādēļ?

„Mans Dievs, mans Dievs, kādēļ Tu mani esi atstājis?" — Jēzus no krusta sauca savam Tēvam debesīs. Pats Dieva Dēls jautāja: „kādēļ?

Mēs dzīvojam noslēpumu pasaulē un nevaram to noliegt, vai gribam atzīt, vai nē. Dievs ir nolicis robežu cilvēka saprātam. Šobaltdien cilvēks daudz zina — viņš ir jūras dziļumos nokāpis, debesu izplatījumā iesniedzies, dzīvības pirmizcelsmes noslēpumos ieskatījies. Un tomēr vēl arvien izaicinoši viņam skan ausīs: tu nezini, daudz kas tev vēl ir neatklāts?

Šajos vārdos klausījās Nikodēms pirms divi tūkstoši gadiem, un šobaltdien tie tāpat kā toreiz jāklausās mūsu modernajam cilvēkam. Vai mūsu dienās atkal nav tā, ka cilvēks it kā nakts tumsā uz vientuļa ceļa savās rokās tur ierobežoto zināšanas un gudrības liesmiņu un izsaucas: šeit tālāk apkārt nekā nav!

Lielais zinātnieks un dzīves apliecinātājs Alberts Šveicers saka: cilvēka augstākā gudrība ir apzināšanās, ka viņš dzīvo mistēriju pasaulē. Aizvien vēl neatklāti mums paliek dabas dziļākie noslēpumi.

Tā arī ticības dzīvē Jēzus Nikodēmam izsaka brīdinājumu: tu nezini, un tev radīsies jautājumi, uz kuŗiem tu nesagaidīsi atbildes.

Kristīgie draugi, ticība un reliģija — ticīga cilvēka dzīve — nav mākslīgi ierīkots dārzs ar augu katalogos numurētiem pazīstamiem kokiem, krāšņuma krūmiem, puķu šķirnēm un koptiem zālājiem. Tas ir dārzs, kam Dievs pats ir devis pirmsākumu, bet kas dažkārt neapzināms, nepazīstams savā pirmatnējā skaistumā. Šajā dārzā dzīvas ūdens straumes plūst, bet tur arī no zemes dziļumiem nezināmi atvari draud. Galu galā arī šais lietās paliek spēkā vecā atziņa no Ījaba laikiem: „Vai tad tu vari izprast Dieva apslēptos dziļumus vai pacelties līdz paša Visvarenā pilnībai?"

Amerikas lielais valstsvīrs Ābrahāms Linkolns atstājis vārdus: ko tu nevari ar prātu akceptēt, to pieņem ar ticību, un tu aiziesi no šīs pasaules kā labāks cilvēks.

Starp Svēto rakstu rindām tu vienmēr atklāsi, ko tu nevarēsi atzīt un ko nespēsi saprast un kam varēsi ticēt.

Un, beidzot, ja tu arī visu izprastu, kas Svētajos rakstos rakstīts, tad, atklāti atbildot, vai tu tos vairs pieņemtu kā liecību mūžībai? Vai tu tos vairs atzītu par Dieva inspirācijas caurstrāvotu rakstu krājumu, ko atstājuši pravieši un mācekļi? Vai tad tie nebūtu līdzīgi pārējām laicīgām grāmatām?

Ja mēs Dievu Viņa pilnībā ar savu cilvēka prātu un gudrību nespējam aptvert, tas tikai pierāda, ka Dievs ir absolūts un tālu paceļas pāri visam. Viņš ir pasaules radītājs un vadītājs. Nekad mēs Dieva mūžīgās patiesības nedrīkstam nostādīt blakus cilvēka atziņām un gudrībai. Pēdējā laikā to daudzi ir mēģinājuši darīt, neizņemot arī teologus, un mēes zinām rezultātus! Līdzīgi Ādamam un ievai modernais ci lvēks šobaltdien grib visu uzzināt un, kā toreiz paradīzes dārzā, kļūt līdzīgs paešam Dievam. Iznākums — nopostīts brīnišķīgais Dieva dārzs un pazaudēta ticība.

Mēs dzīvojam nemiera pasaulē, kur kāda nezināma ilgu zeme mūs apņem un aicina. Bērns ilgojas pēc savas teiku un pasaku valsts. Jaunietis steidz pretim daudzsološai nākotnei — cerību sapnim dzīvē. Ilgas nerimst, kamēr dzīvojam. Nemiers un ilgas ir cilvēka dvēseles neatņemama daļa. Ar šīm īpašībām Dievs viņu ir paaugstinājis starp pārējo radību. Vienīgi paliek jautājums — kādēļ cilvēks nemeklē, neilgojas tikpat dedzīgi kā pēc visa pārējā savā dzīvē arī pēc sava Dieva — visu ilgu pirmsākuma. Dievs vienīgeais var tās klusēt, zina visas īstās vēlmees un var rast to piepildījumu patiesā laimē.

Esi pateicīgs tādēļ savam Dievam par ikvienu nodzīvoto dienu un stundu, kad savās krūtīs vari nest šo dārgāko dāvanu — ticīgu dvēseli. Ticības apgarota dvēsele cels tevi pāri pelēkai ikdienai, tavām rūpēm un raizēm, dos arī spēku panest zaudējumus, izturēt tumšo ciešanu nakti un šajā pasaules troksnī dāvinās paliekamu mieru seirdī.

„Vējš pūš kur gribēdams, un tu dzirdi viņu pūšam, bet nezini, no kurienes viņš nāk un kurp viņš iet. Tāpat ir ar ikvienu, kas piedzimis no Gara." Āmen.

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas raidījumu 17. gadagājumā
radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs (vilnis 1270)
Informācija — tālr. Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Augusta mēnesī visi dievkalpojumi notiks katru svētdienu Saulainē pl. 10.30 rītā un dievnamā pl. 6 vak. Abus dievkalpojumus vadīs māc. J. Mednis.

Māc. A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

Jūlija un augusta mēnešos mācītājs Andreja baznīcā būs nerēgulāri. Vajadzības gadījumā zvanīt: dzīvoklī 449-4087; Sidrabenē: 1-878-9016.

13. augustā Sporta svētki Sidrabenē; dievkalp. plkst. 10.

20. augustā plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

20. augustā jauniešu nometnes „Trejdeviņi padomiņi" atklāšana. Dievkalp. pl. 8 vakarā.

27. augustā pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē. Piedalās draudzes koris A. Purva vadībā. Šis dievkalpojums notiek Sidrabenes lielsarīkojuma ietvaros.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

20. augustā plkst. 11 dievkalpojums Tālavā.

26. augustā, sestdienā, pl. 7 vakarā dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

BRAMPTONA

27. aug. pl. 1,30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

13. aug. pl. 11 no rīta dievkalpojums Ezerkalnos.

20. aug. pl. 7 vakarā dievkalpojums baznīcā.

27. aug. pl. 7 vakarā dievkalpojums baznīcā.

3. sept. dievkalpojums Tērvetē pl. 11 no rīta.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

13. augustā dievkalpojums „Sprīdīšos" plkst. 3 pēcp. Bērnu svētki/draudzes „pikniks". Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā viss pārcelts uz 20. augustu.

20. augustā dievkalpojums nenotiek, ja iepriekšējā svētdienā laiks labs.

27. augustā dievkalpojums baznīcā plkst. 8 vakarā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

13. augustā pl. 11 rītā dievkalpojums.

Vilma Kinstlere

RAUGATIES UZ LĪLIJĀM
(Pēc Kristus līdzības)

Raugaties uz lilijām laukā,
Ne tās vērpj, ne auž,
Viņu brīnišķie tērpi
Dieva gādību pauž . . .
Skataties uz putniem gaisā,
Ne tie ar, ne sēj —
Lietū, salā un vētrās
Dievs tos pasargāt spēj.
Neļaujiet ikdienas rūpēm
Jūsu garu mākt!
Dzenaties pēc debesu valstības,
Viņas taisnībā dzīvot sākt . . .
Tas, kas apģērbj puķes laukā,
Putniem, kas barību sniedz,
Arī par jums Viņš gādās,
Ja tam kalposiet.

IZLIETO LAIKU

Lai iemantotu kādu labumu savai dzīvei, mums jāizmanto laiks. Tādēļ gādāsim, lai visi acumirkļi — sekundes, minūtes, stundas — būtu pilni ar piedzīvojumiem, kas piešķir nozīmi un vērtību mūsu dzīvei.

Izlieto laiku — lasot labas grāmatas. Uzņem sevī dzejnieku, prātnieku, praviešu nemirstīgās idejas, un tu būsi pakāpies uz viņu platformas.

Izlieto laiku — klausoties labā mūzikā. Laba mūzika nomazgās tavu dvēseli no ikdienas putekļiem, un tu mācēsi atšķirt pelavas no graudiem mūzikas laukā.

Izlieto laiku — draudzībai. Dalies ar citiem savos piedzīvojumos, un citi tev atvērsies un dalīsies ar tevi savos piedzīvojumos. Īsta draudzība ir līmīga.

Izlieto laiku — to ziedojot saviem bērniem. Jēzus sacīja par bērniem, ka tiem pieder debesu valstība, un ka mums, tiem lieliem, jātop kā bērniem, ja grībam ieiet Dieva valstībā.

Izlieto laiku — smiekliem. Smieklu trūkums liecina par slimu dvēseli. Tomēr sargies no muļķīgiem jokiem un smiekliem, tie parāda tavu lieso dvēseli.

Izlieto laiku — ceļošanai. Kas daudz ceļojis, daudz redzējis, daudz dzirdējis, tas ir daudz piedzīvojis. Ceļojuma piedzīvojumi bagātina dvēseli.

Izlieto laiku — dievkalpojumiem dievnamā. Kristus dibināja draudzi ne no gariem, bet no cilvēkiem priekš cilvēkiem. Draudze esam — es, tu, viņš, viņa, mēs, jūs, viņi, viņas. Kur tādi, kas tic Dievam, satiekas, tur ir kristīgā draudze un tur ir arī Dieva valstība.

Izlieto laiku — vienatnei. Katram normālam cilvēkam vajadzīgi brīži, īsāki vai garāki, lai varētu ieskatīties sevī un novērtēt sevi. Kļūdas atzīt par kļūdām, neizdošanos par neizdošanos, grēku par grēku. Tie ir personīgi svētbrīži, un ikviens reliģisks cilvēks atrod laiku tādiem svētbrīžiem. Tas ir vajadzīgs, lai, kā raksta apustulis, „Dieva cilvēks būtu pilnīgs, sagatavots katram labam darbam. (2. Tim. 3:17)

KUR TU PAVADĪSI MŪŽĪBU?

Saules kāpums rītā,
putnu dziesmas dienā,
zvaigžņu mirdzums naktī,
viss pieder tev,
Tu, cilvēkbērns, esi radīts
Dieva attēlā un līdzībā.
Sauli, putnus, zvaigznes
Dievs radījis tavam priekam.
Pasaule ir tava.
Tevī ir spēks
pasauli tālāk daiļot
vai to sapostīt.
Viss atkarājas no tavas gribas.
Pasaules nākotne
ir tavās rokās.
Tavs liktenis pasaulē
ir tavās rokās.
Dievs tevi negrūž ellē,
Dievs tevi nevelk debesīs
pret tavu gribu.
Ceļu uz vienu
vai otru no šīm vietām
tu izvēlies pats.
Kur tu pavadīsi mūžību?
Mūžīgs Dievs tevi radījis,

IZIRĒJA
DUPLEK
ar 15. augustu — 5
un virtuve. Atsevišķ
Tuvāka informācij
tālr. 463-1814.

R.S. KANE
apbedīšanas b
4812 YONGE STR
(Sheppard Avenue t
Willowdale
Atrās palīdzības m
jūsu rīcībā 24 stu
221-1159

L. LUNSK
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30—
Ar iepriekšēju pietei
470 College St., To
Tel. 921-392

LATVIEŠU NA
491 College St., T
IZIR
TELPA
sarīkojumiem ● vi
● klāj viesību gal
Tel. 922-2

Piedāvā
PO
LEMANS
HOGAN
348 DANF

IZIRĒJAMS
DUPLEKSS
ar 15. augustu — 5 istabas un virtuve. Atsevišķa ieeja
Tuvāka informācija pa tālr. 463-1814.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRĒ TELPAS
sarīkojumiem • viesībām • klāj viesību galdus •
Tel. 922-2931

☆

Estd. 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

Daugavas Vanagu nams 125 BROADVIEW AVE. **Daugavas Vanagu klubs**
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz piektd. no pl. 12 dienā — 1 naktī,
sestdienās no pl. 12 — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

KALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti!
Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai
tālr. 863-1166
Benjamiņa filmu laboratorija

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.
(416) 466-1514

JĀNIS LĀMA
Piedāvā:
PONTIAC • BUICK • SKYLARK • OPEL
LEMANS • VENTURA II • FIRENZA • G.M.C. TRUCKS •
• Arī lielā izvēlē lietotas mašīnas •
HOGAN PONTIAC BUICK CO., LTD.
348 DANFORTH AVE., TORONTO (416) 461-3561

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Godājamie lasītāji!

Lielu daļu no ienākuma Latvija Amerikā apgādam dod sludinājumi.

Uzņēmēji, ievietojiet sludinājumus mūsu laikrakstā.

Lūdzam arī visus laikraksta lasītājus atbalstīt sludinātājus, iepērkoties viņu veikalos un izmantojot to pakalpojumus.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
tip-top MEATS DELICATESSEN
plaša izvēle, visaugstākā kvalitāte par mērenām cenām.
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
(Queen Elizabeth un Highway 27)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS

Latvijā žņaugi pastiprināsies

NO IEKŠLIETU MINISTRA AMATA ATBRĪVOTS VLADIMIRS SĒJA, VIŅA VIETĀ IECELTS JĀNIS BROLIŠS, KAS TURPMĀK IEŅEMS LATVIJAS VIRSUZRAUGA VIETU

Rīgā 13. jūlijā paziņotas zīmīgas pārmaiņas okupācijas varas funkcionāru sastāvā. Atcelts līdzšinējais iekšlietu ministrs Vladimirs Sēja, un viņa vietā iecelts Jānis Brolišs. Dekretu par amatu maiņu parakstījis okupētās Latvijas augstākās padomes prezidija priekšsēdis V. Rubenis un sekretārs K. Gailis, bet nav šaubu, ka lēmums galīgā versijā pieņemts Maskavā, no kurienes to arī paziņoja pasaulei.

Daži Rietumu laikraksti, kā piemēram Londonas The Daily Telegraph šo pārmaiņu atzīmēja, aprādot pēdējā laika zīmīgākos Latvijas notikumus — 17 latviešu komūnistu protesta vēstuli un lielā žīdu skaita izceļošanu uz Izraēlu. Rīgas Cīņā 14. jūlijā ievietotais amatvīru maiņas dekrēts nemin iemeslus, kāpēc V. Sēja atbrīvots, ne arī kādu jaunu amatu, kurā viņš būtu pārcelts, tāpēc jāpieņem, ka viņš atlaists par kādiem grēkiem, par neapmierinošu darbību.

Okupētajā Latvijā pēdējos gados aug protesta noskaņojums ne tikai režīmam naidīgajā iedzīvotāju vairākumā vien; par to maskavieši un viņu kalpi parasti neuztraucas — izlamājas par buržujistu ideoloģijas paliekām un laiž darbā čeku. Bet neapmierinātība iezīmējusies arī okupācijas funkcionāru aprindās. Daļa latviešu tautības komūnistu ar skaudību un rūgtumu vēro Maskavas sūtīto sveštautiešu izvirzīšanos visos atbildīgajos amatos. Ar to ir ierobežotas vietējo komūnistu karjēras iespējas. Kurn pat daļa agrāk ieceļojošo krievu, kuŗu dzīves standartu draud pazemināt katru gadu klāt plūstošās iecelotāju masas.

Iekšlietu ministrijai padomju režīmā ir padota milicija, tai jārūpējas par iekšējo kārtību un drošību, pa daļai jāseko arī iedzīvotāju noskaņojumam. Jaunieceltais ministrs Jānis Brolišs dzimis 1930. gadā, bijis kādu laiku Rietumos, veicis dažas akcijas pret latviešu bēgļiem, darbojoties arī žurnālistikā, tātad propagandas uzdevumiem un kultūras dzīves uzraudzībai trenēts čekists, varētu būt noderīgāks un izveicīgāks funkcionārs režīmam naidīgo strāvojumu izspiegošanā, lai piegrieztu stingrāk režīma skrūvi.

Vladimira Sējas atcelšana pārsteidz jo vairāk tāpēc, ka viņš pieder Maskavai absolūti padevīgo Krievijas latviešu grupai, kaut samērā jauns gados, ir ar augstu čekas stāžu, partijas biedrs jau 29 gadus un iekšlietu ministra amatā 9 gadus. Viņš dzimis Semipalatinskā, 1923. gada 19. martā. 1960. gadā beidzis neklātienē Maskavas augstāko partijas darbinieku skolu. Pēc kalpošanas sarkanarmijā bijis partijas darbā (t.i. čekas uzdevumos) laikā no 1945. —1957. gadam Talsu un Cēsu rajonos, tātad darbojies nacionālo latviešu partizānu apdraudētajos apvidos. No 1957. — 1963. gadam Latvijas valsts drošības komitejas kadru daļas priekšnieks un kopš 1963. gada iekšlietu ministrs. Viņš ir arī Latv. komūnistu partijas centrālkomitejas un augstākās padomes loceklis, apbalvots ar daudziem ordeņiem. Tas viss tomēr nav līdzējis ilgāk palikt iekšlietu ministra amatā.

Latvija, tāpat Lietuva un Igaunija, Maskavai par lielu pārsteigumu un nepatiku, pēdējā laikā atkal kļūst par ļoti jūtīgu un nemiera pilnu apgabalu, tāpēc arī čekistiem paredzamas nedienas, lai Maskavai izdarītu pa prātam. Jaunieceltais Latvijas iekšlietu ministrs Maskavas acīs laikam būs vispiemērotākais nacionālo izpausmju apspiedējs tagadējā Latvijā, jo Kremļa varasvīru uzmanību, droši vien, izpelnījies arī kā teorētiķis antikomūnisma un it īpaši nacionālā komūnisma jautājumos. Par tiem viņš izsacījies 140 lappušu brošūrā „Antikomūnisms un nacionālais jautājums", kas izdevniecības „Liesma" apgādā Rīgā iznākusi 1970. gadā. Tajā J. Brolišs saka: „Antikomūnisma ideologi antisociālistisko spēku šķeltniecisko, separatisko darbu pasludina par ‚nacionālisma' un it īpaši ‚nacionālā komūnisma' izpausmi", citējot S. Vardeju (Stanley Vardey): „Cits nacionālisma paveids ir nacionālais komūnisms". Tālāk viņš saka: „Imperiālisma ideologi saprot: jo vairāk būs ‚nacionālo komūnismu', jo vājāka kļūs sociālisma (lasi — padomju) sistēma." (23. lp.)

Šeit laikam būs „tas suns aprakts", proti nacionālkomūnisms, kuŗa izpausmes Maskava nu uzticējusi Latvijā apspiest jaunajam iekšlietu ministram Jānim Brolišam, kas veicinās arī svešo elementu ieplūšanu Latvijā, no kā mūsu zemei draud vislielākās briesmas. Lūk, ko viņš savā brošūrā saka: „Daudzām mūsu zemes republikām un ekonomiskajiem rajoniem šiem nolūkiem (paplašināt ražošanu — ref.) nav pietiekami daudz savu vietējo materiālo un it īpaši cilvēku resursu. Tad nāk palīgā citas brālīgās republikas, kuŗu rīcībā ir plaši kvalificēti speciālistu kadri un lieks darba spēka kontigents." (97. un 98. lp.) Ka Latvijas speciālisti — paši latvieši, kas beiguši Latvijas universitāti, tiek izsūtīti darbā uz Krieviju, par to, protams, J. Brolišs klusē. Bet viņu jau interesē tikai Latvijas pārkrievināšana, operējot ar nepareiziem faktiem un apgalvojumiem.

Maskava saviem mērķiem būs atradusi Latvijā īsto vīru!

La—rd.

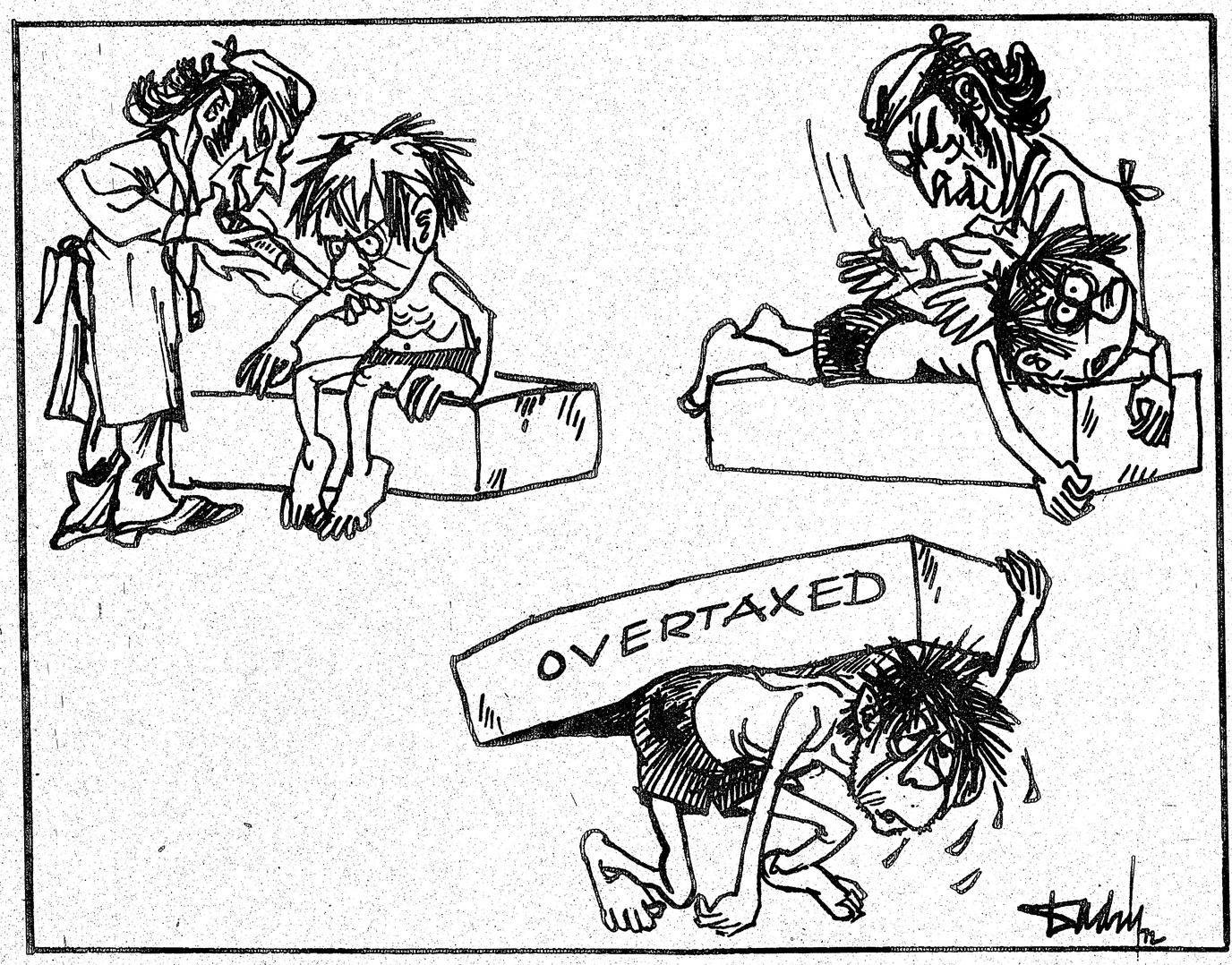

Oikonomijas stimulēšana . . . „Celies, ņem savu gultu un staigā . . .!" Dadža zīmējums

RAIBA PASAULE

■ Dānijas princis Henriks un ministru prezidents Jens Otto Krāgs dabūjuši jaunas galvas, gan ne ar transplantācijas palīdzību, bet gan nesen atklātā vaska figūru kabinetā Kopenhāgenā. Par vaskā atveidotajām prominencēm apmeklētāji tomēr bija ļoti pārsteigti: 38 gadus vecā princa Henrika, karalienes Margrētas II vīra, atveidojums šķita ar dubultzodu un platu seju par gadu desmitiem vecāks. Vēl jaunāk bija ar vaska tēlu, kas atveidoja ministru prezidentu Krāgu: tajā nebija redzama nekāda līdzība. Vaska figūru kabineta vadība paskaidroja, ka kanadiešu mākslinieki figūras veidojuši, modeļus nepazīstot. Tagad abiem prominentajiem dāņiem vislielākā steigā izgatavotas jaunas galvas.

■ Jūtot nepieciešamu vajadzību, kāds vilciena vadītājs pie Ziemeļgriķijas ciemata Verias, Saloniku tuvumā, apturēja lokomotīvi, izlēca laukā un iesteidzās krūmos, no kurienes ar pārsteigumu noskatījās, kā lokomotīve ar piekabinātajiem vagoniem kļuva patstāvīga un aizbrauca. Kādā telefoniski brīdinātā stacijā bez vadības palikušo vilcienu pēc 30 km brauciena izdevās apturēt. Notikumā neviens no pasažieriem necieta.

GAIDĀMI VĒRTIGI PRIEKŠLASIJUMI...

(Pārnesums no 1. lp.)

nistu līgas konferencē Meksikā paredzējusi braukt uz DV dienām Milvokos 1—3 sept. Pēc tam viņa ir ar mieru lasīt referātus DV nodaļās par tematu: „Latvieši pasaules politiskos krustceļos". Nekādu honorāru prasību viņai nav, bet lūdz nodaļas segt tikai ceļa izdevumus braucienam no vienas nodaļas uz otru. Tuvākās nodaļas viņa labprāt apciemotu, ja šādas iespējas izkārtotu ar DV privātajām automašīnām. Pēc katra referāta DV nodaļās referente izteikusi vēlēšanos satikties uz pārrunām ar vietējās nodaļas vanadzēm. DV nodaļas, kas būtu ieinteresētas rīkot E. Rodzes-Ķiseles referātu, kas varētu notikt septembŗa vidū vai otrā pusē, lūgtas nekavējoties ziņot DV KV ārējās informācijas nozares vadītājam E. Pulciņam: 18 Parkside Dr., Hamilton, Ont., tālr. 522-6103.

Aprūpes nozares vadītājs A. Kvēps ziņoja, ka Dr. A. Šteins no Boltonas abonē vienu eksemplāru laikrakstu Latvija Amerikā latviešu veco ļaužu mītnei Vācijā. Saņemta pateicība par nosūtītiem 20 dol. no kāda trūkumā nonākuša tautieša Polijā. Valde lūdza aprūpes daļas vadītāju A. Kvēpu pasteidzināt Ziemsvētku kartīšu izdošanu. Kartītes paredzētas četrkrāsainā iespiedumā, uz laba papīra.

Vanadžu priekšniece M. Jonāne ziņoja par piedalīšanos DV dienās Vankuverā. Daudz darba un pūļu pielikušas Vankuveras vanagi un vanadzes, tādēļ DV dienas labi izdevušās. Izrādīta arī DV 2. globālo dienu filma, un vairākas nodaļas izteikušas vēlēšanos šo filmu redzēt arī savās nodaļās rudens sezonā.

Sv. Katrīnu vanadzes 20. augustā rīko gadskārtējo vanadžu salidojumu-dārza svētkus vietējā mērogā Dumpes mājā.

Valde nolēma atbalstīt DV Toronto nod. tautas deju kopas Daugaviņa vadītāja Ed. Kalviņa komandējumu uz Edmontonu, turienes tautas deju kopas instruktoru apmācīšanai, jo līdzšinējā deju kopas vadītāja no saviem pienākumiem atteikusies, un tautas deju kopa palikusi bez vadītāja.

Valde lūdz DV nodaļas nekavēties ar DV loterijas ložu izplatīšanu. DV KV jaunatnes nozares vadītāja Baiba Šmita-Kalēja DV 2. globālo dienu filmu jau izrādījusi Minsterē un Hamburgā, Rietumvācijā. Izrādes paredzētas arī Anglijā. B. Šmita-Kalēja, pēc Makmastera universitātes pabeigšanas, pavada vienu mēnesi atvaļinājumā Eiropā.

Valdes sēdē piedalījās: J. Gailītis, M. Jonāne, R. Britāls, A. Kvēps, E. Pulciņš, no goda tiesas — K. Bencons, rev. kom. — A. Kalviņš„ Druvas nod. priekšnieks A. Kalniņš un Toronto nodaļas pr-ks I. Zamlovskis.

J. Gailītis pateicās namtēvam A. Kalniņam un Druvas vanadzēm par uzņemšanu un cienastu.

T. G.